

I det tysta skyndar Jesus till folkets räddning. På sin väg mot Jerusalem betjänar han folket med helanden, demonutdrivning och undervisning om Guds rike, samtidigt som han kritiserar det religiösa ledarskapet. Trots hån och otro så offerar sig Jesus för hela mänskligheten och dör för våra synders skull, men uppstår igen och erbjuder frälsning till alla som tror.

Markus

Skynda till folkets räddning

Christian Mólks Bibelkommentarer

Christian Mólks Bibelkommentarer

Innehåll

Markus 1.....	5
(1:1) – Jesus namn och titel.....	5
(1:2–3) – Jesajas profetia.....	7
(1:4–8) - Johannes Döparen	9
(1:9–11) – Jesus döps	12
(1:12–13) – Jesus frestas	14
(1:14–20) – Jesus första lärjungar	15
(1:21–28) – Jesus i Kapernaums synagoga	17
(1:29–39) – Jesus botar sjuka	19
(1:40–45) – Jesus botar en spetälsk	21
Markus 2.....	22
(2:1–12) – Jesus förlåter synder	22
(2:13–14) – Levi	27
(2:15–17) – Jesus hos publikaner och syndare.....	28
(2:18–22) – Jesus och fastan	30
(2:23–28) – Jesus är sabbatens Herre	33
Markus 3.....	35
(3:1–6) – Mannen med en förtvinad hand	35
(3:7–12) – Folkmassan på stranden	38
(3:13–19) – De tolv utses.....	40
(3:20–30) – Hädelse.....	42
(3:31–35) – Jesu familj.....	44
Markus 4.....	45
(4:1–9) – Liknelsen om såningsmannen	45
(4:10–12) – Guds rikes hemlighet	46
(4:13–20) – Jesus förklarar liknelsen om såningsmannen	48
(4:21–23) – Dölj inte ljuset	51
(4:24–25) – Att lyssna på Guds ord	52
(4:26–29) – Att lyssna på Guds ord	53
(4:30–34) – Liknelsen om senapskornet	54
(4:35–41) – Jesus stillar stormen.....	55
Markus 5.....	57
(5:1–20) – Jesus botar en besatt	57

Christian Mólks Bibelkommentarer

(5:21–24) – Jairus bön	63
(5:24–34) – Kvinnan med blödarsjuka.....	64
(5:35–43) – Jesus uppväcker en död flicka.....	67
Markus 6.....	70
(6:1–6) – Jesus förkastas i sin hemstad	70
(6:6–13) – Jesus sänder ut de tolv.....	73
(6:14–29) – Johannes Döparens död.....	76
(6:30–34) – Vila och räkenskap	79
(6:35–44) – Jesus mättar fem tusen män.....	81
(6:45–52) – Jesus går på vattnet	83
(6:53–56) – Sjuka bärs till Jesus.....	85
Markus 7.....	86
(7:1–13) – Guds bud eller människors stadgar	86
(7:14–23) – Orenhet kommer inifrån	90
(7:24–30) – En hednisk kvinnas tro	92
(7:31–37) – Jesus botar en dövstum	96
Markus 8.....	99
(8:1–9) – Jesus bispisar fyra tusen.....	99
(8:10–13) – Fariseerna begär tecken.....	101
(8:14–21) – Den farliga surdegen	103
(8:22–26) – Jesus botar en blind	105
(8:27–30) – Petrus bekännelse.....	107
(8:31–33) – Jesus talar om sitt lidande.....	109
(8:34–38) – I Jesu efterföljd.....	110
Markus 9.....	111
(9:1–13) – Jesu härlighet uppenbaras	111
(9:14–29) – Jesus botar en pojke med en stum ande	115
(9:30–32) – Jesus talar än en gång om sitt lidande	118
(9:33–37) – Vem är störst?.....	119
(9:38–41) – Inte mot oss utan för oss	121
(9:42–50) – Frestelser och förförelser.....	123
Markus 10.....	126
(10:1–12) – Äktenskap och skilsmässa	126

Christian Mólks Bibelkommentarer

(10:13-16) – Jesus välsignar barnen	129
(10:17-31) – Jesus och den rike mannen.....	130
(10:32-34) – Jesus talar en tredje gång om sitt lidande	134
(10:35-45) – Jakobs och Johannes begäran.....	135
(10:46-52) – Jesus botar den blinde Bartimeus.....	137
Markus 11.....	139
(11:1–11) – Jesus intåg i Jerusalem	139
(11:12-14) – Jesus förbannar fikonsträdet.....	144
(11:15-19) – Jesus rensar templet.....	145
(11:20-25) – Lär av fikonsträdet.....	148
(11:27-33) – Frågan om Jesu fullmakt	150
Markus 12.....	151
(12:1–12) – Liknelsen om de onda vingårdsarbetarna.....	151
(12:13-17) – Skatt till kejsaren	154
(12:18-27) – De dödas uppståndelse.....	157
(12:28-34) – Det viktigaste budet.....	159
(12:35-37) – Är Messias Davids son?.....	161
(12:38-40) – Jesus varnar för de skriftlärdas	162
(12:41-44) – Änkans offergåva	163
Markus 13.....	164
(13:1-23) – Tiden för templets ödeläggelse	164
(13:24-37) – Människosonens återkomst	169
Markus 14.....	171
(14:1-2) – Onda anslag mot Jesus.....	171
(14:3-9) – En kvinna smörjer Jesus	172
(14:10-11) – Judas förråder Jesus.....	174
(14:12-21) – Den sista påskalammsmåltiden	175
(14:22-26) – Den första nattvarden	177
(14:27-31) – Jesus förutsäger Petrus förnekelse.....	179
(14:32-42) – Jesus i Getsemane.....	181
(14:43-52) – Jesus fängslas	183
(14:53-65) – Jesus inför Stora rådet	185
(14:66-72) – Petrus förnekar Jesus.....	189

Christian Mólks Bibelkommentarer

Markus 15.....	190
(15:1-15) – Jesus inför Pilatus.....	190
(15:16-20) – Jesus hånas och misshandlas.....	193
(15:21-32) – Jesus korsfästes	194
(15:33-41) – Jesus dör	197
(15:42-47) – Jesus begravs	199
Markus 16.....	200
(16:1-8) – Jesus uppstår ur graven	200
(16:9-20) – Den Uppståndne visar sig	202

Christian Mólks Bibelkommentarer

Markus 1

(1:1) – Jesus namn och titel

¹ *Här börjar evangeliet om Jesus Kristus, Guds Son.*

1. **Evangeliet** är ett grekiskt ord som kort och gott betyder ”goda nyheter”. Vi har på svenska blivit så vana vid det grekiska ordet att det finns en risk att vi tappar dess betydelse, nämligen att Jesus innebär ”goda nyheter”.
 - a. Några hundra år tidigare hade Jesaja profeterat om en framtid då en budbärare ropar ut ”goda nyheter” om ”räddning” och att ”Gud är konung” (Jes 52:7).
 - b. De goda nyheterna för det judiska folket som hörde Jesus live var att deras efterlängtrade ”Messias” äntligen var här och att han nu erbjuder förlåtelse för synder.
 - c. Detta erbjudande är öppet och fritt tillgängligt även idag.

2. **Jesus** är den grekiska motsvarigheten till det hebreiska namnet ”Josua” och betyder ”Yahweh räddar”.
 - a. På Bibelns tid och i den hebreiska kulturen så var namnet väldigt betydelsefullt, det sa något om vem man var som person.
 - b. Att Jesus fick just namnet ”Jesus” ger oss alltså en signal om att han kommer att vara en räddare som, likt Josua, öppnar upp det heliga landet för Guds folk.
 - c. När något betydelsefullt hände i livet så var det inte helt ovanligt att en person fick sig ett nytt namn.
 - i. I samband med att lärjungen Simon blir ledare för lärjungarna får han ett nytt namn av Jesus: ”Petrus”, vilket betyder ”klippa” (Mk 3:16).
 - ii. I samband med att Jakob ska bli landsfader för ett nytt folk så får han ett nytt namn av Gud: ”Israel”, vilket betyder ungefär ”Gud kämpar” (1 Mose 32:28).

3. **Kristus** är den grekiska motsvarigheten till det hebreiska ”Messias” och betyder ”den smorde”.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- a.** På Bibelns tid smorde man en ny kung eller en ny överstepräst med olja när han installerades, ungefär på samma sätt som när vi idag kröner någon till kung (2 Sam 5:3).
 - i.** Jesus är "den smorde" både i avseende av att han är kung och att han är överstepräst.
- b.** Det judiska folket hade länge väntat på att "den smorde" skulle komma och "rädda" sitt folk (Dan 9:25).

4. *Guds son* har många olika betydelser:

- a.** "Guds son" var en titel som användes på kungar av Davids ätt (2 Sam 7:14).
- b.** I sin mänsklighet är Jesus "Davids son", men i sin gudomlighet är han "Davids herre" (Mk 12:35-37).
- c.** Inom Treenigheten så är Jesus den person som kallas "Sonen".
- d.** Ifrån vår mänskliga synvinkel så är Jesus "Guds son" men ur Jesus synvinkel så är han en "människoson" eftersom han är den del i Treenigheten som har fötts som en människa.
- e.** Demonerna visste redan från början att Jesus är Guds son (Mk 3:11), men för människor krävs det att Fadern uppenbarar det i människans hjärta (Mt 16:16-17).
- f.** Enligt Jesaja så skulle Messias vara en "son" vars namn är "Mäktig Gud" (Jes 9:6).

Tillbaka till *Innehåll*

Christian Mólks Bibelkommentarer

(1:2-3) – Jesajas profetia

² Så står det skrivet hos profeten Jesaja: *Se, jag sänder min budbärare framför dig, och han skall bereda vägen för dig.* ³ En röst ropar i öknen: *Bana väg för Herren, gör stigarna raka för honom!*

1. Så står det skrivet hos profeten Jesaja

- a. Bara slutet av detta citat är från profeten Jesaja, resten är från profeten Malaki.
- b. På Bibelns tid kunde flera profeters skrifter vara samlade i en enda stor skriftrulle som vanligtvis fick namnet från den förste profeten i rullen. Därför är det inte märkligt att Markus skriver att det står "skrivet hos profeten Jesaja". Samma företeelse finner vi i Mt 27:9.

2. **Profeten** är ett grekiskt ord som på hebreiska är "nabi" och som på svenska betyder "förkunnare"; en person som för någon annans talan.

- a. Ett exempel på en tidig "nabi" är Aron, som var Moses nabi när han förde Moses talan inför Farao (2 Mose 7:1).
- b. En profet är en medlare mellan Gud och Guds folk.
 - i. En Guds profet för Guds talan inför sitt folk (Jer 26:16-18).
 - ii. En profet kan även föra folkets talan inför Gud (Amos 7:2-3).
- c. Att höra Guds röst och att få förmedla Guds ord är enligt Paulus en gåva från Gud som vi ska eftersträva eftersom den bygger upp församlingen (1 Kor 14:1-5).

3. **Min budbärare** är ett uttryck som Markus lånar från profeten Malaki.

- a. Malaki profeterade om att en budbärare skulle förbereda det judiska folket för Yahwehs ankomst (Mal 3:1). Budbäraren Johannes Döparen får den stora äran att förbereda och bana väg för Yahweh som snart skall komma till jorden.

4. **Bana väg**

- a. På Bibelns tid fanns inte asfalterade motorvägar på samma sätt som idag. När en kung skulle komma på besök var det därför inte helt ovanligt att vägarna förbereddes så att han kunde färdas problemfritt.

Christian Mólks Bibelkommentarer

5. För Herren är ett av de tydligaste bevisen för att Jesus är Gud:

- a.** Där det står "Herren" på svenska står det "kyrios" i den grekiska grundtexten.
- b.** Kyrios kan främst syfta på 4 olika saker; "Yahweh (=Gud), "en ägare", "en chef" och "herre (som i "sir" på engelska)".
- c.** På Bibelns tid så uttalade man vanligtvis inte Guds namn "yhwh". När det stod yhwh i Skriften så läste man "Adonaj" istället. Adonaj är hebreiska och betyder "herre" på samma sätt som "kyrios" betyder "herre" på grekiska.
- d.** För att veta vilken "herre" som Markus åsyftar måste vi titta på texten han citerar.
- e.** Markus citerar Jesaja 40:3 och där det står "Herren" på svenska och "kyrios" på grekiska står det "YHWH" på hebreiska. Den "herre" som Johannes ska bana väg för är alltså ingen mindre än YHWH, Gud själv!

*Tillbaka till **Innehåll***

Christian Mólks Bibelkommentarer

(1:4–8) - Johannes Döparen

⁴ Johannes Döparen trädde fram i öknen och förkunnade omvändelsens dop till syndernas förlåtelse. ⁵ Och hela Judeen och alla Jerusalems invånare kom ut till honom och bekände sina synder och döptes av honom i floden Jordan. ⁶ Johannes var klädd i kamelhår och hade ett läderbälte om livet, och han levde av gräshoppor och vildhonung. ⁷ Han förkunnade: "Efter mig kommer den som är starkare än jag, och jag är inte ens värd att böja mig ner och knyta upp hans sandalremmar. ⁸ Jag döper er med vatten, men han skall döpa er i den helige Ande."

1. **I öknen** är ännu en koppling till profeten Jesaja som ju profeterat om att "en röst ropar i öknen" (Jes 40:3).

2. Johannes förkunnade

- a. Ordet "förkunna" kommer från det grekiska ordet "kerysson" och har betydelsen att "proklamera ett budskap".
- b. En dåtida kung kunde exempelvis sända ut en härold att "förkunna" att skatterna skulle höjas.
- c. Johannes sänds ut av Gud att förkunna att det finns syndernas förlåtelse för de som omvänder sig och döper sig.

3. Omvändelsens dop

- a. Ordet "döpa" kommer från det grekiska ordet "baptizo" och betyder "sänka ned" eller "omsluta".
- b. Att döpa genom nedsänkning i vatten var ingen nyhet för det judiska folket.
 - i. Vid den här tiden fanns det också sk "mikveh" (reningsbad) där man av olika anledningar kunde doppa sig och på så sätt rituellt rena sig innan man exempelvis gick in i templet.
 - ii. Nedsänkning i en mikveh ingick också i den procedur som krävdes för att en icke-jude skulle bli en del av det judiska folket.
- c. Det nya i Johannes förkunnelse är att han nu vill att det *judiska* folket ska döpa sig och att det ska ske i samband med att de vänder tillbaka till Gud.
- d. Dopet blev alltså det medel som Johannes använde för att förbereda det judiska folket för Messias ankomst.

4. *Syndernas förlåtelse*

- a. Det som ger syndernas förlåtelse är Jesus död på korset (Mt 26:28).
- b. Den som vänder om till Gud och demonstrerar det genom att döpa sig får syndernas förlåtelse (Apg 2:38).

5. Hela Judéen *bekände sina synder och döptes*

- a. De som döptes bekände öppet att de inte hade lyckats hålla sin del i förbundet med Gud. På samma sätt som att det bara är de sjuka som behöver läkare så är det bara syndare som behöver bli förlåtna (Mk 2:11).
- b. Att öppet bekänna synder är något som återkommer i Nya Testamentet (Apg 19:18, Jak 5:16).

6. *Johannes var klädd i kamelhår*

- a. Genom denna klädsel liknade han Elia (2 Kung 1:8).
- b. Johannes gräshoppsdiet var inte helt ovanlig bland ökenbefolkningen vid den här tiden, men det var bara de allra fattigaste som åt gräshoppor. På så sätt visar Johannes med sin livsstil att han identifierar sig dels med de människor han bor bredvid och dels de människor som är fattiga.

7. *Den som är starkare än jag*

- a. Det fanns säkert folk runtomkring Johannes som spekulerade i om inte Johannes kunde vara den efterlängtrade Messias, men Johannes är tydlig med att han inte är det.
- b. Även om Johannes blev en framgångsrik profet så var han totalt ödmjuk inför Jesus storhet och han var inte rädd att öppet bekänna att i jämförelse med Jesus så är han bara en slav.

8. *Han skall döpa er i den helige Ande*

Christian Mølks Bibelkommentarer

- a.** Det här är ett löfte som går tillbaka till flera profeter i Gamla Testamentet (Jes 44:3, Hes. 36:26-27, Joel 2:28–29) och uppfylls på pingstdagen (Apg 2:4).
- b.** Om dopet i vatten är ett tecken på omvändelse så är dopet i den helige Ande ”kraft” som den troende får för att kunna vittna om Jesus (Apg 1:8).
- c.** Varje kristen kan bli döpt i den helige Ande och få den kraft som Anden ger.
 - i.** Idag kan det i vissa sammanhang vara rusning fram för förbön för att man ska bli döpt i den helige Ande för att man ska få en ”upplevelse”. Detta är inte syftet med Andens kraft och sådan förbön riskerar att bli en stor besvikelse.
 - ii.** Om man går ut och vittnar om Jesus och samtidigt ber om den helige Andes kraft så kommer man att få det (Apg 4:8).

Tillbaka till **Innehåll**

(1:9-11) – Jesus döps

⁹ Vid den tiden kom Jesus från Nasaret i Galileen och blev döpt i Jordan av Johannes. ¹⁰ Och se, när han steg upp ur vattnet, såg han himlen dela sig och Anden komma ner över honom som en duva.

¹¹ Och en röst kom från himlen: "Du är min Son, den Älskade. I dig har jag min glädje."

1. Jesus från Nasaret

- a. Även om Jesus var född i Betlehem så hade han växt upp i Nasaret.
- b. Vi kallar inte Jesus för Jesus från Betlehem eller Jesus från Kapernaum.
- c. Nasaret var en föraktad stad uppe i norr, men trots det så väljer Jesus att låta sig bli identifierad med denna stad.

2. Döpt i Jordan

- a. Jesus döptes inte som ett tecken på sin omvändelse utan för att *uppfylla all rättfärdighet* (Mt 3:15).
- b. Jesus var lik folket när han döptes likt alla andra, men han var olik folket i och med att han inte bekände sina synder, eftersom han inte hade några synder (1 Joh 3:5).

3. När han steg upp ur vattnet

- a. Här ser vi hela treenigheten representerad samtidigt.
 - i. Fadern talar från himlen.
 - ii. Sonen identifierar sig med syndiga människor.
 - iii. Den helige Ande kommer över Sonen som en duva.

4. Såg han himlen dela sig

- a. Jesaja hade några hundra år tidigare bett till Gud att han skulle slita itu himlen och komma ner till jorden och ställa allt till rätta (Jes 64:1).

Christian Mølks Bibelkommentarer

- i.* Nu händer just detta när Gud på ett magnifikt sätt visar att Jesajas bön har fått ett svar i Jesus.

5. Anden

- a.* I Gamla Testamentet kom den helige Ande över den person som Gud kallade till ett speciellt uppdrag (Dom 3:10). Guds Ande gav då kraft till personen så att han skulle kunna fullborda uppdraget. På samma sätt får nu Jesus kraft till att fullborda sitt uppdrag som Messias.

Tillbaka till [Innehåll](#)

(1:12–13) – Jesus frestas

¹² *Genast förde Anden honom ut i öknen,* ¹³ *och han vistades i öknen under fyrtio dagar och frestades av Satan. Där levde han bland de vilda djuren, och änglarna betjänade honom.*

1. Anden

- a. Den helige Ande är en person och en del av Treenigheten.
- b. När Sonen föddes som människa avstod han från sina gudomliga egenskaper, med resultatet att han inte kunde göra någonting i sig själv, i sin egen gudomlighet (Fil 2:6–8). Därmed blev han beroende av sin Fader för att få veta vad han skulle göra (Joh 5:19) och han blev beroende av den helige Ande för att kunna utföra det Fadern befallde (Apg 10:38).
 - i. Detta gjorde Jesus för att helt dela våra mänskliga villkor och gå före och visa vägen. Vi är Jesus lärjungar när vi härmar Jesus, lyssnar på Fadern och lever i den helige Andes kraft.

2. Fyrtio dagar

- a. Parallellerna till Gamla Testamentet är många
 - i. Mose var på berget Sinai 40 dygn utan att äta eller dricka (2 Mose 34:28).
 - ii. Elia gick 40 dygn efter en måltid (1 Kung 19:8).
 - iii. Goliat hånade Israel i 40 dygn (1 Sam 17:16).

3. Frestades av Satan

- a. Satan frestar Jesus med samma frestelser som de Eva föll för, skillnaden är att Jesus står emot.
- b. Jesus blev frestad vilket visar att han är en människa.
- c. Jesus stod emot frestelserna och syndade inte vilket visar att han är Gud.

Tillbaka till **Innehåll**

(1:14–20) – Jesus första lärjungar

¹⁴ Sedan Johannes hade blivit fångslad, kom Jesus till Galileen och predikade Guds evangelium. ¹⁵ Han sade: "Tiden är fullbordad och Guds rike är nu här. Omvänd er och tro evangelium!" ¹⁶ När han gick längs Galileiska sjön, fick han se Simon och hans bror Andreas kasta ut nät i sjön, för de var fiskare. ¹⁷ Jesus sade till dem: "Följ mig, så skall jag göra er till människofiskare." ¹⁸ Genast lämnade de näten och följde honom. ¹⁹ Då han kom lite längre fram, fick han se Jakob, Sebedeus son, och hans bror Johannes, där de satt i båten och gjorde i ordning sina nät. ²⁰ Strax kallade han på dem, och de lämnade sin far Sebedeus och hans daglönare kvar i båten och följde Jesus.

1. Sedan Johannes hade blivit fångslad

- a. Det här var den signal som Jesus hade väntat på, så fort Johannes fångslades visste Jesus att det nu var hans tur.
 - i. Jesus sände en tydlig signal att man kan fångsla Guds tjänare men man kan inte stoppa Guds budskap
- b. Jesus predikar samma budskap som Johannes
 - i. Den enda skillnaden är att Johannes predikade om Messias, medan Jesus är Messias

2. Omvänd er och tro evangelium!

- a. "Omvänd" är det första ordet i evangeliet.
 - i. Johannes Döparen predikade omvändelse (Mk 1:4).
 - ii. Jesus predikade omvändelse (Mk 1:15).
 - iii. Lärjungarna predikade omvändelse (Apg 2:38).
- b. Att omvända sig innebär att vända sig från att sätta sig själv i centrum till att sätta Gud i centrum.
- c. Lika lite som att man kan resa till en ort utan att först lämna den ort man befinner sig i, så kan man heller inte komma in i Guds rike utan att först omvända sig.
 - i. Väljer man att gå in i Guds rike har man automatiskt omvänt sig.
- d. Den som vänder sig ifrån ett liv utan Gud och istället väljer att tro på de goda nyheterna om Jesus får komma in i Guds rike.

3. *Genast lämnade de näten och följde honom*

- a. Att en rabbin hade lärjungar var inte helt ovanligt på Jesu tid. Skillnaden här är att det är Jesus som väljer sina lärjungar istället för tvärtom vilket var den normala proceduren.
- b. Lärjungarna var fiskare, inte skriftlärda
 - i. Jesus kunde ha valt ut religiösa specialister från Jerusalem, men istället väljer han unga arbetare från Galileen.
- c. Lärjungarna lämnade sin pappa och sina jobb vilket ger en tydlig signal till vad man kanske måste vara beredd att ge upp för att kunna följa Jesus.
 - i. Inte alla lärjungar följde Jesus på detta sätt, men de som skulle bli Jesus 12 apostlar gjorde det.

Tillbaka till **Innehåll**

Christian Mólks Bibelkommentarer

(1:21–28) – Jesus i Kapernaums synagoga

²¹ De kom till Kapernaum, och när det blev sabbat gick han till synagogan och undervisade. ²² Folket häpnade över hans lära, ty han undervisade dem med auktoritet och inte som de skriftlärda. ²³ Och se, i deras synagoga fanns nu en man som hade en oren ande, och han skrek: ²⁴ "Vad har vi med dig att göra, Jesus från Nasaret? Har du kommit för att fördärva oss? Jag vet vem du är, du Guds Helige." ²⁵ Men Jesus sade strängt till anden: "Tig och far ut ur honom!" ²⁶ Den orene anden ryckte i mannen och skrek och for ut ur honom. ²⁷ Alla blev förskräckta och frågade varandra: "Vad är detta? En ny lära med sådan makt. Till och med de orena andarna befäller han, och de lyder honom." ²⁸ Och ryktet om honom spred sig genast överallt i hela Galileen.

1. Kapernaum

- a. Kapernaum heter egentligen *Kfar Nahum*, betyder *Nahums by* och är troligtvis uppkallad efter profeten Nahum.
- b. Kapernaum var en lämplig stad som bas för Jesus verksamhet eftersom den hade en blandad befolkning, var en hyfsat stor stad och hade en synagoga.
- c. Idag återstår bara ruiner av Kapernaum och är ett typiskt resmål för kristna pilgrimer.
 - i. Bland ruinerna finns återstoden av en synagoga från 300-talet som sägs vara byggd ovanpå den synagoga som fanns på Jesu tid.
 - ii. Katolska kyrkan har byggt en basilika ovanför det man tror är Petrus hus.

2. Sabbat

- a. Precis som alla andra judar så firade Jesus sabbat.
- b. Sabbaten startar vid mörkrets inbrott på fredagskvällen och pågår ett dygn.
- c. Att komma ihåg att fira sabbaten ingår i Guds tio budord (2 Mose 20:8-11).
 - i. På samma sätt som Gud arbetade med att skapa jorden på sex dagar och vilade på den sjunde, så är det tänkt att människa ska arbeta sex dagar och sen vila på den sjunde.

3. Synagogan var en naturlig samlingsplats för samhällets aktiviteter.

- a. På sabbaten samlades det judiska folket i sin synagoga för att höra Skriften.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- b.** På Jesu tid ingick det också att i stort sett vem som helst fick möjlighet att undervisa i Skriften, ett tillfälle som både Jesus och Paulus använde för att undervisa om Guds rike.

4. En man som hade en oren ande

- a.** Den här mannen var besatt av en oren ande, en demon.
- b.** Demonen visste mycket väl vem Jesus var; Guds helige.
 - i.** Jesus ville inte att demonen skulle bekänna vem Jesus var utan befäller honom istället att vara tyst och fara ut ur mannen.
- c.** På Jesu tid var det inte ovanligt att man trodde att om man kände till någons rätta namn fick man makt över den personen. Det är alltså mycket möjligt att demonen försöker få makt över Jesus.
 - i.** Det går dock inte att få makt över Jesus eftersom Fadern har gett Jesus *all makt i himlen och på jorden* (Mt 28:18).

Tillbaka till **Innehåll**

(1:29–39) – Jesus botar sjuka

²⁹ Så snart de kommit ut ur synagogan, gick de till Simons och Andreas hus tillsammans med Jakob och Johannes. ³⁰ Simons svärmor låg sjuk i feber, och de talade genast med Jesus om henne. ³¹ Han gick fram, tog hennes hand och reste henne upp. Och febern lämnade henne, och hon betjänade dem. ³² På kvällen, när solen hade gått ner, förde man till honom alla som var sjuka och besatta. ³³ Hela staden var samlad utanför dörren. ³⁴ Han botade många som led av olika slags sjukdomar, och han drev ut många onda andar och tillät dem inte att tala, eftersom de visste vem han var. ³⁵ Tidigt på morgonen, medan det var mörkt, steg Jesus upp och gick till en enslig plats och bad där. ³⁶ Simon och de som var med honom skyndade efter, ³⁷ och när de fann Jesus sade de till honom: "Alla söker efter dig." ³⁸ Han sade: "Vi går åt ett annat håll, till byarna här omkring, så att jag kan predika där också. Det är därför jag har gått ut." ³⁹ Och han kom och predikade i deras synagogor i hela Galileen och drev ut de onda andarna.

1. På kvällen, när solen hade gått ner

- a. Detta var på lördagskvällen, ett dygn senare, när sabbaten var slut.
- b. Många judar ansåg att helande var arbete och eftersom man inte fick arbeta på sabbaten väntade folk med att föra sina sjuka tills efter sabbaten.
- c. Eftersom inte Jesus ansåg att det var förbjudet att bota sjuka på sabbaten så blev detta en ständigt återkommande konflikt mellan Jesus och fariséerna (Mt 12:1-8).

2. Han botade

- a. Det här är en uppfyllelse på det som Jesaja profeterade att Messias skulle göra (Jes 53:4). Folk runtomkring Jesus bör ha förstått att Jesajas profetia gick i uppfyllelse inför deras ögon.
- b. Eftersom Jesus botade sjuka med den helige Andes kraft så har även vi kristna idag samma möjlighet att bota sjuka med den helige Andes kraft som Jesus hade.

3. Gick till en enslig plats och bad där

- a. Jesus var framgångsrik och förmodligen väldigt populär efter alla under han hade utfört i Kapernaum. Men istället för att ta åt sig av äran så väljer Jesus att spendera tid i bön i ensamhet. Jesus är fokuserad och låter inte framgången få honom att gå bort från uppdraget som väntar; korset.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- b.** Är du en stressad och upptagen person som har svårt att få tiden att gå ihop? Jesus var otroligt upptagen men tog ändå tid för bön. Stress och en full kalender borde inte få oss att prioritera bort bön utan istället leda oss till mer tid med vår Fader.
- c.** Martin Luther sa en gång: "Jag har så mycket att göra att jag inte har tid att *inte* be 3 timmar dagligen."

*Tillbaka till **Innehåll***

(1:40–45) – Jesus botar en spetälsk

⁴⁰ En spetälsk kom fram till honom och föll på knä och bad: "Om du vill, så kan du göra mig ren." ⁴¹ Jesus förbarmade sig över honom, räckte ut handen och rörde vid honom och sade: "Jag vill. Bli ren!" ⁴² Genast försvann spetälskan och han blev ren. ⁴³ Därefter skickade Jesus bort honom och sade strängt: ⁴⁴ "Se till att du inte talar om detta för någon, men gå och visa dig för prästen och bär fram det offer som Mose har föreskrivit för din rening, som ett vittnesbörd för dem." ⁴⁵ Men mannen gick sin väg och började ivrigt berätta om det som hade hänt och gjorde saken känd vida omkring, så att Jesus inte längre öppet kunde gå in i någon stad utan måste vistas ute i ödemarken. Och det kom folk till honom från alla håll.

1. En spetälsk

- a. Spetälska är en hudsjukdom som kan orsaka svåra kroppsskador.
- b. De spetälska ansågs vara orena och man fick inte röra vid en spetälsk (3 Mose 13-14).
 - i. Eftersom mannen genast blev ren och fri från sin sjukdom när Jesus rörde vid honom så bröt ju tekniskt sett inte Jesus från detta förbud.

2. Se till att du inte talar om detta för någon

- a. Anledningen till att Jesus inte ville att folk skulle sprida ryktet om han är Messias var för att det judiska folket längtade efter en Messias som skulle befria dem från den romerska ockupationen och bli ny kung över Israel. Ryktet om Jesus spreds dock och så småningom försökte folket mycket riktigt göra honom till kung (Joh 6:15).
- b. Visserligen kom Jesus för att befria Israel och bli kung, men inte på det sätt som det judiska folket trodde. Guds rike är inte av denna världen (Joh 18:36).

3. Visa dig för prästen

- a. Jesus var noga med att följa det som står skrivet i Torah (de fem Moseböckerna) och därför uppmanar han den fd spetälske att göra så som det står skrivet (3 Mose 14).

Tillbaka till **Innehåll**

Markus 2

(2:1-12) – Jesus förlåter synder

¹ Några dagar därefter kom Jesus tillbaka till Kapernaum. När man fick höra att han var hemma, ² samlades så många att de inte längre fick plats ens utanför dörren, och han predikade ordet för dem. ³ Då förde man till honom en lam som bars av fyra män. ⁴ Men när de för folkmassans skull inte kunde komma till Jesus med honom, tog de bort taket över platsen där han var. De gjorde en öppning och sänkte ner bädden som den lame låg på. ⁵ Jesus såg deras tro och sade till den lame: "Mitt barn, dina synder är förlåtna." ⁶ Nu satt där några skriftlärda, och de tänkte i sina hjärtan: ⁷ "Varför talar han på det sättet? Han hädar! Vem kan förlåta synder? Det kan ingen utom Gud." ⁸ Jesus kände i sin ande att de tänkte så för sig själva, och han sade till dem: "Varför tänker ni så i era hjärtan?" ⁹ Vilket är lättast, att säga till den lame: Dina synder är förlåtna, eller att säga: Stig upp, ta din bädd och gå? ¹⁰ Men det skall ni veta att Människosonen har makt på jorden att förlåta synder." Och han sade till den lame: ¹¹ "Till dig säger jag: Stig upp, ta din bädd och gå hem!" ¹² Då steg mannen upp, tog genast sin bädd och gick ut inför allas ögon. Och alla blev utom sig av häpnad och prisade Gud och sade: "Något sådant har vi aldrig sett."

1. Han predikade ordet för dem

- a. Jesus hade kommit hem från sin predikaresa i Galileen.
 - i. Efter alla under Jesus hade gjort var folk naturligt nog väldigt nyfikna på honom och ville att han skulle utföra mer under.
- b. För Jesus var det viktigt att inte bara göra under utan även undervisa folket.

2. Nu satt där några skriftlärda

- a. En skriftlörd undervisade och studerade judendomens viktigaste text; Torah (de fem Moseböckerna), och var väl insatta i den judiska traditionen.
- b. Trots den stora folkmassan så "satt" dessa skriftlärda redan.
 - i. De hade troligtvis bokat tid med Jesus för att diskutera med honom om han var den Messias som Skrifterna beskrev. Nu satt de och väntade på honom där Jesus bodde, hemma hos Petrus.
 - ii. Istället för att diskutera med Jesus fick de nu istället sitta på första parkett och se honom undervisa folket. Jesus fokuserar på folket snarare än de skriftlärda vilket visar hur han prioriterade.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- c.** De skriftlärda kände till texterna om Messias, varav några av de positiva texterna var dessa:
- i.* Messias skall vara av Davids ätt och vara fylld av Herrens Ande (Jes 11:1-2).
 - ii.* Messias skulle vara född i Betlehem (Mika 5:2).
 - iii.* Messias ska dyka upp i Galileen (Jes 9:1-2).
 - iv.* Messias skulle bota sjukdomar (Jes 35:5-6, 53:4).
 - v.* Messias skulle upprätta riket och bli kung (Sak 9:9).
- d.** Men det fanns också profetiska texter om Messias som är mer negativa:
- i.* Folk kommer att höra Messias men inte tro (Jes 53:1).
 - ii.* Folk kommer att överge och förakta Messias (Jes 53:3).
 - iii.* Messias kommer att bli fångslad (Jes 53:8).
 - iv.* Messias kommer att dö (Jes 53:9).
- e.** Folket och de skriftlärda fokuserade alltså bara på de positiva texterna om Messias och ville så småningom göra Jesus till kung. Jesus visste detta och försökte därför tysta de som försökte göra honom till kung. Jesus fick dessutom gång på gång undervisa sina egna lärjungar om att det ingår i Messias uppdrag att dö för folket (Mark 9:30–32).

3. *Dina synder är förlåtna*

- a.** I Torah står det att om en människa har syndat ska han offra ett djur i templet och får då Guds förlåtelse via prästen som förmedlar försoningen (3 Mose 4:26).
- i.* Jesus tillkännager att den här lame mannen får förlåtelse för sina synder enbart pga att han har en "tro".
 - ii.* Det är uppenbart att den lame mannen trodde att Jesus kunde bota honom.
- b.** De skriftlärda blir upprörda när Jesus ger Guds förlåtelse *innan* den lame mannen har offrat i templet eller ens bekänt sin synd.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- i.* Dessutom är det ju *Gud* som förlåter synder, så de skriftlärda blev upprörda över att de ansåg att Jesus gjorde sig själv till Gud och därmed hädade.
- c.* Jesus död på korset ger syndernas förlåtelse.
 - i.* Alla människor har syndat och är syndare (Rom 3:23).
 - ii.* Synden skiljer människor från Gud (Jes 59:2).
 - iii.* Syndens lön är döden (Rom 6:23).
 - iv.* Eftersom Gud älskar oss människor trots vår synd så sände Gud Jesus för att ta straffet för våra synder (Joh 3:16).
 - v.* Jesus dog en ställföreträdande död för alla människor (Rom 5:8).
 - vi.* Jesus offrade sig för alla människors synder (Heb 9:28).
 - vii.* Alla som tror på Jesus får evigt liv (Joh 3:16).

4. Vem kan förlåta synder? Det kan ingen utom Gud.

- a.* Även om det inte uttryckligen står att Jesus är Gud i Markus evangelium så visar Markus detta indirekt när han beskriver hur Jesus gör sådant som bara Gud kan göra (Mark 2:7, 4:41, 10:18).

5. Jesus kände i sin ande att de tänkte så för sig själva

- a.* Den enda i Bibeln som beskrivs kunna se in i människors hjärtan och veta vad de tänker är Gud (Psalm 44:22, 139:23).
 - i.* Gång på gång visar Markus att Jesus gör sådant som bara Gud kan göra.

6. Människosonen

- a.* "Människosonen" är en av Messias titlar och är ett begrepp som Jesus lånar från profeten Daniels bok.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- i.* Daniel skriver att han fick se en "människoson" komma med himlens skyar och föras fram inför Gud. Människosonen fick all makt och ett evigt rike med folk från alla nationer (Dan 7:13–14).
 - ii.* När Jesus kallar sig själv för "människosonen" och dessutom predikar att "Guds rike" är här förstod folk att han syftade på Daniels bok och dessutom själv gjorde anspråk på att vara Messias.
- b.* Folk kallade Jesus för "Guds son" eftersom de såg en människa som var som Gud. Jesus själv däremot kallar sig själv för "människoson" eftersom han såg på sig själv tvärtom; han är Gud som föddes som en människa.
 - i.* Om Jesus bara var en vanlig människa, varför skulle han då gå omkring och kalla sig själv för "människoson"? Att Jesus var en människa kunde ju alla se. Det som var speciellt med Jesus var att han var den ur treenigheten som föddes som en "människoson". Varken Fadern eller Anden föddes som en människa, men det gjorde Sonen och därför kan han kalla sig själv för "människoson".

7. *Stig upp, ta din bädd och gå hem!*

- a.* Vad var störst; att få syndernas förlåtelse eller att bli helad från förlamning?
 - i.* Jesus ger båda, men han börjar med syndernas förlåtelse vilket visar vad som är viktigast.
- b.* Det är inte helt ovanligt att Jesus säger åt de sjuka att göra något som de egentligen inte kan.
 - i.* En människas tro + Jesus = Guds kraft.
 - ii.* Det var när mannen, på Jesu uppmaning, gjorde det han inte kunde göra som han blev frisk.
- c.* De skriftlärdade verkar ha varit öppna för att Jesus eventuellt var Messias och ville diskutera detta med Jesus. De skriftlärdade visste att Messias skulle bota sjuka men de visste inte att Messias även skulle ha auktoritet att förlåta synder. Här demonstrerar Jesus att han har makt att göra båda!
 - i.* Felet som de skriftlärdade gjorde var inte att de inte förstod allt om Messias utan att de inte trodde på Messias när de väl mötte honom. Deras bild av

Messias var viktigare än Messias själv och de kunde inte gå utanför sina egna ramar.

8. Och alla blev utom sig av häpnad och prisade Gud

- a.** En naturlig och bra reaktion på ett under är att prisa Gud.

Tillbaka till [**Innehåll**](#)

Christian Mólks Bibelkommentarer

(2:13–14) – Levi

¹³ Än en gång gick Jesus längs sjön. Allt folket kom till honom, och han undervisade dem. ¹⁴ När han gick vidare fick han se Levi, Alfeus son, sitta vid tullhuset, och han sade till honom: "Följ mig!" Och Levi steg upp och följde honom.

1. Levi

- a. Levi går även under ett annat, mer känt, namn: Matteus (Mt 9:9).
 - i. Denne Levi är författare till Matteusevangeliet.
- b. Levi var en "tullman" och samlade in skatter från det judiska folket till den romerska överheten.
 - i. Om tullmannen samlade in mer pengar än den skatt som romarna krävde så kunde han behålla de pengarna själv. Detta ledde till att många tullmän var föraktade som giriga förrädare som hade gått över till den romerska sidan.
- c. Det är väldigt troligt att denne Levi har tagit ut skatt från Petrus, Johannes och de andra lärjungarna som bodde i Kapernaum.
 - i. Det måste ha blivit ett spant ögonblick när de för första gången hälsade på varandra som gemensamma lärjungar till Jesus.

2. Följ mig!

- a. Även om alla föraktade Levi så gjorde inte Jesus det.
- b. Oavsett vilken bakgrund man har så kan man alltid börja om på nytt och följa Jesus.
- c. Hur hemsk man än har varit som människa så är Gud alltid villig att omedelbart förlåta och gå vidare.
- d. Så fort Levi får chansen att lämna sitt giriga och föraktade liv så tar han den chansen.

Tillbaka till **Innehåll**

(2:15–17) – Jesus hos publikaner och syndare

¹⁵ När Jesus sedan låg till bords i hans hus, var det många publikaner och syndare som låg till bords tillsammans med honom och hans lärjungar. Många av dem följde honom. ¹⁶ De skriftlärdade bland fariseerna fick se att han åt tillsammans med publikaner och syndare, och de frågade hans lärjungar: "Varför äter han med publikaner och syndare?" ¹⁷ Jesus hörde det och sade till dem: "Det är inte de friska som behöver läkare utan de sjuka. Jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga utan syndare."

1. När Jesus sedan låg till bords i hans hus

- a. Inte nog med att Levi genast blev en lärjunge till Jesus, han bjöd även hem Jesus och lärjungarna på middag.
- b. Måltidsgemenskap är centralt inom både den judiska och den kristna gemenskapen.
 - i. Att äta tillsammans signalerar att man hör ihop, att man accepterar varandra och att man har omsorg om varandra. Dessutom är det kul.

2. Fariséerna

- a. Fariséerna var en rörelse bland det judiska folket som fokuserade sin energi på att studera Torah och hur man skulle leva därefter.
- b. Fariséerna var mycket noggranna med att inte bryta mot något av Torahs bud. De var så noggranna att de till och med införde ett "staket" med extra regler runt om Torahs regler för att minimera riskerna för att råka bryta mot Torahs regler.
 - i. Dessa regler kallades även "de äldstes stadgar", "den muntliga Torah" och senare "Talmud" (Mt 7:3).
- c. Jesus bråkade med fariséerna när han ansåg att deras extra regler krockade med Torahs regler (Mk 7:8).

3. Publikaner

- a. Levis före detta skattekollegor.
- b. Levi ville säkerligen att fler av hans vänner och kollegor skulle bli Jesus lärjungar så han bjöd in dem på en måltid så att de skulle få bekanta sig.

4. *Syndare*

- a.** Fariséerna såg på sig själva som "rättfärdiga" eftersom de ansåg sig själva följa Torahs regler. De som däremot helt öppet var olydiga mot Torahs regler, exempelvis prostituerade, kallade fariséerna för "syndare".
 - i.** Jesus kritiserar detta tänkesätt eftersom fariséerna var lika mycket syndare men på andra områden, girighet exempelvis, som kanske inte syntes lika mycket utåt (Lk 16:14-15).
 1. Nya Testamentet är tydlig med att *alla* människor har syndat och är syndare (Rom 3:23).
 - ii.** Eftersom fariséerna inte ansåg sig själva vara syndare ansåg de heller inte att de behövde omvända sig. Men eftersom Guds rike kräver omvändelse så hamnar således fariséerna självmant utanför Guds rike (Mk 1:15).
- b.** När Jesus åt middag tillsammans med syndare, och därmed visade på gemenskap med dem, var det anstötligt i fariséernas ögon.
 - i.** Jesus skiljer på synd och syndare. Det är fel att ha gemenskap med *synd* men det är inte fel att ha gemenskap med *syndare*.

5. *Det är inte de friska som behöver läkare utan de sjuka*

- a.** Fariséerna störde sig på att Jesus, som ju följde Torah, åt tillsammans med de som inte följde Torah.
- b.** Fariséerna hade möjligtvis hoppats på att Jesus, som ju kunde bota sjukdomar osv, skulle ansluta sig till fariséernas parti, men får här se sig själva bortprioriterade till förmån för "syndare".
- c.** Jesus fokus var på de människor som inte försökte dölja att de var syndare.

Tillbaka till **Innehåll**

(2:18–22) – Jesus och fastan

¹⁸ Johannes lärjungar och fariseerna fastade. Då kom man och frågade Jesus: "Varför fastar Johannes lärjungar och fariseernas, men inte dina lärjungar?" ¹⁹ Jesus svarade: "Inte kan väl bröllopgästerna fasta medan brudgummen är hos dem? Så länge brudgummen är hos dem kan de inte fasta. ²⁰ Men det skall komma dagar när brudgummen tas ifrån dem, och då, på den dagen, kommer de att fasta. ²¹ Ingen syr fast en lapp av okrympt tyg på en gammal mantel. Då skulle det nya tyget riva bort ännu mer från den gamla manteln och revan bli värre. ²² Ingen håller nytt vin i gamla skinnsäckar. Om man gjorde så, skulle vinet spränga säckarna och både vinet och säckarna förstöras. Nej, nytt vin håller man i nya säckar."

1. Varför fastar Johannes lärjungar och fariseernas, men inte dina lärjungar?

- a. Enligt Torah skulle det judiska folket fasta en gång om året, på försoningsdagen (3 Mose 23:27).
 - i. Det judiska folket fastade även vid fler tillfällen av olika anledningar.
 - ii. Fariséerna hade infört ett antal extra fastedagar och skröt med att de fastade två dagar i veckan (Lk 18:12).
 - iii. Fasta hörde vanligtvis samman med att man ångrar sitt syndiga liv eller bad Gud om vägledning (1 Sam 7:6).
- b. Jesus förväntade sig att hans lärjungar skulle fasta när hans uppdrag var slutfört.
 - i. Så länge som Jesus var mitt bland sina lärjungar ansåg han inte att det fanns behov av ytterligare ånger och vägledning.
 - ii. Fasta ska ha sin utgångspunkt i den personliga relationen med Gud. Man ska akta sig för att fasta bara för att människor anser det viktigt.

2. Bröllop

- a. Jesus jämför sin egen närvaro med ett bröllop där Jesus är brudgummen och lärjungarna bröllopgästerna.
 - i. Ett bröllop ska vara kul och innehålla mycket mat så det passar sig inte att man fastar då.
- b. Brölloppet förekommer även i andra delar av Bibeln:
 - i. Jesaja kallar Israel för Guds brud (Jes 54:5).

(2:23–28) – Jesus är sabbatens Herre

²³ En sabbat gick Jesus genom ett sädesfält, och hans lärjungar började rycka av ax där de gick. ²⁴ Då sade fariseerna till honom: "Varför gör de sådant på sabbaten som inte är tillåtet?" ²⁵ Han svarade: "Har ni aldrig läst vad David gjorde, när han och hans följeslagare var hungriga och inte hade något att äta: ²⁶ hur han gick in i Guds hus, då Abjatar var överstepräst, och åt skådebröden, som endast prästerna fick äta, och hur han även gav till dem som var med honom?" ²⁷ Och Jesus sade till dem: "Sabbaten blev gjord för människan och inte människan för sabbaten. ²⁸ Så är Människosonen Herre också över sabbaten."

1. Sabbat

- a. När Gud hade skapat jorden på sex dagar så vilade han på den sjunde (1 Mose 2:1-3).
- b. Sabbaten är den dag som Gud vill att människan ska hålla helig och vila från arbete (2 Mose 20:8-11).

2. Varför gör de sådant på sabbaten som inte är tillåtet?

- a. Är det "arbete" att "plocka ax"?
 - i. Det var tillåtet enligt Torah att plocka ax på sädesfält (5 Mose 23:26).
 - ii. Det var förbjudet enligt Torah att arbeta på sabbaten (2 Mose 20:9-10).
 - iii. Enligt fariséernas *muntliga* Torah så innebar lärjungarnas axplockande att de "tröskade" vilket enligt fariséerna var förbjudet på sabbaten.
 - iv. När två regler krockar får den viktigaste regeln gälla.
 1. Präster fick jobba även på sabbaten om vissa högtider råkade infinna sig på sabbaten.
 2. Pojkar skulle omskäras på den åttonde dagen efter sin födelse, även om den dagen råkade infinna sig på sabbaten.

3. Skådebröden

- a. "Skådebröd" var bröd som alltid låg framme i templet inför Guds närvaro (3 Mose 24:5-9) och får bara ätas av präster.

Christian Mølks Bibelkommentarer

- b.** Enligt Samuelsboken så åt David av dessa skådebröd trots att han inte fick (1 Sam 21:1-6).
- c.** Jesus svar blir alltså att under vissa omständigheter så får man bryta mot sabbaten eftersom sabbaten är till för människans bästa och inte tvärtom.

*Tillbaka till **Innehåll***

Markus 3

(3:1-6) – Mannen med en förtvinad hand

¹ En annan gång gick Jesus in i en synagoga, och där fanns en man som hade en förtvinad hand. ² Spänt iakttog de Jesus för att se om han skulle bota honom på sabbaten. De ville få något att anklaga honom för. ³ Han sade till mannen med den förtvinade handen: "Stig fram." ⁴ Sedan frågade han dem: "Är det på sabbaten mera tillåtet att göra gott än att göra ont, att rädda liv än att döda?" Men de teg. ⁵ Då såg han sig omkring med vrede, bedrövad över att deras hjärtan var så förstockade. Och till mannen sade han: "Räck ut din hand." Han räckte ut handen, och den var nu frisk. ⁶ Men fariseerna gick ut och började genast överlägga med herodianerna om att röja honom ur vägen.

1. Är det på sabbaten mera tillåtet att göra gott än att göra ont, att rädda liv än att döda?

- a. Jesus ställer en ironisk fråga.
 - i. Jesus botar sjuka på sabbaten.
 - ii. Fariséerna planerar att mörda Jesus på sabbaten.
- b. Fariséerna trodde på att Jesus kunde göra *under*, men de ville ändå inte tro på *honom*.
- c. Frågan handlade inte om huruvida det var fel av Jesus att bota mannen utan om han fick göra det på "sabbaten".
 - i. Sabbaten är en vilodag då det är tänkt att man inte ska arbeta.
 1. När Gud hade skapat jorden på sex dagar så vilade han på den sjunde (1 Mose 2:1-3).
 2. Sabbaten är den dag som Gud vill att människan ska hålla helig och vila från arbete (2 Mose 20:8-11).
- d. Fariséerna ansträngde sig för att inte bryta mot några regler eller bud som Gud har gett i Torah (de fem Moseböckerna). För att inte råka bryta mot Guds bud så hade de skrivit ett antal extra regler och stadgar som skulle minimera riskerna att bryta mot Torah. Det var om dessa regler som Jesus och fariséerna ofta bråkade (Mat 7:1-13).
 - i. Enligt dessa regler var det tillåtet att rädda liv på sabbaten, men inte att medicinera de som inte var i akut behov.
 - ii. Jesus bryter mot fariséernas regler eftersom mannen inte är i akut behov av att bli räddad.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- e.** Även om Torah förbjöd någonting så fanns det ibland undantag. Det var viktigt att hålla sabbatsbudet, men om ett annat, viktigare bud, råkade infinna sig på sabbaten så var det viktigare att hålla det budet. Några exempel på detta:
 - i.** Präster fick arbeta även om en högtid inföll på sabbatsdagen.
 - ii.** En pojke fick omskäras på sabbaten trots att det var ett arbete (Joh 7:22-23).
 - iii.** Varför skulle då inte Jesus få hela en man med förtvinad hand på sabbaten?
- f.** Jesus främsta argument i den här frågan är: "Sabbaten blev gjord för människan och inte människan för sabbaten." (Mark 2:27).
- g.** Kontentan är alltså att det är bra att hålla sabbaten genom att avstå från arbete och istället ägna vilodagen åt Gud. Men om något dyker upp som är viktigare än den personliga vilan så bör man bryta den och istället göra det som är viktigare. Här får man alltså tänka efter själv och använda sitt sunda förnuft för att komma fram till vad man ska göra i olika situationer.
 - i.** "Tänk efter själva om det är rätt inför Gud att lyda er mer än honom." (Apg 4:19b).

2. *Då såg han sig omkring med vrede*

- a.** Fariséerna var varken i synagogan för att tillbe Gud eller för att hjälpa den sjuke, de var där för att sätta dit Jesus.

3. *Han räckte ut handen, och den var nu frisk*

- a.** Jesus visar inte bara genom sin argumentation att han har Gud på sin sida, han demonstrerar det också genom att utföra ett mirakel som bara Gud kan göra.
 - i.** När fariséerna inte kunde motargumentera eller ens svara Jesus så visar de indirekt att Jesus har rätt, men de vill ändå inte gå med på det Jesus gjorde utan vill istället mörda honom.
- b.** Det är inte helt ovanligt att Jesus säger åt de sjuka att göra något som de egentligen inte kan.
 - i.** En människas tro + Jesus = Guds kraft.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- ii.* Det var när mannen, på Jesu uppmaning, gjorde det han inte kunde göra som han blev frisk.

4. Men fariseerna gick ut och började genast överlägga med herodianerna om att röja honom ur vägen.

a. Jesus höll inte med fariséerna angående deras extra regler och stadgar.

- i.* Än idag är det en aktuell fråga om huruvida det är viktigare att lyda Gud än att lyda sina egna traditioner. Det är viktigt att det förs ett ständigt samtal om hur man lyder Bibeln i den tid och kultur man själv råkar befinna sig i. Guds ord är evigt, men världen förändras; hur tillämpar vi Guds ord i den värld vi själva lever i?

b. Herodes anhängare

- i.* Herodes Antipas styrde över Galiléen och Peréen och grundade staden Tiberias.

1. Denne Herodes var son till Herodes den store som mördade pojkarna i Betlehem (Matt 2:16).

- ii.* Fariséerna och herodianerna hade inte mycket gemensamt, men en sak kunde de tydligen komma överens om: att röja Jesus ur vägen.

*Tillbaka till **Innehåll***

(3:7-12) – Folkmassan på stranden

⁷ Jesus och hans lärjungar drog sig undan ner mot sjön. Mycket folk från Galileen följde efter. Också från Judeen, ⁸ Jerusalem, Idumeen och från andra sidan Jordan och från trakten av Tyrus och Sidon kom folk till honom i stora skaror, när de hörde talas om allt han gjorde. ⁹ Jesus sade åt sina lärjungar att hålla en båt i beredskap åt honom, så att han inte skulle bli trängd av folkmassan. ¹⁰ Ty han botade så många att alla som led av någon plåga trängde sig in på för att få röra vid honom. ¹¹ Och när de orena andarna såg honom, kastade de sig ner för honom och ropade: "Du är Guds Son." ¹² Men han förbjöd dem strängt att avslöja vem han var.

1. Jesus och hans lärjungar drog sig undan ner mot sjön

- a. Jesus ville inte bara bota sjuka och undervisa i synagogorna. Han ville även dra sig undan tillsammans med sina lärjungar och undervisa dem ännu djupare.
- b. En Jesu lärjunge av idag behöver också dra sig undan då och då för att få vara ensam med Jesus.

2. Mycket folk

- a. Jesus hade onekligen gjort ett mäktigt imponerande intryck på folk i Galiléen och runtomkring.
- b. Dessa människor var dock mer intresserade av vad Jesus kunde göra för dem än vem Jesus är.
 - i. När Jesus så småningom undervisade dem lite djupare så lämnade de honom (Joh 6:66).

3. Han botade så många

- a. Det här är en uppfyllelse på det som Jesaja profeterade att Messias skulle göra (Jes 53:4).
 - i. Jesus visste att när folk förstår att Jesus är Messias så kommer de att vilja göra honom till kung över Israel och sen försöka driva ut de romerska ockupanterna (Joh 6:15).
- b. Det som folket däremot inte visste var att Messias kommer att komma till jorden två gånger:

Christian Mólks Bibelkommentarer

- i.* Första gången han kom till jorden så agerade han som *den lidande tjänaren* och dog på korset för våra synders skull.
- ii.* Andra gången Jesus kommer till jorden så kommer han att vara *konung* och upprätta sitt rike fullt ut.

4. Men han förbjöd dem strängt att avslöja vem han var

- a.** De orena andarna förstod Jesus rätta identitet.
- b.** Varken änglarna eller demonerna får sprida budskapet om Jesus eftersom det uppdraget har getts till församlingen (Matt 28:18-20).

Tillbaka till **Innehåll**

(3:13–19) – De tolv utses

¹³ Jesus gick sedan upp på berget och kallade till sig dem som han hade utvalt, och de kom till honom. ¹⁴ Han utsåg tolv som han kallade apostlar. De skulle vara hos honom, och han skulle sända ut dem att predika ¹⁵ och de skulle ha makt att driva ut onda andar. ¹⁶ Han utsåg dessa tolv: Simon, som han gav namnet Petrus, ¹⁷ Jakob, Sebedeus son, och Johannes, Jakobs bror – dem kallade han Boanerges, det betyder Åskans söner – ¹⁸ vidare Andreas, Filippus, Bartolomeus, Matteus, Thomas, Jakob, Alfeus son, Taddeus, Simon ivraren ¹⁹ och Judas Iskariot, han som förrådde honom.

1. Dem som han hade utvalt

- a. Det är alltid bättre att bli utvald av Gud till en uppgift än att utse sig själv till den uppgiften.

2. Han utsåg tolv som han kallade apostlar

- a. Siffran tolv är symbolisk och motsvarar Israels tolv stammar.
 - i. Tolv apostlar och tolv stammar symboliserar "allihop".
- b. Ordet "apostel" betyder "utsänd" och är en titel som även anger uppdrag.

3. De skulle vara hos honom, och han skulle sända ut dem att predika och de skulle ha makt att driva ut onda andar

- a. En lärjunge ska inte bara läsa och studera utan även praktisera.
- b. Samma uppdrag och auktoritet som Jesus själv hade ger han vidare till sina lärjungar.
 - i. Även idag har Jesus lärjungar makt att driva ut demonerna.
- c. Eftersom Jesus avstod från sina egna gudomliga egenskaper när han blev en människa (Fil 2:6-8) så gjorde han sig själv beroende av att lyssna på sin Fader för att få veta vad han skulle göra (Joh 5:19) och han blev beroende av den helige Ande för att kunna utföra det Fadern befallde (Apg 10:38).
 - i. Jesus visade sina lärjungar att även de kan lyssna på sin Fader och även de kan utföra det Fadern befäller genom den helige Andes kraft.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- ii. Även idag kan vi imitera Jesus genom att lyssna på Fadern och låta den helige Ande utföra de mirakler som Fadern vill göra.

*Tillbaka till **Innehåll***

(3:20–30) – Hädelse

²⁰ Sedan kom Jesus hem. På nytt samlades så mycket folk att han och hans lärjungar inte ens hade tid att äta. ²¹ När hans anhöriga fick höra det, gick de ut för att ta hand om honom, eftersom man sade att han hade förlorat förståndet. ²² Och de skriftlärda som hade kommit ner från Jerusalem sade: "Han är besatt av Beelsebul. Med hjälp av de onda andarnas furste driver han ut de onda andarna." ²³ Då kallade han dem till sig och talade till dem i liknelser: "Hur kan Satan driva ut Satan?" ²⁴ Om ett rike är splittrat kan det riket inte bestå, ²⁵ och om en familj är splittrad kan den familjen inte bestå. ²⁶ Om Satan gör uppror mot sig själv och kommer i strid med sig själv, kan han inte bestå. Då är det slut med honom. ²⁷ Ingen kan gå in i den starkes hus och plundra honom på det han äger utan att först ha bundit den starke. Sedan kan han plundra hans hus. ²⁸ Amen säger jag er: Allt skall förlåtas människorna, deras synder och hädelser, hur de än hädar. ²⁹ Men den som hädar den helige Ande får aldrig någonsin förlåtelse utan är skyldig till evig synd." ³⁰ De hade ju sagt att han hade en oren ande.

1. Han hade förlorat förståndet

- a. När Jesus bodde i Nazareth betedde han sig som vilken annan människa som helst och när nu hans anhöriga får höra att han håller på med mirakler och inte äter så tror de att han har blivit galen.

2. Beelsebul

- a. Beelsebul betyder "flugornas herre" och är namnet på en gammal kananeisk gud (2 Kung 1:2).
- b. Ett annat namn på Satan.

3. Hur kan Satan driva ut Satan?

- a. De skriftlärda menade att Jesus drev ut demoner med hjälp av demonernas furste; Satan.
- b. Jesus svarar i liknelser och menar att det är absurt att Satan skulle driva ut sina egna demoner.
 - i. Om så skulle vara fallet skulle ju Satans rike splittras och hans makt snart vara slut.
- c. Om man jämför med ett krig så kan man ju inte börja plundra förrän fienden är besegrad.
 - i. Jesus kommer att besegra Satan på korset.

4. Allt skall förlåtas människorna, deras synder och hädelser, hur de än hädar. Men den som hädar den helige Ande får aldrig någonsin förlåtelse utan är skyldig till evig synd.

- a.** Alla människor som kommer till Gud och ber om förlåtelse kommer att få det, det finns inga begränsningar.
 - i.** Den enda begränsning för Guds förlåtelse som finns är om man har sett Guds kraft, förstår att det är Gud men ändå inte vill tro. Då avstår man ju med andra ord självmant från Guds förlåtelse.
 - ii.** De skriftlärda hade sett Guds kraft men ville trots det inte gå med på att Jesus var från Gud.

Tillbaka till **Innehåll**

(3:31–35) – Jesu familj

³¹ Hans mor och hans bröder kom och stannade utanför. De sände bud till honom för att kalla på honom. ³² Folkhopen som satt omkring honom sade: "Se, din mor och dina bröder står här utanför och frågar efter dig." ³³ Han svarade: "Vem är min mor och vilka är mina bröder?" ³⁴ Och han såg på dem som satt omkring honom och sade: "Här ser ni min mor och mina bröder!" ³⁵ Den som gör Guds vilja är min bror och min syster och min mor."

1. Din mor och dina bröder

- a. Jesus jordiska adoptivpappa Josef hade troligtvis dött sedan en tid, han nämns i alla fall inte i Nya Testamentet efter att Jesus har blivit tolv år.
- b. Jesus hade bröder och systrar i Nazareth (Mark 6:2-3).

2. Den som gör Guds vilja är min bror och min syster och min mor

- a. Om Jesus inte hade sagt detta är det risk för att det hade blivit en kult runtomkring Jesus jordiska släktingar.
- b. Jesus visar här att han inte först och främst tillhör sin egen familj utan att han är hela världens frälsare.
- c. Man föds inte till att tillhöra Jesus utan det är ett personligt ställningstagande.

Tillbaka till [Innehåll](#)

Markus 4

(4:1-9) – Liknelsen om såningsmannen

¹ Sedan började han undervisa vid sjön igen. Då samlades så mycket folk kring honom att han steg i en båt och satt i den ute på sjön, medan allt folket stod på stranden. ² Han använde många liknelser, när han undervisade dem och sade: ³ ”Lyssna! En såningsman gick ut för att så. ⁴ Och när han sådde föll en del vid vägen, och fåglarna kom och åt upp det. ⁵ En del föll på stenig mark där det inte fanns mycket jord, och det kom snart upp därför att det inte hade djup jord. ⁶ Men när solen steg sveddes det, och eftersom det inte hade någon rot torkade det bort. ⁷ En del föll bland tistlar, och tistlarna växte upp och kvävde det, så att det inte gav någon skörd. ⁸ Men en del föll i god jord. Det sköt upp och växte och gav skörd, trettiofalt och sextiofalt och hundrafalt.” ⁹ Och han sade: ”Hör, du som har öron att höra med!”

1. Han använde många liknelser, när han undervisade dem

- a. Jesus förklarar svåra saker på ett enkelt sätt. Idag är det vanligt att predikanter gör tvärtom; de förklarar enkla saker på ett svårt sätt.

Tillbaka till [Innehåll](#)

(4:10–12) – Guds rikes hemlighet

¹⁰ När han blev ensam med de tolv och de andra som var med honom, frågade de honom om liknelserna. ¹¹ Då sade han till dem: "Ni har fått del i Guds rikes hemlighet. Men de som står utanför får allt i liknelser, ¹² för att de skall se med sina ögon och ändå inte se och höra med sina öron och ändå inte förstå och omvända sig och få förlåtelse."

1. Ni har fått del i Guds rikes hemlighet

a. "Hemligheten" är att Guds rike har kommit till jorden i och med Jesus.

i. De som följer Jesus har således fått del i Guds rike.

ii. De som inte följer Jesus får inte del i Guds rike.

2. Men de som står utanför får allt i liknelser

a. Av alla som hörde Jesus undervisning så valde några att bli hans efterföljare och några valde att inte bli det.

i. De som lyssnade på Jesus men ändå inte ville bli hans efterföljare, de hade fått se Guds rike, men ändå valt att gå därifrån.

b. Man behöver inte förstå Jesus *innan* man blir hans efterföljare. När man möter Jesus, förstår att han kommer från Gud och väljer att bli hans efterföljare så uppenbarar Gud mer och mer om vem Jesus är. De som möter Jesus men ändå avstår från att tro på honom, de avstår också självmant från att få veta mer om Jesus.

3. De skall se med sina ögon och ändå inte se

a. Jesus citerar Jesaja (Jes 6:9–10).

b. Alla som hör Jesus liknelser kan nöja sig med att inte förstå liknelsens innebörd eller att fråga Jesus om liknelsens förklaring. Det var många som hörde Jesus berätta liknelser men det var bara lärjungarna som bad Jesus förklara liknelsernas innebörd.

c. En person som får höra om Jesus men väljer att inte bli Jesu efterföljare riskerar att inte bara fortsätta leva som en syndare utan dessutom även bli en Jesu motståndare.

i. Vägen till omvändelse blir då dubbelt så lång.

(4:13–20) – Jesus förklarar liknelsen om såningsmannen

¹³ Han sade vidare till dem: ”Om ni inte förstår denna liknelse, hur skall ni då kunna förstå några liknelser alls? ¹⁴ Såningsmannen sår ordet. ¹⁵ De vid vägen är de hos vilka ordet sås. Men när de hör det, kommer genast Satan och tar bort ordet som är sått i dem. ¹⁶ De som sås på stenig mark är de som genast tar emot ordet med glädje, när de hör det. ¹⁷ Men de har inte någon rot i sig utan tror bara till en tid. Möter de sedan lidande eller förföljelse för ordets skull, kommer de strax på fall. ¹⁸ Hos andra faller säden bland tistlar. Det är de som har hört ordet, ¹⁹ men världsliga bekymmer, bedräglig rikedom och begär efter allt annat kommer in och kväver ordet, så att det blir utan frukt. ²⁰ Men de hos vilka säden faller i god jord, det är de som hör ordet och tar emot det och bär frukt, trettiofalt och sextiofalt och hundrafalt.”

1. Såningsmannen sår ordet

- a. Nyckeln till att förstå den här liknelsen är att säden är ”ordet”.
 - i. Om man tror att säden representerar ”pengar”, ”kyrkans verksamhet” eller ”goda gärningar”, då missförstår man liknelsen.
 - ii. Man blir inte frälst av att göra goda gärningar utan genom att man får höra Guds ord, Bibeln, förklaras. När Guds ord får slå rot i god jord i en människa så växer det och bär frukt.
- b. Såningsmannen är en person som berättar de goda nyheterna om Jesus och Guds rike för någon annan.
- c. Att Jesus använder *såd* som liknelse till *budskapet* visar att det inte är predikantens uppgift att få budskapet att växa i en människas hjärta. Predikantens uppgift är bara att ”så”, alltså att ”berätta”. Själva tillväxten är upp till Gud att ordna.
- d. En bonde av idag skulle förmodligen inte kasta ut säden i den dåliga jorden om han visste att det var dålig jord. Men i Mellanöstern för 2000 år sedan så tröskade man *efter* att man hade sått säden, inte *före*, som man gör idag. Alltså visste inte såningsmannen alltid vart den goda jorden fanns.
- e. Såningsmannen kastade inte bara ut säden i den goda jorden, utan även på den mindre bra jorden så att alla ska få chansen.

2. De vid vägen

- a. Dessa människor hör budskapet om Jesus men det hinner aldrig landa i hjärtat innan Satan har plockat bort det.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- b.** En människas hjärta kan vara så hårt att de är fullständigt ointresserade av att höra talas om Jesus. I ett sådant läge kanske det är bättre på att satsa på att först försöka mjuka upp hjärtat istället.

3. *De som sås på stenig mark*

- a.** Dessa människor hör budskapet om Jesus och vill genast bli Jesu efterföljare!
 - i.** Men eftersom de inte tar till sig budskapet på djupet så kommer de snart att tröttna på budskapet om Jesus.
 - ii.** Budskapet om Jesus är ett glatt budskap men kan också leda till svårigheter och om man bara har lyssnat på allt positivt utan att ha räknat med svårigheterna så kan det glada budskapet snabbt förbytas till ett alldeles för jobbigt budskap.
 - iii.** Även för den som på djupet har tagit emot budskapet om Jesus så kan Jesu lärjungaskap bli så svårt och jobbigt att man funderar på att lägga ner. Jesu lärjungaskap handlar ibland om att stanna kvar hos Jesus även om man inte förstår och även om det är svårt och jobbigt (Joh 6:66-69).

4. *Hos andra faller säden bland tistlar*

- a.** Dessa människor hör budskapet om Jesus och vill gärna bli kristna.
 - i.** Men så fort det dyker upp någonting annat intressant; man kanske får barn, en partner eller ett nytt jobb, då blir det genast viktigare än tron på Jesus.

5. *De hos vilka säden faller i god jord*

- a.** När säden hamnar där den ska, i den goda jorden, så händer något!
 - i.** Om en person har tagit emot ordet djupt i sitt hjärta så kommer det att bära frukt.
 - ii.** Jesus säger vid ett annat tillfälle att man, på samma sätt som man kan avgöra vad för slags träd det är på dess *frukt*, kan avgöra vems lärjunge man är genom att se på en persons *gärningar* (Matt 7:20).

Christian Mølks Bibelkommentarer

- iii.* Paulus listar ett antal goda andliga frukter: *kärlek, glädje, frid, tålamod, vänlighet, godhet, trofasthet, ödmjukhet och självbehärskning* (Gal 5:22–23).
- iv.* God frukt kommer inte genom att man själv försöker tvinga fram dem, de växer naturligt ju mer man lär känna Jesus.

Tillbaka till **Innehåll**

Christian Mølks Bibelkommentarer

(4:21–23) – Dölj inte ljuset

²¹ Han sade också till dem: ”Inte går man väl in med ett ljus för att sätta det under skäppan eller under bänken? Gör man det inte för att sätta det på ljushållaren? ²² Det som är dolt måste bli uppenbart, och det som är gömt måste komma i dagen. ²³ Hör, du som har öron att höra med!”

1. *Inte går man väl in med ett ljus för att sätta det under skäppan*

a. Jesus använder en liknelse för att säga det uppenbara:

i. Man tänder inte ett ljus i ett mörkt rum för att sen dölja det.

ii. Man tar inte emot budskapet om Jesus för att sen dölja det.

b. Den som har hört och tagit emot de goda nyheterna om Jesus har ett ansvar att dela med sig av det även till andra.

i. En församling får aldrig nöja sig med att bara undervisa om Jesus i kyrkan utan måste även utanför kyrkan predika de goda nyheterna.

Tillbaka till **Innehåll**

Christian Mólks Bibelkommentarer

(4:24–25) – Att lyssna på Guds ord

²⁴ Och han sade: ”Ge akt på vad ni hör! Med det mått som ni mäter med skall det mätas upp åt er, och ännu mer skall ni få. ²⁵ Ty den som har skall få, och den som inte har, från honom skall tas också det han har.”

1. Ge akt på vad ni hör!

- a. En lärjunge till Jesus bör noga ge akt på vem man lyssnar till, inte alla predikanter undervisar *hela* Guds ord.
- b. Jesus uppmanade sina lärjungar att fly från falska lärare på samma sätt som får flyr från en främmande herde (Joh 10:5).
 - i. En falsk lärare kan se ut och låta som en riktig predikant, men när man granskar vad som predikas så stämmer det inte med Guds ord. Därför behöver en Jesu lärjunge alltid tänka på vad som predikas så att man inte blint lyssnar på en falsk lärare.

2. Med det mått som ni mäter med skall det mätas upp åt er

- a. Den som lyssnar på Guds ord med ointresse kommer att tappa intresset ännu mer.
- b. Den som lyssnar på Guds ord med en hunger efter mer kommer också att få mer.

Tillbaka till **Innehåll**

(4:26–29) – Att lyssna på Guds ord

²⁶ Jesus sade: "Guds rike är likt en man som sår säd i jorden. ²⁷ Han sover och stiger upp, natt följer på dag och säden kommer upp och skjuter i höjden, han vet själv inte hur. ²⁸ Av sig själv ger jorden gröda, först strå, sedan ax och därefter fullmoget vete i axet. ²⁹ Och när grödan är mogen räcker han genast ut skäran, eftersom skördetiden är inne."

1. Guds rike är likt en man som sår säd i jorden

- a. Det är den kristnes uppgift att *berätta* om Guds rike.
- b. Det är Guds uppgift att få riket att *växa* i en människas hjärta.
 - i. Själva livet finns i *säden*, inte i jorden eller i såningen. Det är viktigt för en predikant att våga lita på att Guds ord verkar i en människas hjärta, utan att predikanten försöker skapa liv genom att exempelvis manipulera fram en "andlig stämning" eller något liknande.
 - ii. Gud sa till Jesaja att hans ord är som regn som faller från himlen; *det vänder inte fruktlöst tillbaka utan gör det jag vill och utför mitt uppdrag* (Jes 55:11).
- c. När Guds ord har fått växa så är det den kristnes uppgift att skörda och se frukten av sitt arbete.
 - i. Om en predikant ser väldigt lite skörd kan det bero på att man helt enkelt måste vara tålmodig, fortsätta predika Guds ord och låta Gud få arbeta.
 - ii. Om en predikant ser väldigt lite skörd kan det också bero på att man inte predikar *Guds* ord, utan mest sina egna.

Tillbaka till **Innehåll**

(4:30–34) – Liknelsen om senapskornet

³⁰ Han sade också: "Vad skall vi likna Guds rike vid, eller vilken liknelse skall vi använda för att beskriva det?" ³¹ Det är som ett senapskorn. När man sår det är det minst av alla frön på jorden. ³² Men när det har blivit sått, växer det upp och blir större än alla köksväxter och får så stora grenar att himlens fåglar kan bygga bo i dess skugga." ³³ Med många sådana liknelser predikade han ordet för dem, på ett sådant sätt att de ville lyssna. ³⁴ Han talade bara i liknelser till dem. Men när han var ensam med sina lärjungar förklarade han allt.

1. Det är som ett senapskorn

- a. Senapskornet är inte världens minsta frö, men i dåtidens omgivning var det det. Senapskornet hade dessutom blivit ett ordspråk för att beskriva något väldigt litet.
- b. Jesus försöker förklara att Guds rike inte kommer att komma stort till en början utan det kommer att börja hos några obetydliga fiskare från Galiléen men sen sprida sig vidare till hela världen.
- c. Skillnaden mellan Guds rike och ett mänskligt rike är i det här avseendet att när en människa försöker skapa sig ett stort rike med egen kraft så kommer det så småningom att falla. Men när en människa lyder Gud och låter Guds kraft få utbreda Guds rike så kommer det att gå från någonting litet till någonting ofantligt stort.

Tillbaka till [Innehåll](#)

(4:35–41) – Jesus stillar stormen

³⁵ På kvällen samma dag sade Jesus till sina lärjungar: "Låt oss fara över till andra sidan."³⁶ De lämnade folket och tog honom – som han var – med sig i båten. Också andra båtar följde med.³⁷ Då kom det en häftig stormby och vågorna slog in i båten, så att den höll på att fyllas.³⁸ Själv låg han i aktern och sov på en dyna. De väckte honom och ropade: "Mästare, bryr du dig inte om att vi går under?"³⁹ Han vaknade och talade strängt till vinden och sade till sjön: "Tig! Var tyst!" Och vinden lade sig, och det blev alldeles lugnt.⁴⁰ Han sade till dem: "Varför är ni rädda? Har ni ännu ingen tro?"⁴¹ Då greps de av stor fruktan och sade till varandra: "Vem är han, eftersom både vinden och sjön lyder honom?"

1. Låt oss fara över till andra sidan

- a. Jesus jobbade hårt och fick mycket uppmärksamhet från väldigt många människor. Nu ville Jesus åka bort från uppmärksamheten för att vila upp sig och för att vara ensam med lärjungarna.

2. Då kom det en häftig stormby

- a. Gennesarets sjö är känd för snabba väderomväxlingar.
 - i. Jesus lärjungar var vana fiskare, men trots detta så kunde de inte i egen kraft "ro i land" denna storm.
- b. Gud har aldrig hävdat att vi ska klara av att lyda honom i vår egen kraft. Tvärtom så behöver vi Guds Ande för att klara av vårt uppdrag (Apg 1:8).

3. Själv låg han i aktern och sov på en dyna

- a. Även om Jesus är Gud så föddes han som en människa för att fullt ut dela våra mänskliga förutsättningar (Fil 2:6-8).
- b. Storm, oväsen och vågor kunde inte väcka Jesus, så djup var hans sömn.
 - i. Men så fort hans lärjungar ropade på honom i nöd så vaknade han, så djup är hans kärlek.

4. Varför är ni rädda? Har ni ännu ingen tro?

- a.** Jesus hade uttryckligen sagt att de skulle fara över till andra sidan sjön.
 - i.** Om lärjungarna hade vetat vem Jesus verkligen är, då hade de trott på Jesus ord även när det stormar.
 - ii.** Även vi idag kan få ord av Gud som vi kan tro och lita på att han kommer att utföra, även om det stormar.

5. Då greps de av stor fruktan

- a.** Lärjungarna fick här inte bara se Jesus fulla mänsklighet, de fick också se Jesus fulla gudomlighet.
- b.** Även om det inte uttryckligen står att Jesus är Gud i Markus evangelium så visar Markus detta indirekt när han beskriver hur Jesus gör sådant som bara Gud kan göra (Mark 2:7, 4:41, 10:18).
 - i.** När Jesus stillade stormen så gjorde han något som bara Gud kan göra, vilket gjorde att det förmodligen började gå upp ett ljus för lärjungarna om vem Jesus verkligen är (Ps 89:9-10).

HERRE, härskarornas Gud, vem är som du? Stark är HERREN, och din trofasthet omger dig. Du är den som råder över det stolta havet. När dess böljor reser sig stillar du dem. (Ps 89:9-10).

*Tillbaka till **Innehåll***

Markus 5

(5:1-20) – Jesus botar en besatt

¹ Så kom de över till gerasenernas område på andra sidan sjön. ² När Jesus steg ur båten, kom en man emot honom från gravarna. Han hade en oren ande ³ och höll till bland gravarna. Ingen kunde binda honom längre, inte ens med kedjor. ⁴ Många gånger hade han bundits med fotbojor och kedjor, men han hade slitit av kedjorna och brutit sönder bojorna. Ingen var stark nog att rå på honom. ⁵ Ständigt, natt och dag, höll han till bland gravarna och uppe i bergen, och han ropade och slog sig själv med stenar. ⁶ När han nu på långt håll fick se Jesus, sprang han fram och föll ner för honom ⁷ och skrek: "Vad har jag med dig att göra, Jesus, den högste Gudens Son? Jag besvär dig vid Gud: Plåga mig inte!" ⁸ Jesus hade just befallt honom: "Far ut ur mannen, du orena ande!" ⁹ Nu frågade han honom: "Vad är ditt namn?" Mannen svarade: "Mitt namn är Legion, för vi är många." ¹⁰ Och han bad gång på gång att Jesus inte skulle driva bort dem från området.

¹¹ Där gick då en stor svinhjord och betade vid berget. ¹² De orena andarna bad honom: "Skicka i väg oss till svinen, så att vi kan fara in i dem." ¹³ Det tillät han, och då for andarna ut ur mannen och in i svinen, och hjorden störtade sig utför branten ner i sjön. Det var omkring två tusen svin som drunknade. ¹⁴ De som vaktade dem flydde och berättade detta i staden och ute på landsbygden, och man gick för att se vad som hade hänt. ¹⁵ Och när de kom till Jesus och såg den besatte som haft legionen sitta där, klädd och vid sina sinnen, blev de förskräckta. ¹⁶ De som var ögonvittnen berättade för folket vad som hade hänt med den besatte och hur det hade gått med svinen. ¹⁷ Då bad man att Jesus skulle lämna deras område.

¹⁸ När han steg i båten, bad mannen som hade varit besatt att han skulle få följa med honom. ¹⁹ Men Jesus tillät det inte utan sade: "Gå hem till de dina och berätta för dem allt vad Herren har gjort med dig och hur han förbarmade sig över dig." ²⁰ Mannen gick då och ropade ut över hela Dekapolis allt vad Jesus hade gjort med honom. Och alla förundrade sig.

1. Gerasenernas område

- a. Jesus beger sig till ett icke-judiskt område där det bor mest hedningar.
- b. Gerasenerna var troligtvis icke-judar eftersom de hade en stor svinhjord.
 - i. Om gerasenerna var judar så bröt de mot Torahs regler eftersom grisar är orena djur för judar (3 Mose 11:7).

2. När Jesus steg ur båten, kom en man emot honom från gravarna.

- a. Eftersom Jesus åker till detta område, befriar den här mannen från den orena anden och sen direkt lämnar, så verkar det som att Jesus enda syfte var att få träffa denna man. Kanske hade Jesus hört rykten om honom, kanske var han ledd av Guds Ande.

3. *Han hade en oren ande*

- a. Mannen var besatt av en "oren ande" eller "demon" som det också kallas ibland.
 - i. En demon är en "fallen ängel". I Uppenbarelseboken står: "Och den store draken, den gamle ormen, som kallas Djävul och Satan, han som bedrar hela världen, kastades ner på jorden och hans änglar kastades ner med honom." (Upp 12:9). Bibeln beskriver inte jättetydligt Djävulens och demonernas ursprung men man brukar resonera som så att Satan var en ärkeängel som hette Lucifer och som gjorde någon form av uppror mot Gud och därför kastades ner på jorden tillsammans med de änglar som stöttade honom (Jes 14:12-15 och Hes 28:12-15).
 - ii. Ända sedan detta Djävulens fall, så försöker Djävulen och hans demoner lura oss människor och förhindra att vi får ta del av evangeliet (1 Pet 5:8, 2 Kor 4:4, 2 Kor 11:14-15).
 - iii. Jesus vann seger över Djävulen och hans demoner på korset: "Han *har klätt av väldena och makterna och förevisat dem offentligt, när han på korset triumferade över dem.*" (Kol 2:15).
 - iv. Det är min uppfattning att ingen kristen kan bli besatt av en demon eller oren ande, detta på grund av att när en person blir kristen så flyttar den helige Ande in i den människan och demoner kan inte besätta en kropp där den helige Ande bor (Rom 8:9). Däremot kan en kristen som inte är på sin vakt, bli påverkad och lurad av Satan och hans demoner (Matt 16:21-23). Jakob ger därför det goda rådet: "Stå emot djävulen, så skall han fly bort från er." (Jak 4:7).

4. *Ingen var stark nog att rå på honom*

- a. Förmodligen var denne man en del av det lokala samhället innan han blev besatt med denne orene ande. Folk i hans närhet visste inte hur de skulle hantera honom eller hur de skulle bota honom så de tvingade bort honom.
- b. Den orene anden påverkade mannen på olika sätt:
 - i. Han var ensam.
 - ii. Han höll till bland gravar.

iii. Han blev urstark.

iv. Han skadade sig själv.

5. Far ut ur mannen, du orene ande!

a. Jesus har makt och auktoritet över demoner, de måste lyda honom.

i. Samma auktoritet har Jesus gett till sina lärjungar (Mark 3:14–15).

6. När han nu på långt håll fick se Jesus, sprang han fram och föll ner för honom och skrek

a. Detta måste ha varit en otrolig syn. Om en besatt och urstark människa, som dessutom lever bland gravar, springer mot dig och skriker, hur hade du reagerat? De flesta hade nog sprungit hem till mamma. Men inte Jesus, han står kvar och mannen faller till slut ner inför Honom.

7. Vad har jag med dig att göra, Jesus, den högste Gudens Son? Jag besvär dig vid Gud: Plåga mig inte!

a. När Jesus kom i närheten av människor som var besatta av demoner så var det vanligt att de bekände hans namn och titel.

i. På Jesu tid var det inte ovanligt att man trodde att om man kände till någons rätta namn fick man makt över den personen. Det är alltså mycket möjligt att demonen försöker få makt över Jesus, vilket vi också märker av att han försöker använda "besvärjelser" mot Jesus.

1. Det går dock inte att få makt över Jesus eftersom Fadern har gett Jesus *all makt i himlen och på jorden* (Mt 28:18).

8. Nu frågade han honom: "Vad är ditt namn?"

a. Att Jesus ber om demonens namn betyder inte att Jesus var tvungen att veta demonens namn för att kunna driva ut demonen. Vid flera andra tillfällen driver Jesus ut demoner utan att känna till deras namn (Mark 9:14–29).

Christian Mólks Bibelkommentarer

- b.** På Bibelns tid stod en persons namn för mer än bara tilltalsnamnet, det kunde även säga något *om* personen. Det verkar som att Jesus frågar efter demonens namn för att förstå vidden av problemet som den besatte mannen är utsatt för.

9. *Mitt namn är Legion, för vi är många*

- a.** När demonen inte lyckades få makt över Jesus och istället tvingas säga sitt eget namn så verkar han ljuga; Legion är inte ett namn utan en militär enhet om cirka 6000 soldater.
 - i.** Att demonen inte säger sitt eget namn utan istället en militär enhet kan betyda att han trotsar Jesus och visar att han är redo för strid.
 - ii.** Att demonen anger en så stor siffra kan också betyda att mannen är besatt av väldigt många demoner och att han lider av väldigt stora problem.

10. *Skicka i väg oss till svinen, så att vi kan fara in i dem*

- a.** De orena andarna i den besatte mannen förstod att Jesus hade makt över dem och vädjade därför febrilt att Jesus inte skulle skicka iväg dem till en plats där de inte längre kunde plåga någon.

11. *Det tillät han, och då for andarna ut ur mannen och in i svinen, och hjorden störtade sig utför branten ner i sjön*

- a.** Varför tillät Jesus de orena andarna att fara in i svinen?
 - i.** Kanske för att utmana lokalbefolkningens prioritet?
 - 1.** Vad var viktigast; mannens välbefinnande eller deras egen plånbok?
 - 2.** Gerasenerna borde ha varit mer bekymrade över hur illa den besatte mannen mårde än över deras förlorade svinjord.
 - ii.** Kanske för att på ett konkret sätt visa hur destruktiva demoner är och att vi verkligen behöver akta oss för dem.
 - iii.** Kanske var dessa gerasener judar och därmed behöver tillrättavisas av Jesus för att de handlade med orena djur?

Christian Mólks Bibelkommentarer

- iv.* Kanske var detta en dramatisk lektion för lokalbefolkningen att Satan och hans demoniska verksamhet leder till orenhet och till slut till död.

12. Då bad man att Jesus skulle lämna deras område

- a.* Det mirakel som Jesus utförde på den besatte mannen borde ha lett till glädje och en stor fest för mannen som äntligen blivit befriad. Istället visar lokalbefolkningen tydligt att de värdesatte sina egna ekonomiska vinster högre än att den besatte mannen skulle få bli befriad från sina demoner.
 - i.* Om de hade tagit emot Jesus som en befriare så hade det nog inte varit något stort problem för Jesus att fixa stora mängder av både vin och bröd (Joh 2, Joh 6).
- b.* Den här texten i Markus är en stor utmaning för dagens materialistiska samhälle som värdesätter ekonomiska vinster högre än allt annat.
 - i.* Den som sätter sin egen ekonomi högre än andra människors välbefinnande kommer bli extremt utmanad och provocerad av Jesus och kanske till och med till slut stöta bort Jesus.
- c.* Att följa Jesus är ett gratis erbjudande och tas alltid emot frivilligt. Om dessa människor inte ville ha kvar Jesus i området så lämnar Jesus helt enkelt.

13. När han steg i båten, bad mannen som hade varit besatt att han skulle få följa med honom

- a.* I kontrast till den övriga lokalbefolkningen som ville *köra iväg* Jesus så vill den f.d. besatte mannen *följa med* Jesus.
- b.* Visst är det viktigt att studera och lära sig mer om Jesus, men att predika evangeliet är ännu viktigare.

14. Gå hem till de dina och berätta för dem allt vad Herren har gjort med dig och hur han förbarmade sig över dig

- a.* När Jesus vid tidigare tillfällen utfört mirakler så har han uppmanat folk att hålla tyst om det de sett, men nu vill Jesus tvärtom att mannen ska berätta (Mark 1:44).

Christian Mølks Bibelkommentarer

- i.* Detta beror på att Jesus tidigare utfört miraklerna i judiska områden där ryktet om Messias snabbt skulle kunna leda till att det judiska folket skulle ta till våld för att göra Jesus till kung i ambition att driva ut romarna (Joh 6:15). Detta var ett icke-judiskt område där risken för detta var betydligt mindre.
- b.* Eftersom Jesus inte var välkommen till detta område så lät han den f.d. besatte mannen predika evangeliet där istället.
 - i.* Mannens närvaro bland lokalbefolkningen blev ett ständigt synligt bevis på att de hade handlat fel och istället borde lyssna på mannens möte med Jesus.
- c.* Jesus uppdrag till mannen var:
 - i.* Gå till ditt eget folk
 - ii.* Berätta allt vad Gud har gjort med dig
 - iii.* Berätta hur Gud förbarmade sig

Tillbaka till **Innehåll**

(5:21–24) – Jairus bön

²¹ När Jesus hade farit tillbaka med båten till andra sidan sjön, samlades en stor folkskara hos honom, där han var vid sjön. ²² En synagogföreståndare som hette Jairus kom dit, och då han fick se Jesus, föll han ner för hans fötter ²³ och bad honom enträget: "Min dotter ligger för döden. Kom och lägg händerna på henne, så blir hon frisk och får leva." ^{24a} Då gick Jesus med honom.

1. Kom

- a. Kontrasten mellan gerasenernas otro och Jairus tro är stor.
 - i. När gerasenerna får se Jesus mirakel ber de honom att gå.
 - ii. När Jairus får se Jesus ber han honom att komma.
- b. Ett mirakel som utförs bland folk som inte vill tro leder ofta till större otro.

2. Kom och lägg händerna på henne, så blir hon frisk och får leva

- a. Jesus botade ofta sjuka genom att lägga händerna på dem (Mark 6:5).
 - i. Folk kände till att Jesus brukade bota sjuka på detta sätt (Mark 7:32).
 - ii. Jesus uppmanar sina lärjungar att bota sjuka genom att lägga händerna på dem (Mark 16:18).
 - iii. Jesus lärjungar botade sjuka genom att lägga händerna på dem (Apg 28:8).
- b. Jesus välsignade människor genom att lägga händerna på dem (Mark 10:16).
- c. Den helige Andes kraft förmedlas genom handpåläggning (Apg 8:17–19, 9:17, 19:6).

Tillbaka till **Innehåll**

(5:24–34) – Kvinnan med blödarsjuka

^{24b} Mycket folk följde efter och trängde sig inpå honom. ²⁵ Där var en kvinna som hade haft blödningar i tolv år. ²⁶ Fast hon hade lidit mycket hos många läkare och lagt ut allt hon ägde, hade hon inte fått någon hjälp. Det hade bara blivit sämre med henne. ²⁷ Hon hade hört talas om Jesus, och nu kom hon bakifrån i folkmassan och rörde vid hans mantel. ²⁸ Hon tänkte: "Om jag så bara rör vid hans kläder blir jag frisk." ²⁹ På en gång upphörde hennes blödningar, och hon kände i kroppen att hon var botad från sin plåga. ³⁰ När Jesus märkte att det hade gått ut kraft från honom, vände han sig om i folkskaran och frågade: "Vem rörde vid mina kläder?" ³¹ Hans lärjungar sade till honom: "Du ser hur folket tränger sig inpå dig, och du frågar: Vem rörde vid mig?" ³² Han fortsatte att se sig omkring efter kvinnan som hade gjort detta. ³³ Hon visste vad som hade skett med henne och kom förskräckt och darrande och föll ner för honom och talade om hela sanningen för honom. ³⁴ Då sade han till henne: "Min dotter, din tro har frälst dig. Gå i frid och var frisk och fri från din plåga!"

1. Där var en kvinna som hade haft blödningar i tolv år

- a. Förutom det uppenbara obehaget av själva sjukdomen så var kvinnan dessutom rituellt oren och fick inte befinna sig bland folk (3 Mose 15:25-27).
- b. I tolv år hade hon inte fått umgås normalt med människor eller kunnat gå till synagogan eller templet för att tillbe Gud.
 - i. För många kristna i Sverige idag är det en mindre plåga att behöva gå till söndagsgudstjänsten, för den här kvinnan var det tvärtom; hon ville men fick inte.

2. Fast hon hade lidit mycket hos många läkare och lagt ut allt hon ägde, hade hon inte fått någon hjälp. Det hade bara blivit sämre med henne.

- a. Kvinnan hade provat allt och lagt ut alla pengar hon ägde, men det hade bara blivit sämre.
- b. Det är ett välkänt fenomen att en människa är beredd att prova precis allting för att få bli kvitt sin sjukdom, varav Gud ofta är det sista en person provar.
 - i. Ett tips är att gå till Gud först, så slipper man bli ruinerad.

3. Om jag så bara rör vid hans kläder blir jag frisk

- a. Det är egentligen två fel i den här kvinnans tro:

- b.** Det kan verka en aning hårt av Jesus att kalla fram den här förskräckta kvinnan inför den stora folkmassan, men Jesus ville absolut inte nöja sig med att bara ge henne ett helande, han ville även förmedla någonting ännu större till henne.

6. *Hon visste vad som hade skett med henne och kom förskräckt och darrande och föll ner för honom och talade om hela sanningen för honom*

- a.** När kvinnan rörde vid Jesus så skulle det enligt Torah göra även honom rituellt oren, men i samma ögonblick som hon rörde vid Jesus så blev hon istället frisk.
 - i.** På samma sätt kan vi idag ge våra synder till Jesus och bli fria och friska.

7. *Min dotter, din tro har frälst dig. Gå i frid och var frisk och fri från din plåga!*

- a.** Kvinnan blev inte frisk för att hon rörde vid Jesus kläder, hon blev frisk därför att hon trodde på Jesus.
 - i.** Om Jesus inte hade pratat med henne kanske hon hade trott att hon blev frisk för att hon rörde vid Jesus kläder och måhända stannat kvar i en märklig magisk vanföreställning om Jesus.
- b.** Normalt sett så botade Jesus de sjuka genom att lägga sina händer på dem, men den här berättelsen visar oss att det inte går att göra ett mönster eller en ritual av Guds kraft.
 - i.** Det viktiga är inte att de yttre omständigheterna är perfekta för att Gud ska förmedla sin kraft. Det viktiga är hjärtats tro.
- c.** Jesus poängterar att hennes tro har *frälst* henne.
 - i.** Det viktigaste som Jesus vill förmedla till den här kvinnan är att hon har blivit *frälst*.

Tillbaka till **Innehåll**

(5:35–43) – Jesus uppväcker en död flicka

³⁵ Medan han ännu talade kom några från synagogföreståndarens hus och sade: "Din dotter är död. Varför besvärar du Mästaren längre?" ³⁶ Men Jesus fäste sig inte vid deras ord utan sade till föreståndaren: "Var inte rädd. Tro endast." ³⁷ Och han lät ingen följa med utom Petrus, Jakob och hans bror Johannes, ³⁸ och de kom till föreståndarens hus. Där såg han en orolig skara människor som grät och klagade högt. ³⁹ Han gick in och sade till dem: "Varför skriker ni och gråter? Flickan är inte död. Hon sover." ⁴⁰ Då hånskrattade de åt honom. Men han drev ut allesammans, tog med sig barnets far och mor och sina egna lärjungar och gick in där barnet låg. ⁴¹ Och han tog barnets hand och sade till henne: "Talita koum!" Det betyder: "Lilla flicka, jag säger dig, stig upp!" ⁴² Genast steg flickan upp och började gå omkring – hon var tolv år – och de blev utom sig av häpnad. ⁴³ Men han förbjöd dem strängt att låta någon få veta detta. Sedan sade han åt dem att ge henne något att äta.

1. Din dotter är död

- a. Medan Jesus tog sig tid för att prata med kvinnan som varit sjuk i tolv år så dör Jairus tolvåriga dotter.
- b. Jairus var synagogföreståndare och Jesus låter honom gå igenom en extrem lektion i vad det kan innebära att tro på Jesus.
- c. Det måste onekligen ha varit extremt plågsamt för Jairus att stå och vänta på Jesus när hans dotter var så nära döden. Jairus ville skynda medan Jesus ville vänta.
 - i. Av detta kan vi lära oss att vi måste ödmjuka oss inför Gud och invänta *hans* tid. Om vi skyndar före Gud finns det en risk att vi går miste om den plan som Gud har förberett.
 - ii. Av detta kan vi också lära oss att lita på att Gud vet vad han håller på med även om vi får vänta på miraklet. Gud vet bäst och vi gör bäst i att invänta *hans* tid.

2. Var inte rädd. Tro endast.

- a. Jesus uppmanar Jairus två saker; att inte vara *rädd* utan istället *tro*.
 - i. Alla omständigheter runtomkring pekade i en annan riktning, men Jesus vill att han ändå ska tro.
 - ii. Tro och rädsla är sällan en bra kombination. Innan man kan tro på Jesus behöver man sluta vara rädd för alla omständigheter runtomkring som pekar i en annan riktning.

Christian Mólks Bibelkommentarer

b. Helandet av kvinnan med blödarsjuka stärkte troligtvis Jairus tro och gjorde det lättare för honom att lita på Jesus.

i. På samma sätt kan vi idag stärka varandras tro genom att dela med oss av det Gud har gjort i våra liv.

3. Petrus, Jakob och hans bror Johannes

a. Dessa tre tillhörde den innersta kretsen runt Jesus.

4. Varför skriker ni och gråter?

a. På Bibelns tid var det inte helt ovanligt med inhyrda "gråterskor" som förstärkte den tragiska situationen (Jer 9:17).

5. Flickan är inte död. Hon sover.

a. När en troende människa dör så kommer dess ande till Gud medan kroppen "sover" i väntan på kroppens uppståndelse (1 Kor 15:50-55).

b. När Lazarus dog så kallar Jesus det för att han "sover" (Joh 11:11-14).

6. Då hånskrattade de åt honom

a. Alla omständigheter pekade mot att Jesus hade fel. Folk till och med hånskrattade åt honom.

i. Dessa förödmjukelser är en del av det kristna livet även idag men den här berättelsen visar vem som i slutändan kommer få det sista ordet.

7. Talita koum!

a. Jesus har makt över döden och ber flickan att resa sig upp.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- b.** Att detta gjorde ett starkt intryck på Petrus och gav honom en lektion i hur man uppväcker döda ser vi i Apostlagärningarna där Petrus uppväcker den döda Tabita med de snarlika orden "Tabita, stå upp!" (Apg 9:40).

8. Genast steg flickan upp och började gå omkring – hon var tolv år – och de blev utom sig av häpnad.

- a.** Jairus och kvinnan med blödarsjuka kontrasterar varandra och ger oss två olika lektioner i tro.
 - i.** Jairus var föreståndare för synagogan och hade en dotter som hade varit frisk i tolv år. Nu ber han offentligt och öppet om Jesus helande och hon blir helad när ingen ser på.
 - ii.** Kvinnan fick inte gå till synagogan pga hennes orenhet och hon hade varit sjuk i tolv år. Kvinnan gömmer sig och rör vid Jesus när ingen ser men blir helad när alla ser på.

9. Men han förbjöd dem strängt att låta någon få veta detta. Sedan sade han åt dem att ge henne något att äta.

- a.** Jesus ger två befallningar vilka tydligt visar Jesus föredömliga inställning; att inte upphöja sig själv utan istället hjälpa de små.

Tillbaka till **Innehåll**

Markus 6

(6:1-6) – Jesus förkastas i sin hemstad

¹ Han gick därifrån och kom till sin hemstad, och hans lärjungar följde honom. ² När det blev sabbat undervisade han i synagogan. Många som hörde honom häpnade och frågade: "Var får han detta ifrån, och vad är det för visdom han har fått, så att han kan göra sådana mäktiga gärningar med sina händer?" ³ Är det inte snickaren, Marias son och bror till Jakob och Joses och Judas och Simon? Bor inte hans systrar här hos oss?" Och de tog anstöt av honom. ⁴ Men Jesus sade till dem: "En profet föraktas alltid i sin hemstad, bland sina släktingar och i sin egen familj." ⁵ Och han kunde inte göra någon kraftgärning där. Bara några få sjuka botade han genom att lägga händerna på dem. ⁶ Och han förundrade sig över deras otro.

1. När det blev sabbat undervisade han i synagogan

a. Sabbat

- i. Precis som alla andra judar så firade Jesus sabbat.
- ii. Sabbaten startar vid mörkrets inbrott på fredagskvällen och pågår ett dygn.
- iii. Att komma ihåg att fira sabbaten ingår i Guds tio budord (2 Mose 20:8-11).
 1. På samma sätt som Gud arbetade med att skapa jorden på sex dagar och vilade på den sjunde, så är det tänkt att människan ska arbeta sex dagar och sen vila på den sjunde.

b. Synagogan var en naturlig samlingsplats för samhällets aktiviteter.

- i. På sabbaten samlades det judiska folket i sin synagoga för att höra Skriften.
- ii. På Jesu tid ingick det också att i stort sett vem som helst fick möjlighet att undervisa i Skriften, ett tillfälle som både Jesus och Paulus använde för att undervisa om Guds rike.

2. Var får han detta ifrån?

- a. När Jesus lämnade Nasaret så gjorde han det som snickare, men nu när han återvänder så är han en rikskänd profet och mirakelman med lärjungar.
- b. Folket i synagogan "häpnar" över vad Jesus säger och gör. Eftersom Jesus undervisade i sin hemstad Nasaret så är synagogan full av folk som har känt honom

Christian Mólks Bibelkommentarer

hela hans liv. De verkar inte tidigare ha lagt märke till att det var något speciellt med Jesus.

- c. När det kommer en ny predikant som väcker "häpnad" så är det inte fel i sig att granska personen och fråga var han har fått detta ifrån.
 - i. Nasaretborna verkar dock lida av Jantelagen när de menar att det Jesus säger och gör inte kan komma från Gud eftersom han var en helt vanlig "snickare".

3. Snickaren

- a. Precis som Josef, Marias man, så hade Jesus tidigare jobbat som någon form av hantverkare, stenhuggare eller snickare.
 - i. Nasaretborna vill inte tro på Jesus eftersom de känner hela hans familj och eftersom Jesus tidigare har varit en vanlig "arbetare", en vanlig person precis som de.

4. Marias son

- a. När Jesus kallas för "Marias son" så är det nedvärderande:
 - i. En man kallades aldrig för sin "moders son" även om pappan var död.
 - 1. Sista gången Josef nämns är när Jesus är tolv år, vilket troligtvis betyder att Josef dog strax därefter (Luk 2:51).
 - ii. Det kan ha gått rykten om att Jesus var ett utomäktenskapligt barn (Joh 8:41).
 - iii. Men trots att de illvilligt inställda försökte klanka ner på Jesus så hade de ju rätt; Jesus var född av Maria, men bara adopterad av Josef.

5. Bror till Jakob och Joses och Judas och Simon

- a. Jesus var Marias förstfödda barn, dessa var hennes övriga (Luk 2:7).
 - i. Jakob blev ledare för församlingen i Jerusalem och skrev Jakobsbrevet (Apg 15:13, Jak 1:1).

ii. Judas skrev Judasbrevet (Jud 1).

6. En profet föraktas alltid i sin hemstad

- a.* Då som nu så är detta ett ordspråk som allt för ofta besannas när en predikant förkunnar i sin hemmiljö.
- b.* Mose kallade den kommande Messias för "profet" och varnade för konsekvenserna att inte lyssna till denne profet (5 Mose 18:18-19).

7. Och han kunde inte göra någon kraftgärning där

- a.* Guds kraft förmedlas via Jesus när folk tror på Jesus.
- b.* Jesus kunde utföra kraftgärningar om en person saknade tro men *ville* tro (Mark 9:24).
 - i.* Nasaretborna varken trodde på Jesus eller ville tro på Jesus.

Tillbaka till **Innehåll**

(6:6-13) – Jesus sänder ut de tolv

⁶ Sedan gick Jesus omkring i byarna där i trakten och undervisade. ⁷ Och han kallade till sig de tolv och sände ut dem två och två och gav dem makt över de orena andarna. ⁸ Han befälde dem att inte ta med sig något annat på vägen än en stav – inte bröd eller lädersäck eller pengar i bältet. ⁹ Sandaler fick de ha, men inte två livklädnader. ¹⁰ Han sade också till dem: ”När ni kommer in i ett hus, så stanna där tills ni går vidare. ¹¹ Och om man på någon plats inte tar emot er eller hör på er, så gå därifrån och skaka av dammet under era fötter till ett vittnesbörd mot dem.” ¹² De gick ut och predikade att människorna skulle omvända sig, ¹³ och de drev ut många onda andar och smorde många sjuka med olja och botade dem.

1. Sedan gick Jesus omkring i byarna där i trakten och undervisade.

- a. Även om Jesus jobbade hårt och undervisade överallt så kunde han ju ändå bara vara på ett ställe samtidigt. Nu anser Jesus att det är dags för de tolv apostlarna att delta i Jesus verksamhet och på så sätt utvidga Jesus undervisning.

2. Och han kallade till sig de tolv och sände ut dem två och två och gav dem makt över de orena andarna.

- a. Ordet apostel betyder ”utsänd”.
- b. Enligt Torah så skulle varje rättssak avgöras efter två eller tre vittnens utsago (5 Mose 19:15). Jesus sänder ut sina tolv apostlar två och två vilket därmed bekräftar sanningshalten i deras vittnesbörd.
- c. Som Jesus speciella utsända apostlar så representerar apostlarna Jesus själv (Matt 10:40).
- d. Samma uppdrag och auktoritet som Jesus själv hade ger han vidare till sina lärjungar.
 - i. Även idag har Jesus lärjungar makt att driva ut demonerna.

3. Han befälde dem att inte ta med sig något annat på vägen än en stav – inte bröd eller lädersäck eller pengar i bältet. Sandaler fick de ha, men inte två livklädnader.

- a. Dessa instruktioner skiljer sig delvis från övriga uppdrag som Jesus ger till sina lärjungar (Matt 10:9-10, Luk 9:3).
- b. När apostlarna inte fick ta med sig mer än det allra nödvändigaste så sattes deras förtröstan på Gud på prov. De utmanades i att lita på att Gud försörjer de som sätter

Guds rike först (Matt 6:31–34). Samtidigt som de själva predikade om Guds rike så fick de lära sig om Guds rike.

4. Och om man på någon plats inte tar emot er eller hör på er, så gå därifrån och skaka av dammet under era fötter till ett vittnesbörd mot dem.

- a.** Det var inte helt ovanligt att en jude på Bibelns tid skakade av sig dammet när de lämnade ett hedniskt område. När Jesus uppmanar sina lärjungar att göra så när de lämnar en judisk by signalerade att byn betedde sig som hedningar när de inte lyssnade till budskapet om Guds rike.

5. De gick ut och predikade att människorna skulle omvända sig, och de drev ut många onda andar och smorde många sjuka med olja och botade dem.

- a.** Det Jesus har påbörjat fortsätter nu apostlarna med: de predikar omvändelse, driver ut onda andar och botar sjuka.
 - i.** Detta visar att Jesus makt och auktoritet även finns hos de som är hans lärjungar.
 - 1.** Även idag ska en Jesu lärjunge predika omvändelse, driva ut onda andar och bota sjuka.
 - ii.** Apostlarna predikade inte ett eget budskap utan predikade det som de hade hört Jesus predika om.
 - 1.** Även idag ska en Jesu lärjunge predika det budskap som står skrivet i Bibeln, och undvika att predika ett eget påhittat budskap.

6. Smorde många sjuka med olja

- a.** Att smörja sjuka med olja var på Bibelns tid ett vanligt sätt att ta hand om sjuka (Jes 1:6, Luk 10:34).
- b.** Att smörja någon med olja användes för att installera någon som präst (2 Mose 28:41) och kung (1 Sam 10:1).

Christian Mølks Bibelkommentarer

- c.** Det hebreiska ordet "Messias" betyder "den smorde" så det är inte helt omöjligt att Jesus lärjungar smorde människor med olja som en symbolisk handling som signalerade att de tillhörde Messias, den smorde.
- d.** Jakob uppmanar de som är sjuka i församlingen att kalla till sig församlingens äldste så att de kan *be över honom och i Herrens namn smörja honom med olja* (Jak 5:14).

Tillbaka till **Innehåll**

(6:14–29) – Johannes Döparens död

¹⁴ Jesu namn hade nu blivit känt, och kung Herodes fick höra att det var Johannes Döparen som hade uppstått från de döda och att dessa krafter därför verkade i honom. ¹⁵ En del sade att han var Elia, och andra att han var en profet, lik någon av profeterna. ¹⁶ När Herodes hörde detta sade han: "Johannes, han som jag har halshuggit, har uppstått."

¹⁷ Herodes hade nämligen låtit gripa och binda Johannes och sätta honom i fängelse för Herodias skull, hustru till hans bror Filippus. Henne hade Herodes gift sig med, ¹⁸ men Johannes hade sagt till honom: "Det är inte tillåtet för dig att ha din brors hustru." ¹⁹ Herodias hatade honom och ville döda honom, men hon kunde inte, ²⁰ eftersom Herodes hade respekt för Johannes. Han visste att Johannes var en rättfärdig och helig man och skyddade honom. Och när han hörde honom blev han många gånger villrådig. Ändå lyssnade han gärna på honom.

²¹ Så kom en dag ett lämpligt tillfälle, när Herodes firade sin födelsedag och ställde till fest för sina stormän och överstar och de främsta männen i Galileen. ²² Då kom Herodias dotter in och dansade, och Herodes och hans bordsgäster blev så förtjusta att kungen sade till den lilla flickan: "Be mig om vad du vill, så skall du få det." ²³ Han svor på det och sade till henne: "Allt vad du ber om skall jag ge dig, ända till hälften av mitt rike." ²⁴ Då gick hon ut och frågade sin mor: "Vad skall jag be om?" Hon svarade: "Johannes Döparens huvud." ²⁵ Flickan skyndade in till kungen och bad: "Jag vill att du genast ger mig Johannes Döparens huvud på ett fat." ²⁶ Kungen blev mycket bedrövad över sin ed inför gästerna, men han ville inte avvisa henne. ²⁷ Han skickade därför genast i väg en bödel och befalld honom att bära fram Johannes Döparens huvud. Denne gick då och halshög Johannes i fängelset. ²⁸ Och han bar fram hans huvud på ett fat och gav det åt den lilla flickan, och hon gav det åt sin mamma. ²⁹ Johannes lärjungar fick höra det, och de kom och tog hans döda kropp och lade den i en grav.

1. Kung Herodes

- a. Herodes var egentligen inte "kung" utan "tetrark" eller "landsfurste", en lägre rang av ledare (Matt 14:1). Däremot ville han väldigt gärna bli kung, så detta kan vara en ironisk detalj som Markus lägger till.
 - i. Herodes styrde över Galiléen och Peréen och grundade staden Tiberias.
 - ii. Denne Herodes var son till Herodes den store som mördade pojkarna i Betlehem (Matt 2:16).

2. Uppstått från de döda

- a. Det verkar inte ha varit helt ovanligt att folk runtomkring Jesus trodde att han var en gammaltestamentlig profet som hade återuppstått (Matt 16:13-14, Luk 9:8).

Christian Mólks Bibelkommentarer

3. Elia

- a.** Elia var en av de första och största profeterna i Gamla Testamentet (1 Kung 17-2 Kung 2).
- b.** Malaki profeterade om att Elia skulle dyka upp strax före Messias och bana väg för honom (Mal 3:1, 4:5-6).
 - i.** Denna "Elia-roll" får Johannes Döparen (Matt 11:14).
- c.** Elias lärjunge Elisa fick "dubbel arvslott av Elias ande" när Elia dog, med andra ord: Elisa fick fortsätta Elias profetgärning men fick dubbelt så mycket av Guds kraft i sitt liv (2 Kung 2:9).
 - i.** Det kan vara en förvrängd syn på detta som Herodes har angående att han tror att Johannes Döparen har uppstått i Jesus på liknande sätt som Elisa fick dubbel kraft när Elia dog.
- d.** En till likhet mellan Johannes Döparen och Elia är att den drottning som levde på Elias tid, Isebel, starkt influerade sin man kungen och försökte även mörda Guds profet Elia men misslyckades (1 Kung 19:2). Nu influerar Herodias sin make Herodes att mörda Johannes och lyckas.

4. En profet

- a.** Mose hade profeterat om att en profet lik Mose själv skulle komma (5 Mose 18:18-19).
 - i.** En del trodde att Jesus var denna profet (Apg 3:22, 7:37).

5. Herodes hade respekt för Johannes.

- a.** Herodes verkar ha uppskattat Johannes Döparen och ansett honom vara en profet, men han lät däremot inte sitt liv bli påverkat av Johannes:
 - i.** När Johannes Döparen hänvisade till Guds ord och kallade Herodes till förändring så lyssnade han inte (3 Mosebok 20:21).
 - ii.** När Herodias ville avrätta Johannes gick han till slut med på det.

- iii.* Felet Herodes gjorde var att han inte förmådde sig att ge sig själv helhjärtat till Gud utan slets istället mellan sin respekt för Johannes och sin kärlek till sin fru. Eftersom han inte kunde bestämma vilket ben han skulle stå på vann till slut hans fru Herodias.

*Tillbaka till **Innehåll***

(6:30–34) – Vila och räkenskap

³⁰ *Apostlarna samlades nu hos Jesus och berättade för honom allt vad de hade gjort och vad de hade lärt folket.* ³¹ *Han sade till dem: "Kom med mig till en öde plats där vi kan vara ensamma, och vila er lite."* *Det var så många som kom och gick att de inte ens fick tid att äta.* ³² *Så for de i båten till en öde plats för att få vara för sig själva.* ³³ *Men folk såg att de for och många fick veta det, och de skyndade dit till fots från alla städerna och kom före dem.* ³⁴ *När Jesus steg ur båten, fick han se en stor skara människor. Han förbarmade sig över dem, eftersom de var som får utan herde, och han undervisade dem grundligt.*

1. Apostlarna samlades nu hos Jesus och berättade för honom allt vad de hade gjort och vad de hade lärt folket.

- a. Ordet "apostel" betyder "utsänd" och är en titel som även anger uppdrag.
- b. Jesus hade tidigare skickat iväg sina tolv närmaste lärjungar för att representera honom genom att predika omvändelse, driva ut onda andar och bota sjuka. Nu när de har återvänt så får de avlägga rapport.
- c. Det är Jesus som är den sanne herden och läraren men en lärjunge kan få möjligheten att representera Jesus genom att vara herde eller lärare.
 - i. Då ska man representera Jesus genom att undervisa det som Jesus tidigare har lärt ut.
 - ii. Man får inte glömma att man kommer att få avlägga räkenskap inför Jesus och att man kommer att få en hårdare dom (Jak 3:1).

2. "Kom med mig till en öde plats där vi kan vara ensamma, och vila er lite."

- a. Jesus arbetade hårt men prioriterade också att vila upp sig.
- b. Jesus vill inte bara lära oss hur vi ska arbeta utan även hur vi ska vila.

3. Han förbarmade sig över dem, eftersom de var som får utan herde, och han undervisade dem grundligt.

- a. Får utan herde klarar sig inte länge; de kan inte hitta mat och vatten själva och de kan inte skydda sig mot angripare.
- b. På samma sätt som dåtidens lärjungar behöver vi även idag gå till Jesus för att söka mat, vatten och beskydd. I andra Bibeltexter är detta symboler:

Christian Mølks Bibelkommentarer

- i.* Mat = Guds ord (Matt 4:4).
- ii.* Vatten = den helige Ande (Joh 7:38).
- iii.* Angriparen = Djävulen (1 Petrus 5:8).

*Tillbaka till **Innehåll***

(6:35–44) – Jesus mättar fem tusen män

³⁵ Det var redan sent på dagen, när hans lärjungar kom fram till honom och sade: "Den här platsen ligger ödsligt till, och det är redan sent." ³⁶ Sänd i väg folket, så att de kan gå till gårdarna och byarna här omkring och köpa sig något att äta." ³⁷ Men han svarade: "Ge ni dem att äta." De frågade honom: "Skall vi gå och köpa bröd för två hundra denarer och ge dem att äta?" ³⁸ Han sade till dem: "Hur många bröd har ni? Gå och se efter." De tog reda på det och sade: "Fem bröd och två fiskar." ³⁹ Då befallde han att alla skulle slå sig ner i gröngräset i skilda matlag. ⁴⁰ De satte sig ner i grupper om hundra eller femtio. ⁴¹ Och han tog de fem bröden och de två fiskarna, såg upp mot himlen, tackade Gud och bröt bröden och gav åt sina lärjungar, för att de skulle sätta fram åt folket. Han delade också ut de två fiskarna så att alla fick. ⁴² Och alla åt och blev mätta. ⁴³ Sedan plockade lärjungarna upp brödstyckena och det som blev över av fiskarna, tolv korgar fulla. ⁴⁴ Det var fem tusen män som hade ätit.

1. Sänd i väg folket

- a. Jesus och lärjungarna såg samma problem framför sig, men de hade helt olika lösningar på problemet.
 - i. Lärjungarna vill sända iväg folket medan Jesus vill göra ett mirakel.
- b. En denar motsvarar en dagslön, så om lärjungarna skulle betala maten ur egen kassa skulle det bli väldigt mycket pengar.

2. "Ge ni dem att äta."

- a. Här lär Jesus oss flera saker:
 - i. Jesus bryr sig om de hungriga.
 - ii. Jesus befäller sina lärjungar att ge de hungriga mat.
 - iii. Inget är för litet för att användas i Guds tjänst, Jesus kan mångdubbla det lilla vi har.
- b. Först gav Jesus folket andlig mat genom att undervisa dem, sen gav han dem även riktig mat.
 - i. I detta borde vi ta Jesus till föredöme och satsa på båda utan att negligera varken det ena eller det andra.
- c. På samma sätt som Gud försåg Israels folk med mat under ökenvandringen så förser Jesus Israels folk med mat (2 Mose 16:4).

3. Då befallde han att alla skulle slå sig ner i gröngräset

- a.** Det är ingen slump att Markus först beskriver Jesus som en *herde* och sen nämner det *gröna gräset*; i Psalm 23 står det att "*Herren är min herde, mig skall intet fattas. Han låter mig vila på gröna ängar.*" (Psalm 23:1-2a).

4. Sedan plockade lärjungarna upp brödstyckena och det som blev över av fiskarna, tolv korgar fulla.

- a.** Även om Jesus hade kapacitet att mirakulöst skapa en väldig massa ny mat så var det ändå viktigt att inte slänga den mat som fanns kvar.
 - i.** På samma sätt bör vi idag tänka på att inte slänga mat i onödan.

Tillbaka till **Innehåll**

(6:45–52) – Jesus går på vattnet

⁴⁵ Strax därefter befälde Jesus sina lärjungar att stiga i båten och i förväg fara över till Betsaida på andra sidan sjön, medan han sände i väg folket. ⁴⁶ Och när han hade skilts från dem, gick han upp på berget för att be. ⁴⁷ På kvällen var båten mitt ute på sjön, och Jesus var ensam kvar på land. ⁴⁸ Han såg hur medtagna lärjungarna var av rodden, därför att de hade vinden emot sig. Vid fjärde nattväkten kom han till dem, gående på sjön. Han skulle just gå förbi dem, ⁴⁹ men när de fick se honom gå på sjön, trodde de att det var en vålnad, och de skrek. ⁵⁰ Ty alla såg honom och blev förskräckta. Men han talade genast till dem: ”Var lugna. Det är jag. Var inte rädda.” ⁵¹ Sedan steg han upp i båten till dem, och vinden lade sig. De var utom sig av häpnad, ⁵² ty de hade inte förstått detta med bröden. Deras hjärtan var hårda.

1. Och när han hade skilts från dem, gick han upp på berget för att be.

- a. Eftersom Jesus hade arbetat hårt så ville han nu spendera ensam tid med sin Fader för att be.
- b. Även om Jesus själv är Gud så hade han självmant temporärt avstått från sina egna gudomliga egenskaper när han föddes som en människa för att till fullo dela våra mänskliga villkor och vara en förebild för oss människor (Fil 2:6–11).
 - i. Därför kunde inte Jesus göra någonting i sig själv utan var tvungen att lyssna på sin Fader för att få instruktioner (Joh 5:19) och var tvungen att hämta kraft från den helige Ande (Apg 10:38).

2. Han såg hur medtagna lärjungarna var av rodden, därför att de hade vinden emot sig.

- a. Hur hårt lärjungarna än jobbade så kom de ingenstans eftersom de hade vinden emot sig.
 - i. Så kan det vara i livets olika skeenden, men då gäller det att komma ihåg att ingenting är omöjligt för Gud (Luk 1:37).

3. Vid fjärde nattväkten kom han till dem, gående på sjön.

- a. Johannes skriver om Jesus att ”genom honom har allt blivit till, och utan honom har inget blivit till, som är till.” (Joh 1:3).
 - i. Hela jorden skapades genom Jesus och han har alla möjligheter att göra vad han vill med sin egen skapelse.

Christian Mølks Bibelkommentarer

- b.** När Gud skapade himmel och jord så bestämde han vilken ordning och vilka naturlagar som skulle råda (1 Mose 1:1, Jer 33:25).
 - i.** Vid ett senare tillfälle berättar Jesus för sina lärjungar att han har fått *”all makt i himlen och på jorden.”* (Matt 28:18).
 - 1.** Att Jesus har fått all makt på jorden visar han här med råge genom att till och med vattnet måste lyda honom.

Tillbaka till **Innehåll**

(6:53–56) – Sjuka bärs till Jesus

⁵³ De for över sjön och kom till Gennesaret och lade till där. ⁵⁴ Så snart de steg ur båten, kände man igen Jesus. ⁵⁵ Och folk skyndade ut i hela den trakten och förde de sjuka på bårar till den plats där de hörde att han var. ⁵⁶ Överallt där han gick in, i byar, städer eller gårdar, lade man de sjuka på de öppna platserna och bad att de åtminstone skulle få röra vid hörntofsen på hans mantel. Och alla som rörde vid honom blev friska.

1. Röra vid hörntofsen på hans mantel.

- a. Hörntofsen var en israelisk symbol som fungerade som en påminnelse att lyda Guds bud (4 Mose 15:37-41).
- b. Kanske hade dessa människor hört talas om kvinnan med blödarsjuka som tidigare hade blivit helad när hon rörde vid Jesus hörntofs (Matt 9:20).
- c. Det var inte det faktum att de rörde vid Jesus kläder som gjorde att de blev helade, utan det var deras *aktiva tro på Jesus* i samband med *Jesus närvaro* som gjorde dem friska (Mark 5:28, 34).

2. Alla som rörde vid honom blev friska.

- a. I det här kapitlet har Jesus visat att han har oändliga resurser:
 - i. Jesus kan mirakulöst frambringa mat till 5000 män.
 - ii. Jesus kan gå på vatten.
 - iii. Jesus kan hela alla som är sjuka.
- b. "Jesus Kristus är densamme i går och i dag och i evighet." (Heb 13:8).

Tillbaka till **Innehåll**

Markus 7

(7:1-13) – Guds bud eller människors stadgar

¹ Fariseerna och några skriftlärda som hade kommit från Jerusalem samlades kring honom. ² De hade sett att några av hans lärjungar åt med orena händer, det vill säga utan att tvätta händerna. – ³ Fariseerna liksom alla andra judar äter inte utan att ha tvättat händerna med en handfull vatten. De håller fast vid de äldstes stadgar. ⁴ Och när de kommer från torget äter de inte utan att först ha tvättat sig. Mycket annat har de också lärt sig att iaktta, som att skölja bägare, kannor och kopparkärl. – ⁵ Fariseerna och de skriftlärda frågade honom: "Varför följer inte dina lärjungar de äldstes stadgar utan äter med orena händer?" ⁶ Han svarade dem: "Rätt profeterade Jesaja om er, ni hycklare. Hos honom står det skrivet: Detta folk är arar mig med sina läppar, men deras hjärtan är långt ifrån mig. ⁷ Förgäves dyrkar de mig, eftersom de lärar de förkunnar är människobud. ⁸ Ni upphäver Guds bud och håller er till människors stadgar."

⁹ Han sade också till dem: "Ni upphäver fullkomligt Guds bud för att hålla fast vid era egna stadgar. ¹⁰ Mose har sagt: Hedra din far och din mor och: Den som förbannar sin far eller sin mor skall straffas med döden. ¹¹ Men ni påstår att om någon säger till sin far eller mor: Vad du kunde ha fått av mig ger jag i stället som 'korban', som offergåva, ¹² då tillåter ni honom inte längre att göra något för sin far eller mor. ¹³ Ni upphäver Guds ord genom de stadgar som ni följer och för vidare. Och mycket annat sådant gör ni."

1. Fariseerna

- a. Fariséerna var en rörelse bland det judiska folket som fokuserade sin energi på att studera Torah och hur man skulle leva därefter.
- b. Fariséerna var mycket noggranna med att inte bryta mot något av Torahs bud. De var så noggranna att de till och med införde ett "staket" med extra regler runt om Torahs regler för att minimera riskerna för att råka bryta mot Torahs regler.
 - i. Dessa regler kallades "de äldstes stadgar", "den muntliga Torah", "Mishna" och senare "Talmud" (Mt 7:3).

2. ... hade kommit från Jerusalem samlades kring honom.

- a. Eftersom en del ledare bland judarna redan hade bestämt sig för att döda Jesus så kan man ju här tänka sig att fariseerna granskar Jesus för att hitta en anledning att kunna sätta dit honom (Joh 5:18).

3. Fariseerna och de skriftlärda frågade honom: "Varför följer inte dina lärjungar de äldstes stadgar utan äter med orena händer?"

Christian Mólks Bibelkommentarer

- a.** När Gud gav Torah (de fem Moseböckerna) till Israels folk så kan man säga att dessa instruktioner ibland var mycket enkla att förstå och ibland väldigt svåra. Exempelvis så står det skrivet att Israel inte får arbeta på sabbaten, ett bud som är relativt enkelt att förstå (2 Mose 31:14). Men å andra sidan så definierar inte Torah exakt vad som är "arbete", vilket öppnar upp för en massa följdfrågor. Gud säger också att "*Ni skall skilja mellan heligt och oheligt, mellan orent och rent.*" (3 Mose 10:10). Även detta bud är relativt enkelt, men å andra sidan så definieras inte exakt vad som är orent eller rent.
- i.** På grund av att Torah inte alltid definierar exakt vad vissa bud innebär så brukade folket komma till Mose och fråga och han hade rätten att döma vad som var rätt och vad som var fel. När Moses arbetsbörda blev för stor så delegerades denna uppgift ut till ledarna bland folket. När ledarna svarade på folkets frågor om hur man skulle följa Torah och vilka regler som gällde, då kallades det att de "satt på Moses stol" (2 Mose 18:13-27).
- 1.** Dessa regler i hur man ska tolka och förstå Torah fördes sen vidare muntligt och kallades "den muntliga Torah", "de äldstes stadgar", "Mishna", och så småningom även "Talmud".
- ii.** Jesus kritiserar ofta fariseerna för att de upphäver Guds bud när de lär folket att följa vissa av dessa regler i "de äldstes stadgar" (Mark 7:8).
- 1.** Jesus säger vid ett annat tillfälle: "På Moses stol sitter de skriftlärdade och fariseerna. Allt vad de lär er skall ni därför göra och hålla, men efter deras gärningar skall ni inte handla. Ty de talar men handlar inte." (Matt 23:2-3).
 - 2.** Efter att Petrus har bekänt Jesus som Messias så får Petrus rätten av Jesus att binda och lösa, vilket betyder att han får denna funktion som Mose hade. Jesus hade bestämt de stora riktlinjerna men Petrus ges rätten att avgöra i detaljfrågor som uppstår (Matt 16:19).
- b.** Jesus lärjungar bryter inte mot något bud i Torah, men de bryter mot *de äldstes stadgar*, de extra regler som fariseerna hade satt upp som staket runt Torah för att minimera riskerna för att "råka" bryta mot Torahs regler.
- i.** Torah lär att präster ska rena sig ceremoniellt innan de utför offertjänst i templet (2 Mose 30:17-21). Fariseernas "extra regler", *de äldstes stadgar*, lär att *en mans hem är hans tempel* och att han därför, likt prästerna inför sin offertjänst, ceremoniellt ska rena sig innan han äter.
- c.** I den här frågan skulle man kunna säga att Jesus och hans lärjungar följde *Skriften*, men inte *Traditionen*. Jesus är inte emot varken den judiska eller den fariseiska

traditionen, men han kritiserar den tradition som står i vägen för Skriften. Skriften är Guds ord och auktoritativ för en troende. De äldstes stadgar är inte bibliska stadgar och är därmed inte auktoritativa.

4. "Rätt profeterade Jesaja om er, ni hycklare. Hos honom står det skrivet: Detta folk ärrar mig med sina läppar, men deras hjärtan är långt ifrån mig. Förgäves dyrkar de mig, eftersom de lärar de förkunnar är människobud. Ni upphäver Guds bud och håller er till människors stadgar."

a. Jesus citerar Jesaja 29:13 och kallar fariseerna för *hupokrites* (hycklare på svenska) vilket är ett grekiskt ord som betyder "skådespelare".

i. Fariseerna är skådespelare i den meningen att de spelade religiösa men i verkligheten var de långt från Gud.

ii. På liknande sätt är vi idag religiösa skådespelare om vi lovsjunger Gud på söndagarna i kyrkan men lever ogudaktigt resten av veckan.

b. Det står ingenstans i Skriften att Gud ger ett bud om att man ceremoniellt ska tvätta sina händer innan man äter.

i. Jesus menar att när fariseerna lär ut att *de äldstes stadgar* är Guds bud och dessutom försöker förmå vanligt folk att följa dessa mänskliga stadgar så hindrar det vanligt folk från att följa Guds *riktiga* bud.

5. Mose har sagt: Hedra din far och din mor och: Den som förbannar sin far eller sin mor skall straffas med döden. Men ni påstår att om någon säger till sin far eller mor: Vad du kunde ha fått av mig ger jag i stället som 'korban', som offergåva, då tillåter ni honom inte längre att göra något för sin far eller mor. Ni upphäver Guds ord genom de stadgar som ni följer och för vidare.

a. Efter sina hårda ord mot fariseerna så backar nu Jesus upp sin anklagelse med ett konkret och klockrent exempel på när fariseerna upphäver Guds bud när de följer *de äldstes stadgar*.

i. I ett av tio Guds bud står det att "Hedra din far och din mor, så att du får leva länge i det land som HERREN, din Gud, ger dig." (1 Mose 20:12).

ii. Det fanns inget pensionssystem på Jesu tid och därför hedrade man sina föräldrar genom att ekonomiskt ta hand om dem när de blev gamla.

- iii.* Fariseerna kunde enligt sina mänskliga stadgar ta de pengar som var ämnade att försörja föräldrarna och ge dem som offergåva till Gud. På så sätt gav de alltså bort pengar som inte ens var deras egna för att framstå som "fromma" och "religiösa".
- iv.* Det var inte fel att ge en offergåva till Gud, men det var fel att göra det om det innebar att Guds bud om att hedra sin far och sin mor upphävs genom offergåvan.
 - 1.** Gud säger i Hosea: "jag har min glädje i kärlek och inte i offer och i kunskap om Gud mer än i brännoffer." (Hos 6:6).

*Tillbaka till **Innehåll***

(7:14–23) – Orenhet kommer inifrån

¹⁴ Jesus kallade till sig folket på nytt och sade: "Hör på mig allesammans och förstå: ¹⁵ Ingenting som utifrån går in i människan kan göra henne oren, men det som går ut ur människan, det orenar henne." ¹⁷ När han hade lämnat folket och kommit hem, frågade hans lärjungar vad han menade med denna liknelse. ¹⁸ Han svarade dem: "Är ni också oförståndiga? Inser ni inte att det som utifrån går in i människan inte kan göra henne oren, ¹⁹ eftersom det inte går in i hennes hjärta utan ner i magen och ut på avträdet?" Därmed förklarade han all mat för ren. ²⁰ Och han tillade: "Det som går ut ur människan, det gör henne oren. ²¹ Ty inifrån, från människans hjärta, utgår onda tankar, otukt, stöld, mord, ²² äktenskapsbrott, girighet, ondska, svek, lösaktighet, avund, hädelse, högmod och dårskap. ²³ Allt detta onda kommer inifrån och gör människan oren."

1. *Ingenting som utifrån går in i människan kan göra henne oren, men det som går ut ur människan, det orenar henne.*

- a. Fariseerna menade att maten blev ceremoniellt oren om man åt med orena händer. Jesus går nu tvärt emot denna uppfattning och förklarar för sina åhörare att mat inte kan orena en människa, oavsett om man har tvättat sina händer eller inte.
- b. Jesus förklarar för sina lärjungar att orenhet istället kommer från *hjärtat*.
 - i. En människa blir oren om det som Jesus beskriver utgår från hennes hjärta, oavsett om man har följt alla ceremoniella renhetsföreskrifter.

2. *Därmed förklarade han all mat för ren.*

- a. Det råder oenighet om huruvida Jesus här avslutar den (kosher) lag som Gud gav till Israels folk angående vilken mat de fick äta (3 Mose 11).
 - i. Utifrån sammanhanget så verkar det som att Jesus inte pratar om huruvida Israels folk nu tillåts äta all mat utan snarare konstaterar att den mat som Israels folk enligt Torah *fick* äta inte blir oren om den äts utan fariseernas ceremoniella regler.
 1. I så fall gäller fortfarande de speciella matregler för kristna judar som innebär att de exempelvis inte får äta gris.
 2. Vi ser också i Apostlagärningarna att Petrus inte har uppfattat att Jesus avslutat judarnas speciella matregler (Apg 10:9-28).
 - ii. Man skulle också kunna tolka det som att Markus förklarar för sina kristna läsare att Jesus inte kräver av en kristen att man går in under judiska matregler.

1. En jude som blir kristen kan alltså enligt en sådan tolkning fortsätta leva i enlighet med de matregler som finns i Bibeln medan en hedning som blir kristen inte bör gå in under de judiska matreglerna.

3. ***Ty inifrån, från människans hjärta, utgår onda tankar, otukt, stöld, mord, äktenskapsbrott, girighet, ondska, svek, lösaktighet, avund, hädelse, högmod och dårskap.***
 - a. Även om de flesta av oss kan slå oss för bröstet och hävda att vi aldrig har mördat någon så har vi nog fallit för någon annan ondska i denna lista. Tyvärr är människan full av synd och behöver en frälsare som kan förlåta oss våra synder och skapa i oss ett nytt och rent hjärta. I och med att Jesus dog på korset så tog han alla våra synder och gav oss möjligheten att bli förlåtna och renade.
 - i. "Om vi säger att vi inte har synd, bedrar vi oss själva och sanningen finns inte i oss. Om vi bekänner våra synder, är han trofast och rättfärdig, så att han förlåter oss våra synder och renar oss från all orättfärdighet." (1 Joh 1:8-9).
 - ii. "Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta och ge mig på nytt en frimodig ande." (Psalm 51:12).

Tillbaka till ***Innehåll***

(7:24–30) – En hednisk kvinnas tro

²⁴ Sedan begav han sig därifrån och kom till Tyrus område. Där gick han in i ett hus. Han ville inte att någon skulle få veta det, men det kunde inte hållas hemligt. ²⁵ En kvinna, vars dotter hade en oren ande, fick höra talas om honom, och hon kom genast och föll ner för hans fötter. ²⁶ Det var en grekisk kvinna av syrisk-fenicisk härkomst. Hon bad att Jesus skulle driva ut den onde anden ur hennes dotter. ²⁷ Jesus sade till henne: "Låt barnen först få äta sig mätta. Det är inte rätt att ta brödet från barnen och kasta det åt hundarna." ²⁸ Hon svarade honom: "Herre, hundarna under bordet äter också av barnens smulor." ²⁹ Då sade han till henne: "För de ordens skull säger jag dig: Gå! Den onde anden har farit ut ur din dotter." ³⁰ Och hon gick hem och fann barnet ligga på bädden. Den onde anden hade farit ut.

1. Tyrus

- a. Tyrus var en viktig hamnstad i Fenicien (dagens Libanon).

2. Han ville inte att någon skulle få veta det, men det kunde inte hållas hemligt.

- a. Vi har sett tidigare i Markus att Jesus har försökt dra sig undan folksamlingarna för att få vila upp sig och kunna undervisa lärjungarna lite mer ostört (Mar 6:32–34).
 - i. Eftersom Jesus tidigare har misslyckats med att dra sig undan beger han sig nu bort från judiska områdena och vistas bland hedningar i förhoppningen om att ingen ska känna igen honom.
 - ii. Jesus fokus var normalt sett på *de förlorade fåren av Israels hus* (Matt 15:24).
- b. Vart Jesus än går blir han känd.
 - i. På samma sätt bör vår tro på Jesus göra att folk runtomkring direkt känner igen Jesus i oss.

3. En kvinna, vars dotter hade en oren ande, fick höra talas om honom, och hon kom genast och föll ner för hans fötter.

- a. Kvinnan visar tecken på att vara *desperat* genom att hon *genast* kommer fram till Jesus men hon visar samtidigt stor *respekt* inför Jesus genom att *falla ner* inför honom.
- b. Den här kvinnans grannar hade besökt Jesus men tyvärr hade hon själv inte haft möjligheten att leta upp honom (Mark 3:8).

- i.* Nu när Jesus plötsligt dyker upp så spiller hon ingen tid och skyndar för att få möta honom.

4. Det var en grekisk kvinna av syrisk-fenicisk härkomst.

- a.* Här visar Markus med all önskvärd tydlighet att hon var en *hedning*, d.v.s. en "icke-jude".
 - i.* Begreppet "hedning" (goyim på hebreiska) har sin bakgrund i att Israels folk inte tilläts ha något samröre med de sju folk som bodde i Kanaans land när Josua invaderade (2 Mose 23:28-33).
 - ii.* Även om det inte står så i Gamla Testamentet så var det på Jesu tid ovanligt för judar att ha något samröre med hedningar eftersom de enligt ovan nämnda *de äldstes stadgar* (och senare även nerskrivet i Mishna) ansågs "orena".
 - 1.** Jesus visar genom att besöka detta hedniska område att han inte lyder denna judiska tradition.
 - 2.** Gud visar för Petrus att han och de andra kristna inte ska se på hedningar som att de är "oheliga" eller "orena" (Apg 10:28).

5. "Låt barnen först få äta sig mätta. Det är inte rätt att ta brödet från barnen och kasta det åt hundarna."

- a.* Generellt sätt så symboliserar "barnen" judarna, och "hundarna" hedningarna.
 - i.* Jesus uppdrag och mission var riktat först och främst till det judiska folket (Matt 15:24, Apg 13:46, Rom 1:16).
 - ii.* Paulus undervisar i Efesierbrevet att den mur som skiljde judar och hedningar åt har rivits ner i och med Jesus död på korset. Men eftersom Jesus vid detta tillfälle ännu inte hade dött på korset så får hedningarna vänta (Ef 2:11–22).
 - iii.* Efter att skiljemuren var nedriven var det dags för Jesus att sända iväg sina lärjungar till hedningarna och *göra alla folk till lärjungar* (Matt 28:19).

- b.** Både bland judar och bland hedningar så var "hund" ett väldigt negativt skällsord förknippat med lösdrivande vildhundar.
 - i.** Jesus använder dock inte det vanliga ordet för hund utan kallar henne "lilla hundvalp" i en mycket positivare bemärkelse.
 - ii.** Jesus liknelse visar alltså att även om det är skillnad på barn och hundvalpar så ryms båda inom ett hushåll och båda får den mat de behöver.
- c.** I det här specifika fallet så symboliserar "barnen" Jesus lärjungar, och "hundarna" symboliserar kvinnan och hennes dotter.
 - i.** Jesus hade troligtvis kommit till detta område för att få vara ensam med sina lärjungar och undervisa dem lite mer privat.
 - 1.** Kvinnan insisterar på att även om Jesus ger lärjungarna "bröd" så kan faktiskt hushållets hundvalpar samtidigt få lite smulor.
- d.** Jesus utmanar kvinnan att se att även om judarna får höra om Jesus först, så har även hedningarna tillgång till Jesus. Om hon tror på detta så kommer hon också att få det som hon ber om.

6. Hon svarade honom: "Herre, hundarna under bordet äter också av barnens smulor."

- a.** Den här kvinnan förstår att Jesus inte avvisar henne när han svarar henne med denna liknelse.
- b.** Kvinnan kombinerar en *orubblig tro på att Jesus kan göra mirakel* med ett *ödmjukt accepterande* av att hon bara är en liten hundvalp.
 - i.** Världen är full av människor med bara *en* av dessa egenskaper.
 - 1.** Du kanske har en fantastisk tro på att Gud är god och att han ger dig det du behöver. Din tro är så stark så att när du av någon anledning inte får det du ber om, så börjar du kräva det av Gud. Du har helt rätt i att Gud är god och att han älskar att ge, men du skulle behöva lite ödmjukhet.
 - 2.** En annan person kanske tvärtom är ödmjuk, men saknar tro på att Gud vill ge. Du kanske tänker att du är världens obetydligaste person; varför skulle Gud höra just din bön? Du behöver inse hur

oerhört älskad du är av Gud och att han faktiskt vill svara på dina böner.

- ii.* Hon inser sin egen litenhet och accepterar sin position men vägrar överge sin tro på Gud och insisterar på att Han ska ingripa i hennes situation.
- iii.* Om man närmar sig Gud med respekt och inser sin egen litenhet uppmuntrar Bibeln oss att stå på oss och hänvisa till Guds godhet och insistera på att han ger oss det vi ber om.

7. Och hon gick hem och fann barnet ligga på bädden. Den onde anden hade farit ut.

- a.* Den namnlösa kvinnan är ett fantastiskt exempel på en god *förebudjare*.
 - i.* Hon tar aktivt över en annan persons problem och ber Jesus om hjälp.
 - ii.* Hon trodde verkligen att Jesus kunde hjälpa genom att be honom om detta.
 - iii.* Hon är desperat genom att hon genast kommer fram till Jesus.
 - iv.* Hon visar stor respekt inför Jesus genom att falla ner inför honom.
 - v.* Hon ger sig inte när Jesus till en början ger ett till synes avvisande svar.
 - vi.* Hon accepterar ödmjukt att Jesus kallar henne för liten hundvalp.

Tillbaka till **Innehåll**

(7:31–37) – Jesus botar en dövstum

³¹ Därefter lämnade han Tyrus område och tog vägen över Sidon och gick sedan genom Dekapolis område till Galileiska sjön. ³² Och man förde till honom en som var döv och nästan stum och bad att han skulle lägga handen på honom. ³³ Då tog han honom åt sidan, bort från folkskaran, stoppade fingrarna i hans öron, spottade och rörde vid hans tunga ³⁴ och såg upp mot himlen, suckade och sade: "Effata!" – det betyder: Öppna dig! ³⁵ Genast öppnades hans öron och hans tunga löstes, och han talade tydligt och klart. ³⁶ Jesus förbjöd dem att tala om detta för någon, men ju mer han förbjöd dem, desto ivrigare var de att göra det känt. ³⁷ Och folk blev utom sig av häpnad och sade: "Allt han har gjort är gott. De döva får han att höra och de stumma att tala."

1. Dekapolis

- a. Dekapolis betyder "De tio städerna" och var ett område i dagens Jordan där tio städer hade gått samman i ett förbund.
- b. Förra gången Jesus var här så drev han ut Legion ur en svårt besatt man som sedan uppmanades att berätta om Jesus i Dekapolis (Mark 5:1–20).

2. Och man förde till honom en som var döv och nästan stum och bad att han skulle lägga handen på honom.

- a. Jesus botade ofta sjuka genom att lägga händerna på dem (Mark 6:5).
 - i. Folk kände till att Jesus brukade bota sjuka på detta sätt (Mark 7:32).
 - ii. Jesus uppmanar sina lärjungar att bota sjuka genom att lägga händerna på dem (Mark 16:18).
 - iii. Jesus lärjungar botade sjuka genom att lägga händerna på dem (Apg 28:8).
 - iv. Jesus välsignade människor genom att lägga händerna på dem (Mark 10:16).
 - v. Den helige Andes kraft förmedlas genom handpåläggning (Apg 8:17–19, 9:17, 19:6).
- b. Men även om Jesus ofta botade sjuka på detta sätt så finns det ingen magisk automatik genom handpåläggning. Den viktigaste ingrediensen när någon blir helad är att personen ifråga faktiskt tror på att Jesus kan bota och visar detta genom att agera i enlighet med sin tro.

3. Då tog han honom åt sidan, bort från folkskaran, stoppade fingrarna i hans öron, spottade och rörde vid hans tunga och såg upp mot himlen, suckade och sade: "Effata!" – det betyder: Öppna dig!

- a. Det var inte ovanligt att någon form av "troshandling" föregick de under som Jesus gjorde:
 - i. Jesus uppmanar den *lame* att *ställa sig upp* (Mark 2:11).
 - ii. Jesus uppmanar mannen med en *förtvinad hand* att *sträcka ut den* (Mark 3:5).
 - iii. När kvinnan med blödarsjuka *rör vid Jesus i tro* på att hon kan bli frisk, då blir hon frisk (Mark 5:28–29).
 - iv. När kvinnan tidigare i det här kapitlet *inte lämnar Jesus* trots ett till synes avvisande svar så botar Jesus hennes dotter (Mark 7:24–30).
 - v. Jesus frågar två blinda: *"Tror ni att jag kan göra detta?"* De svarade: *"Ja, Herre."* Då rörde han vid deras ögon och sade: *"Som ni tror skall det ske med er."* Och deras ögon öppnades." (Matt 9:28–30).
- b. Men i det här fallet kan ju mannen varken tala eller höra, så Jesus får använda sig av andra medel för att få mannen att tro på Jesus kraft.
 - i. Även om mannen var döv och stum så kunde han ju se, så därför utför Jesus symboliska handlingar som ska få mannen att förstå vad som är på gång och utmana mannen till att tro på Jesus kraft att bota.
 - 1. Jesus rör vid mannen på de ställen där han är sjuk och tittar sen upp mot himlen för att få honom att förstå vad Jesus är på gång att göra.
 - 2. Jesus säger "Effata!" för att den döve mannen ska kunna läsa på Jesus läppar och på så sätt få ytterligare hjälp att förstå vad som är på gång och få mannen att tro på Jesus kraft att bota.

4. Jesus förbjöd dem att tala om detta för någon, men ju mer han förbjöd dem, desto ivrigare var de att göra det känt.

- a. Jesus ville inte bli känd som Messias så länge som den allmänna bild av Messias som folk hade var rådande. Det judiska folket längtade efter en Messias som skulle bli en

ny David, en ny krigarkung som skulle köra ut romarna och etablera Israel som en stark nation igen.

- i.* Första gången Jesus kom till jorden så kom han som *den lidande tjänaren* och erbjöd fred och försoning till alla folk (Apg 10:34-36).
 - ii.* Vid Jesu återkomst kommer han att inta sin rättmätiga plats som kung och förinta alla sina fiender (Upp 19:11-16).
- b.* Folket var glada över vad Jesus hade gjort, men de ville inte lyda honom. Vill man ha Jesus som sin Herre behöver man både prisa honom och lyda honom, inte enbart det ena eller det andra.

5. Och folk blev utom sig av häpnad och sade: "Allt han har gjort är gott. De döva får han att höra och de stumma att tala."

- a.* Efter att Gud hade skapat jorden så tittade han på sitt verk och ansåg att *"det var mycket gott"* (1 Mose 1:31).
 - i.* Tyvärr förstörde syndafallet Guds goda skapelse och synd och sjukdom blev en verklighet i människornas tillvaro.
 - ii.* När Jesus går omkring och botar de sjuka och driver ut demonerna så återställer han den goda skapelsen och på så sätt kan Markus skriva att *"allt han har gjort är gott."*
 - iii.* Paulus skriver: *"Alltså, om någon är i Kristus är han en ny skapelse. Det gamla är förbi, se, det nya har kommit."* (2 Kor 5:17).
- b.* Markus kopplar förmodligen även an till vad Jesaja har profeterat om 700 år tidigare:

"Stärk kraftlösa händer, styrk vacklande knän. Säg till de försagda: "Var starka, frukta inte!" Se, er Gud kommer med hämnd, vedergällning kommer från Gud. Han kommer själv och frälsar er. Då skall de blindas ögon öppnas och de dövas öron upplåtas. Den lame skall hoppa som en hjort, den stummes tunga skall jubla. Ty vatten skall bryta fram i öknen, strömmar på hedmarken." (Jesaja 35:3-6).

Tillbaka till **Innehåll**

Markus 8

(8:1–9) – Jesus bispisar fyra tusen

¹ Vid den tiden hände det än en gång att mycket folk hade samlats, och man hade inget att äta. Då kallade Jesus till sig sina lärjungar och sade till dem: ² "Det gör mig ont om dessa människor. I tre dagar har de redan varit hos mig, och nu har de inget att äta. ³ Om jag låter dem gå hem hungriga, kommer de att duka under på vägen. En del av dem kommer långväga ifrån." ⁴ Hans lärjungar svarade honom: "Var skall man få mat här i ödemarken, så att de blir mätta?" ⁵ Han frågade dem: "Hur många bröd har ni?" "Sju", svarade de. ⁶ Då befalle han folket att slå sig ner på marken. Och han tog de sju bröden, tackade Gud, bröt dem och gav åt sina lärjungar för att de skulle sätta fram åt folket, och de gjorde så. ⁷ De hade också några små fiskar, och efter att ha tackat Gud sade han att också de skulle sättas fram. ⁸ Alla åt och blev mätta, och de plockade upp de stycken som blivit över, sju korgar. ⁹ Det var omkring fyra tusen där. Sedan sände han i väg dem.

1. Vid den tiden hände det än en gång att mycket folk hade samlats, och man hade inget att äta.
 - a. Det här är andra gången som Jesus utför ett "matunder". Det första finns beskrivet i bl.a. Markus 6:30–44.
 - i. Förra matundret skedde bland judar, men den här gången sker det på hedniskt område, vilket signalerar Jesus intentioner att sprida Guds rike även bland hedningarna.
2. I tre dagar har de redan varit hos mig, och nu har de inget att äta.
 - a. Många människor hade kommit långväga ifrån och uppoffrat väldigt mycket för att få lyssna på Jesus undervisning.
 - b. Jesus undervisar folket i andliga frågor men bryr sig också om deras fysiska välbefinnande. En människa klarar sig inte utan det ena eller det andra.
 - c. Om en människa kommer till Jesus för att få andlig mat, så kommer Jesus också ge världslig mat. Den som söker Guds rike kommer även få allt det andra också (Matt 6:33).
3. Hans lärjungar svarade honom: "Var skall man få mat här i ödemarken, så att de blir mätta?"

Christian Mølks Bibelkommentarer

- a.** Jesus vet mycket väl hur han ska lösa matbristen, så Jesus uttalande blir ett test för att se om lärjungarna har lärt sig något av Jesus tidigare under.
 - i.** På samma sätt bör vi idag låta våra tidigare erfarenheter av bönesvar stärka vår tro för vad Gud kan göra idag.
- b.** Det är väldigt märkligt att lärjungarna inte kommer ihåg att Jesus tidigare har genomfört ett mirakel genom att förvandla två bröd och fem fiskar till mat åt 5000 män. Dock skriver Markus tidigare att *”de hade inte förstått detta med bröden. Deras hjärtan var hårda.”* (Mark 6:52).

4. Och han tog de sju bröden, tackade Gud, bröt dem och gav åt sina lärjungar för att de skulle sätta fram åt folket, och de gjorde så.

- a.** Även om lärjungarna inte hade så mycket så kunde Jesus förvandla deras små resurser så att det räckte till alla, och dessutom blev över.
 - i.** På samma sätt kan vi idag ge av det lilla vi har till Gud och låta han förvandla det till något stort.

Tillbaka till **Innehåll**

(8:10–13) – Fariseerna begär tecken

¹⁰ Strax därefter steg han i båten med sina lärjungar och for till trakten av Dalmanuta. ¹¹ Fariseerna kom dit och började diskutera med honom. För att snärja honom bad de honom om ett tecken från himlen. ¹² Jesus suckade i sin ande och sade: "Varför begär detta släkte ett tecken? Amen säger jag er: Detta släkte skall aldrig få något tecken." ¹³ Och han lämnade dem och steg i båten igen och for över till andra sidan sjön.

1. Fariseerna

- a. Fariséerna var en rörelse bland det judiska folket som fokuserade sin energi på att studera Torah och hur man skulle leva därefter.

2. För att snärja honom bad de honom om ett tecken från himlen.

- a. Det behöver inte vara fel att granska och diskutera med Jesus för att se om det han säger stämmer, men fariséerna gör detta för att "snärja" honom.
- b. Fariséerna begär ett tecken från himlen, vilket skulle vara ett bevis på att Jesus var auktoriserad av Gud.
 - i. Jesus hade gjort många tecken tidigare; han hade botat sjuka och drivit ut demoner.
 - ii. Problemet var inte brist på tecken från Jesus, utan fariséernas brist på en vilja att tro på Jesus när de såg de tecken han gjorde.

3. Jesus suckade i sin ande och sade: "Varför begär detta släkte ett tecken? Amen säger jag er: Detta släkte skall aldrig få något tecken."

- a. Hur många tecken Jesus än gjorde så begär fariséerna ändå ytterligare ett tecken för att de ska acceptera Jesus.
 - i. Jesus suckar djupt för att han är trött och uppgiven över fariséernas otro.
- b. Jesus gjorde aldrig tecken för att övertyga de som inte ville tro.
 - i. Jesus gjorde tecken för att i kärlek hela de som var sjuka, inte för att visa upp sig själv och bevisa inför andra vem han är.

Christian Mølks Bibelkommentarer

- c. Om man redan i förväg har bestämt sig för att inte tro, så spelar det ingen roll hur många tecken man får se, man kommer ändå inte att tro. Därför ger heller inte Jesus fariséerna något tecken.

*Tillbaka till **Innehåll***

(8:14–21) – Den farliga surdegen

¹⁴ Lärjungarna hade glömt att ta med sig bröd. De hade bara ett bröd med sig i båten. ¹⁵ Då varnade Jesus dem och sade: "Akta er för fariseernas surdeg och för Herodes surdeg!" ¹⁶ De började då tala med varandra om att de inte hade bröd med sig. ¹⁷ Jesus märkte det och frågade dem: "Varför säger ni att ni inte har bröd? Begriper och förstår ni ännu ingenting? Har ni ett hjärta som är så hårt?" ¹⁸ Har ni ögon och ser inte och öron och hör inte? Kommer ni inte ihåg ¹⁹ när jag bröt de fem bröden åt de fem tusen? Hur många korgar fulla med brödstycken fick ni då?" De svarade: "Tolv." ²⁰ "Och när jag bröt de sju bröden åt de fyra tusen, hur många korgar fyllde ni då med brödstycken?" De svarade: "Sju." ²¹ Han sade till dem: "Förstår ni fortfarande ingenting?"

1. Akta er för fariseernas surdeg och för Herodes surdeg!

a. Surdeg var på Bibelns tid en symbol för synd.

- i. På samma sätt som lite surdeg i en deg syrar hela degen och får den att svälla upp, så förgiftar lite synd hela livet (1 Kor 5:6-8).
- ii. Det judiska folket firade påsken med att äta osyrat bröd eftersom de inte hann tillreda brödet när de i all hast måste lämna Egypten.
 1. Den kristne firar påsk därför att det var då Jesus dog på korset och tog bort synden.
 2. Jesus uppmaning att akta sig för surdeg är alltså en uppmaning att akta sig för synden eftersom även lite synd kan förgifta väldigt mycket.

2. De började då tala med varandra om att de inte hade bröd med sig.

a. Lärjungarna förstod inte vad Jesus pratade om.

- i. Skillnaden mellan fariséerna och lärjungarna var att fariséerna (troligtvis) förstod vem Jesus var, men ville inte följa honom, medan lärjungarna, åtminstone till en början, inte förstod vem Jesus var, men ville ändå följa honom.
- ii. Tro handlar inte alltid om att *förstå*, utan om att *följa*.

3. Varför säger ni att ni inte har bröd?

Christian Mølks Bibelkommentarer

- a.** Lärjungarna var för upptagna med att tänka på det världsliga brödet så att de inte förstod att Jesus pratade om det andliga brödet.
- b.** Jesus har tidigare i detta kapitel visat att han kan ordna fram hur mycket bröd som helst, det är inget problem för honom.
- c.** Som Jesu lärjunge behöver man inte oro sig för världsliga ting, det fixar Jesus åt oss (Matt 6:24–34).
 - i.** Istället ska Jesus lärjungar fokusera på Guds rike, så ordnar Gud resten.

*Tillbaka till **Innehåll***

(8:22–26) – Jesus botar en blind

²² De kom till Betsaida. Där förde man en blind till Jesus och bad honom röra vid mannen. ²³ Då tog han den blinde vid handen och ledde honom ut ur byn. Sedan spottade han på hans ögon, lade händerna på honom och frågade: "Ser du något?" ²⁴ Han spärrade upp ögonen och sade: "Jag ser människorna gå omkring, och de ser ut som träd." ²⁵ Då lade Jesus än en gång händerna på hans ögon, och den blinde såg nu bra och var botad. Han såg allt tydligt och klart. ²⁶ Jesus sände hem honom med orden: "Gå inte ens in i byn!"

1. Sedan spottade han på hans ögon, lade händerna på honom och frågade: "Ser du något?"

- a. Det här är andra gången som Markus beskriver hur Jesus botade sjuka genom att spotta (Mark 7:33).
- b. På Bibelns tid ansågs spott ha en läkande effekt.

2. Då lade Jesus än en gång händerna på hans ögon, och den blinde såg nu bra och var botad.

- a. Det här är enda tillfället då Jesus botar någon gradvis.
 - i. Detta betyder inte att Jesus inte kunde bota honom ögonblickligen, Jesus har många gånger tidigare visat att han har auktoritet att bota sjuka.
- b. Jesus botar den blindes syn gradvis för att illustrera för lärjungarna att deras andliga blindhet kommer att botas gradvis.
 - i. Jesus hade alldeles nyss sagt till lärjungarna: "Har ni ögon och ser inte?" (Mark 8:18).
 - ii. När lärjungarna började vandra med Jesus visste de nästan ingenting om Jesus, men gradvis och allteftersom så lärde de känna Jesus mer och mer.
 - iii. På samma sätt kan vi idag få vara med om att gradvis få våra andliga ögon öppnade av Jesus så att vi mer och mer förstår vem Jesus är.
- c. När jag bibelskola så brukade jag och en vän läsa ett kapitel ur Bibeln varje kväll. När vi hade kommit till detta stycke så frågade min vän mig om inte jag kunde be för honom, han hade nämligen ett medfött fel i foten. Jag bad för min vän och därefter provade han att stå på sin fot och märkte att det faktiskt hade blivit lite bättre. Då bad han mig be en gång till vilket jag gärna gjorde. Efter den andra bönen provade han ännu en gång att stå på sin fot och kunde konstatera att han nu hade blivit helt helad av Gud i sin fot!

- i.* När vi är med om mirakler så växer vår tro och vi får vara med om ännu mer mirakler.

*Tillbaka till **Innehåll***

(8:27–30) – Petrus bekännelse

²⁷ Sedan gick Jesus och hans lärjungar ut till byarna kring Cesarea Filippi. På vägen frågade han sina lärjungar: "Vem säger människorna att jag är?" ²⁸ De svarade: "Johannes Döparen, andra säger Elia och andra någon av profeterna." ²⁹ Då frågade han dem: "Och ni, vem säger ni att jag är?" Petrus svarade honom: "Du är Messias." ³⁰ Men Jesus förbjöd dem att säga det till någon.

1. Vem säger människorna att jag är?

a. Johannes Döparen

i. Johannes predikade omvändelse.

1. Även Jesus predikade omvändelse, men han var mycket större än Johannes Döparen.

b. Elia

i. Elia gjorde många mirakler.

1. Även Jesus gjorde många mirakler, men han var mycket större än Elia.

c. Profet

i. Profeterna förmedlade Guds ord.

1. Även Jesus förmedlade Guds ord, men han var mycket större än bara en profet.

d. Om man bara tror att Jesus motsvarar en av dessa personligheter, då har man bara delvis förstått vem Jesus är.

2. "Och ni, vem säger ni att jag är?"

a. Det räcker inte med att veta vad andra tycker om Jesus, man behöver själv inse och bekänna vem Jesus är.

i. Man är exempelvis inte automatiskt kristen för att ens föräldrar är kristna.

ii. Det räcker inte med att bara bekänna det som ens pastor har undervisat, man behöver själv inse detta och bekänna det.

3. Petrus svarade honom: "Du är Messias." Men Jesus förbjöd dem att säga det till någon.

- a. Messias är hebreiska och betyder "den smorde"
 - i. På Gamla Testamentets tid var det vanligt att Guds representanter blev smorda med olja för att symbolisera att de var utvalda av Gud och helgade för ett specifikt uppdrag.
 1. David blev smord till kung (1 Sam 16:1-13).
 2. Aron blev smord till präst (3 Mose 8:12).
 3. Elisa blev smord till profet (1 Kung 19:16).
 - ii. I egenskap av att vara Messias är Jesus alla dessa tre:
 1. Jesus är kung (Matt 27:11).
 2. Jesus är präst (Heb 6:20).
 3. Jesus är profet (Joh 12:49).
 - iii. Sakarja profeterade om en "telning" som skulle vara kung och präst samtidigt och som skulle bygga upp Herrens tempel (Sak 6:12-13).
- b. Det judiska folket väntade på att Messias skulle komma och med våld köra ut romarna och etablera Israel som en mäktig nation igen.
 - i. Jesus är Messias, men han har inte kommit för att gensvara på dessa förväntningar, därför förbjuder han sina lärjungar att säga att han är Messias eftersom det då finns risk att det judiska folket börjar ta saken i egna händer och med våld försöker göra Jesus till kung (Joh 6:15).
- c. Jesus är Messias som har etablerat Guds rike, men inte som en världslig nation, utan som en andlig nation.

Tillbaka till **Innehåll**

(8:31–33) – Jesus talar om sitt lidande

³¹ Därefter började Jesus undervisa dem om att Människosonen måste lida mycket och förkastas av de äldste och översteprästerna och de skriftlärdade och att han måste dödas och uppstå efter tre dagar. ³² Rakt på sak talade han om detta. Då tog Petrus honom till sig och började ivrigt säga emot honom. ³³ Men Jesus vände sig om, såg på sina lärjungar och tillrättavisade Petrus med orden: "Gå bort ifrån mig, Satan! Det du tänker är inte Guds tankar utan människotankar."

1. Därefter började Jesus undervisa dem om att Människosonen måste lida mycket och förkastas av de äldste och översteprästerna och de skriftlärdade och att han måste dödas och uppstå efter tre dagar.

a. Även lärjungarna hade en felaktig förförståelse och trodde att Messias skulle vara en mäktig konung som befriar Israel på ett världsligt sätt.

i. Därför börjar Jesus nu undervisa dem om hur det egentligen ligger till.

2. Då tog Petrus honom till sig och började ivrigt säga emot honom.

a. Petrus trodde och bekände att Jesus är Messias, men han hade en felaktig förförståelse av hur Messias skulle vara och kan därför inte acceptera den Messias som Jesus beskriver.

i. Jesus har precis berättat för lärjungarna att han kommer att lida, men Petrus tror inte på Jesus.

ii. Jesaja har profeterat att Messias kommer att lida och dö för folkets skull (Jes 53), men Petrus ignorerar Guds ord.

3. Men Jesus vände sig om, såg på sina lärjungar och tillrättavisade Petrus med orden: "Gå bort ifrån mig, Satan! Det du tänker är inte Guds tankar utan människotankar."

a. Om vår mänskliga bild av Gud inte passar är det vi som behöver ändra vår uppfattning, inte tvärtom.

b. Vi behöver tro på vad Jesus säger och lära oss Guds ord även om det inte stämmer med vår egen världsbild.

Tillbaka till **Innehåll**

(8:34–38) – I Jesu efterföljd

³⁴ Och han kallade till sig folket och sina lärjungar och sade till dem: ”Om någon vill följa mig, skall han förneka sig själv och ta sitt kors på sig och följa mig. ³⁵ Ty den som vill rädda sitt liv skall mista det, men den som mister sitt liv för min och för evangeliets skull, han skall rädda det. ³⁶ Vad hjälper det en människa att hon vinner hela världen men förlorar sin själ? ³⁷ Och vad kan en människa ge i utbyte mot sin själ? ³⁸ Den som skäms för mig och mina ord i detta trolösa och syndiga släkte, för honom skall också Människosonen skämmas, när han kommer i sin Faders härlighet med de heliga änglarna.”

1. Om någon vill följa mig, skall han förneka sig själv och ta sitt kors på sig och följa mig.

- a. Att förneka sig själv innebär att man inte längre är huvudperson i sitt eget liv och inte längre fokuserar på att tillfredsställa sig själv.
 - i. För en lärjunge får ingenting vara viktigare än Jesus
 - ii. En lärjunge måste vara beredd att lämna allt för att följa Jesus.
- b. Korset var en grym romersk avrättningsmetod.
 - i. Att ta sitt kors och följa Jesus innebär att man har gett sitt liv till Jesus och att det inte längre finns någon återvändo.

Tillbaka till **Innehåll**

Markus 9

(9:1-13) – Jesu härlighet uppenbaras

¹ Jesus sade till dem: "Amen säger jag er: Några av dem som står här skall inte smaka döden, förrän de ser att Guds rike har kommit i makt." ² Sex dagar därefter tog han med sig Petrus, Jakob och Johannes och förde dem upp på ett högt berg för att vara ensam med dem. Och han förvandlades inför dem. ³ Hans kläder blev skinande vita, så vita som ingen tygberedare på jorden kan göra några kläder. ⁴ Och Mose och Elia visade sig för dem, och de samtalade med Jesus. ⁵ Då sade Petrus till Jesus: "Rabbi, det är gott för oss att vara här. Låt oss göra tre hyddor, en åt dig, en åt Mose och en åt Elia." ⁶ Han visste inte vad han skulle säga, så förskräckta var de. ⁷ Då kom ett moln och sänkte sig ner över dem, och ur molnet hördes en röst: "Denne är min Son, den Älskade. Lyssna till honom!" ⁸ Och plötsligt, när de såg sig omkring, såg de inte längre någon utom Jesus.

⁹ På vägen ner från berget sade han åt dem att inte berätta vad de hade sett förrän Människosonen uppstått från de döda. ¹⁰ De tog fasta på det ordet och talade med varandra om vad som menades med att uppstå från de döda. ¹¹ De frågade honom: "Varför säger då de skriftlärdade att Elia först måste komma?" ¹² Han sade till dem: "Elia kommer visserligen först och återupprättar allt. Men hur kan det då vara skrivet att Människosonen skall lida mycket och bli föraktad?" ¹³ Jag säger er: Elia har verkligen kommit, och de gjorde med honom som de ville, som det är skrivet om honom."

1. Sex dagar därefter tog han med sig Petrus, Jakob och Johannes

- a. Dessa tre lärjungar ingick i Jesus närmaste krets (Mark 5:37, Mark 14:33).
- b. Jesus talade ofta i liknelser till de stora folkmassorna, men när han var ensam med sina lärjungar förklarade han mer djupgående (Mark 4:34).

2. Och förde dem upp på ett högt berg för att vara ensam med dem.

- a. Ett berg är en ideal plats för att möta Gud eftersom man får möjlighet att vara ensam utan att bli störd av människor som går förbi.
- b. Mose mötte Gud uppe på berget Sinai (2 Mose 24:12-18).
- c. Elia mötte Gud uppe på berget Horeb (1 Kung 19:8-18).

3. Och han förvandlades inför dem.

- a. För en kort stund fick de tre lärjungarna se Jesus härlighet, såsom den var före han föddes och så som den kommer att vara efter hans död och uppståndelse (Joh 17:5).

- i.* När Jesus blev människa avstod han från sin tillvaro som Gud och gick in helt under mänskliga förutsättningar (Fil 2:6-8).
 - ii.* När försoningen genom döden på korset var avklarad fick Jesus tillbaka sin härlighet (Heb 2:9).
- b.** Jesus ger av sin härlighet till sina lärjungar (Joh 17:22).
- c.** Jesus kommer att komma tillbaka till jorden i fullt majestät och i all sin härlighet (Mark 13:26).
- 4. *Hans kläder blev skinande vita, så vita som ingen tygberedare på jorden kan göra några kläder.***
- a.** Johannes fick i slutet av sitt liv återigen se Jesus i all sin härlighet, och även då beskriver han Jesus som vit: ”Hans huvud och hår var vitt som vit ull, som snö, och hans ögon var som eldslågor” (Upp 1:14).
- 5. *Och Mose och Elia visade sig för dem, och de samtalande med Jesus.***
- a.** Mose och Elia har tidigare fått möta Gud uppe på varsitt berg, nu får de möta Jesus.
 - b.** Mose representerar Lagen och Elia representerar Profeterna.
 - i.* ”Lagen och Profeterna” är ett uttryck i likhet med vårt svenska ”från pärm till pärm” och står för ”hela Gamla Testamentet”.
 - 1.** Jesus visade för Emmausvandrarna att det står skrivet om Messias i hela Gamla Testamentet (Luk 24:27).
- 6. *Då sade Petrus till Jesus: ”Rabbi, det är gott för oss att vara här. Låt oss göra tre hyddor, en åt dig, en åt Mose och en åt Elia.”***
- a.** Petrus var förskräckt över det som han fick vara med om, men ansåg det ändå vara gott och ville se till så att Mose och Elia stannade så länge som möjligt.
 - b.** Petrus tyckte inte om Jesus tal om sitt lidande och nu när han får se Jesus härlighet så vill han ha mer av detta (Mark 8:31–33).

- c. Israel firade Lövhuddohögtiden genom att en gång om året bo i lövhuddor för att minnas ökenvandringen (3 Mose 23:42-43).

7. Han visste inte vad han skulle säga, så förskräckta var de.

- a. Petrus var rädd och visste inte vad han skulle säga, två tydliga indikationer som borde ha fått honom att inse att han faktiskt inte borde säga något.
 - i. Petrus var ofta talesperson för de övriga lärjungarna (Apg 2:14).
 - ii. Petrus var energisk, framfusig och ogenomtänkt, ändå blev han utvald av Jesus att bli lärjungarnas ledare. Detta visar att Gud kan förvandla en människa till det bättre.
- b. Petrus hade en återkommande ovana att ständigt säga åt Jesus vad Jesus borde göra (Mark 8:32), men allteftersom han utvecklades i sitt lärjungaskap, desto mer gjorde han istället som Jesus sa åt honom.

8. Då kom ett moln och sänkte sig ner över dem, och ur molnet hördes en röst: "Denne är min Son, den Älskade. Lyssna till honom!"

- a. Guds härlighet har många gånger tidigare visat sig i form av ett moln (2 Mose 16:10).
- b. Det här är andra gången som Fadern talar om Sonen (Mark 1:11).
- c. Med Mose och Elia bredvid sig lyfts Jesus fram som ännu större än Lagen och Profeterna när lärjungarna uppmanas att lyssna till Jesus.

9. På vägen ner från berget sade han åt dem att inte berätta vad de hade sett förrän Människosonen uppstått från de döda.

- a. Att lärjungarna ofta missförstod Jesus uppdrag förstår vi inte minst av det här kapitlet. Därför uppmanar Jesus sina lärjungar att vara tysta med vad de sett tills Jesus har uppstått igen.
- b. Även det övriga judiska folket hade missförstått Jesus uppdrag och ville stundtals göra Jesus till Israels kung med våld (Joh 6:15).

- c. Jesus sökte inte människors ära utan var fokuserad på sitt uppdrag; att försona mänskligheten (Joh 5:41).

10. Varför säger då de skriftlärdä att Elia först måste komma?

- a. Lärjungarna kände till att Malaki hade profeterat om att Elia skulle komma och förbereda det judiska folket för Messias och nu undrar de om detta har skett i och med händelsen på berget (Mal 4:5-6).
 - i. Jesus upplyser sina lärjungar om att Elia har kommit, men att det var Johannes Döparen som var denne Elia (Mark 1:2-8).
 - ii. Att Elia har kommit betyder dock inte att Messias inte kommer att lida, tvärtom, Jesus undervisar att Människosonen kommer att lida mycket och bli föraktad.

Tillbaka till **Innehåll**

(9:14–29) – Jesus botar en pojke med en stum ande

¹⁴ När de kom till de andra lärjungarna, såg de mycket folk omkring dem och skriftlärda som diskuterade med dem. ¹⁵ Så snart allt folket fick se Jesus blev de mycket häpna och skyndade fram och hälsade på honom. ¹⁶ Han frågade dem: "Vad är det ni diskuterar om?" ¹⁷ En man i skaran svarade honom: "Mästare, jag har fört till dig min son som har en stum ande. ¹⁸ Och var den än får tag i honom slår den ner honom, och han tuggar fradga och skär tänder och blir stel. Jag bad dina lärjungar driva ut den, men de kunde inte." ¹⁹ Jesus svarade dem: "Du släkte som inte vill tro! Hur länge måste jag vara hos er? Hur länge skall jag stå ut med er? För honom till mig!" ²⁰ Och de kom med honom till Jesus. Så snart anden fick se honom slet den i pojken, och han föll till marken och vältrade sig och tuggade fradga. ²¹ Jesus frågade hans far: "Hur länge har det varit så med honom?" Fadern svarade: "Sedan han var barn. ²² Ofta kastar anden honom än i elden och än i vattnet för att ta livet av honom. Men om du kan, så förbarma dig över oss och hjälp oss!" ²³ Jesus sade till honom: "Om du kan, säger du. Allt förmår den som tror." ²⁴ Genast ropade barnets far: "Jag tror. Hjälp min otro!" ²⁵ Jesus såg att ännu mer folk strömmade till, och han sade strängt till den orene anden: "Du stumme och döve ande, jag befäller dig: far ut ur honom och kom aldrig mer in i honom!" ²⁶ Den orene anden skrek och ryckte våldsamt i honom och for ut. Pojken var som livlös, och de flesta sade att han var död. ²⁷ Men Jesus tog honom i handen och reste upp honom, och han steg upp. ²⁸ När Jesus hade kommit inomhus och lärjungarna var ensamma med honom, frågade de: "Varför kunde inte vi driva ut honom?" ²⁹ Han svarade: "Detta slag kan endast drivas ut med bön."

1. Mästare, jag har fört till dig min son som har en stum ande. Och var den än får tag i honom slår den ner honom, och han tuggar fradga och skär tänder och blir stel.

a. När Matteus beskriver samma händelse så tillägger han att den här pojken lider av *fallandesjuka*, en äldre benämning på epilepsi (Matt 17:15).

i. William Menzies Alexander beskriver i sin bok *Medical Aspects of Demonic Possession* pojkens epileptiska symptom:

1. Han skriker innan han svimmar, han faller plötsligt, han får krampaktiga anfall, han fradgar från munnen, han rullar runt på marken och hans totala utmattning får folk runtomkring att tro att han är död.
2. Men att pojken beskrivs som epileptisk behöver inte betyda att han inte var besatt av en demon utan snarare att demonen *orsakade* pojkens sjukdom.
3. Man behöver inte vara besatt av en demon om man är sjuk men det finns en möjlighet att sjukdomen är orsakad av en demon.

- ii.* Om dåtidens människor var snabba med att beskriva sjuka människor som demonbesatta så är nutidens människor snabba med att beskriva demonbesatta människor som sjuka.

2. Jag bad dina lärjungar driva ut den, men de kunde inte.

- a.* Medan Jesus var uppe på berget har lärjungarna försökt att driva ut demonen men misslyckats. Detta upprör Jesus eftersom det visar att lärjungarna inte har kommit så långt i sin tro.
- b.* På Nya Testamentets tid var det vanligt att man trodde att man var tvungen att känna till demonens namn för att kunna driva ut demonen. Eftersom pojken var stum var detta med andra ord ett omöjligt fall.
 - i.* Jesus visar med all önskvärd tydlighet att han inte är beroende av demonens namn för att driva ut demonen.

3. Jesus sade till honom: "Om du kan, säger du. Allt förmår den som tror."

- a.* Eftersom Jesus lärjungar har misslyckats med att driva ut demonen så har nu pojkens pappa börjat misströsta på att även Jesus kan driva ut demonen.
 - i.* För Gud är allting möjligt, så frågan är inte huruvida miraklet kan ske eller inte, utan huruvida pappan tror på att Gud kan göra detta mirakel (Mark 10:27).
 - 1.** Det är en människas tro som gör Guds mirakel tillgängligt. Självklart kan Gud göra mirakler oberoende av människan men ofta väljer Gud att göra mirakler i samband med en människas tro.
 - 2.** Jesus kunde inte göra under när folk inte trodde på honom (Mark 6:5).
 - 3.** Kvinnan med blödarsjuka blev frisk när hon i tro rörde vid Jesus (Mark 5:34).
 - 4.** Jesus utmanade ofta de sjuka att gå ett steg längre i sin tro så att de skulle bli botade (Mark 5:36).

Christian Mólks Bibelkommentarer

ii. Även Jesus lärjungar av idag har makt att driva ut demoner (Luk 9:1, Mark 16:17).

b. Om någonting är enligt Guds vilja så behövs det bara en så liten tro som ett senapskorn för att göra storverk (Luk 17:6).

4. "Jag tror. Hjälp min otro!"

a. Även om pojkens pappa bekände sin tro så var den svag och bristfällig och han ber därför Jesus om hjälp.

i. Utan Guds hjälp är det ibland svårt att tro och det är därför inte fel att be Gud om hjälp att tro.

ii. Jakob skriver "Närma er Gud, så kommer han att närma sig er." (Jak 4:8).

5. "Detta slag kan endast drivas ut med bön."

a. Jesus har gett sina lärjungar auktoritet att driva ut demoner, men tron på att man har fått denna auktoritet blir starkare om man lever nära Gud i bön.

i. Att tro på att man har fått Guds auktoritet samtidigt som man lever nära Gud i bön är en utomordentligt bra kombination.

b. Saknar man den tro som krävs för att driva ut demoner bör man göra som pojkens pappa; vända sig till Jesus och be en bön om mer tro.

Tillbaka till **Innehåll**

(9:30–32) – Jesus talar än en gång om sitt lidande

³⁰ Sedan gick de därifrån och vandrade genom Galileen. Jesus ville inte att någon skulle få veta det, ³¹ eftersom han höll på att undervisa sina lärjungar. Han sade: "Människosonen skall utlämnas i människors händer, och de kommer att döda honom, och efter tre dagar skall han uppstå." ³² Men de förstod inte vad han sade och vågade inte fråga honom.

1. Sedan gick de därifrån och vandrade genom Galileen.

- a. Jesus börjar nu avsluta sin tjänst i Galileen och går in i en ny fas som kommer att sluta med korsfästelsen i Jerusalem.

2. Jesus ville inte att någon skulle få veta det, eftersom han höll på att undervisa sina lärjungar.

- a. När Jesus predikade för allmänheten så predikade han inte om att Messias måste dö.
 - i. När Petrus fick reda på att Messias kommer att dö, försökte han hindra Jesus från detta (Mark 8:31–33).
 - 1. Om även allmänheten får veta att Messias snart kommer att dö, är risken uppenbar att även de kommer att försöka förhindra Jesus död, och då går försoningen om intet. Därför vill inte Jesus att folket ska få veta detta förrän försoningen är genomförd. Först efter sin död och uppståndelse fick lärjungarna i uppdrag att undervisa folket om detta.

3. Men de förstod inte vad han sade och vågade inte fråga honom.

- a. Även lärjungarna hade svårt för budskapet om Jesus död, men Jesus undervisade dem ändå om detta så att de skulle veta om det i förväg.
- b. Lärjungarna, såväl som det övriga folket, hade en felaktig förståelse och trodde att Messias skulle vara en mäktig konung som befriar Israel på ett världsligt sätt.
 - i. Dock borde lärjungarna och folket ha känt till att Jesaja profeterade att Messias kommer att lida och dö för folkets skull (Jes 53).

Tillbaka till **Innehåll**

(9:33–37) – Vem är störst?

³³ De kom till Kapernaum. När Jesus nu var hemma, frågade han dem: "Vad var det ni talade om på vägen?" ³⁴ De teg, eftersom de på vägen hade talat med varandra om vem som var störst. ³⁵ Jesus satte sig ner, kallade på de tolv och sade till dem: "Om någon vill vara den förste skall han vara den siste av alla och allas tjänare." ³⁶ Sedan tog han ett litet barn och ställde det mitt ibland dem, slöt det i sin famn och sade till dem: ³⁷ "Den som tar emot ett sådant barn i mitt namn, han tar emot mig. Och den som tar emot mig, han tar inte bara emot mig utan honom som har sänt mig."

1. Jesus satte sig ner

- a. När en judisk rabbin skulle undervisa sina lärjungar så satte han sig ner medan lyssnarna fick stå upp.
 - i. När Jesus nu sätter sig ner och kallar till sig sina lärjungar signalerar det att han har något mycket viktigt att säga.

2. De teg, eftersom de på vägen hade talat med varandra om vem som var störst.

- a. Lärjungarna trodde att Jesus, i egenskap av att vara Messias, skulle bli kung och etablera Israel som en mäktig nation igen. Gissningsvis diskuterar de nu vem som ska få vilken roll i Jesus nya regering.

3. Om någon vill vara den förste skall han vara den siste av alla och allas tjänare.

- a. Lärjungarna bråkade om vem som var närmast Jesus och vem som skulle få den finaste och ärofullaste rollen i Messias rike, men de hade inte förstått att det inte är samma sak att vara stor i Guds rike som att vara stor i världens rike.
- b. En tjänare är inte en slav som tvingas utföra sysslor, utan någon som frivilligt ställer upp för andra.
- c. En lärjunge ska inte söka att vara störst och främst, utan ska satsa på att lyfta fram andra människor och tjäna andra istället för sig själv.
 - i. Jesus själv föregick med gott exempel; han jagade inte framgång och upphöjelse, utan gick runt och betjänade folket genom att bota sjuka och undervisa Guds ord.

4. Den som tar emot ett sådant barn i mitt namn, han tar emot mig.

Christian Mølks Bibelkommentarer

- a.** En lärjunge ska vara lika beroende av Gud som ett barn är beroende av sina föräldrar.
- b.** Barn ansågs ligga längst ner på samhällets skala så när en lärjunge betjänar ett barn är han automatiskt den siste av alla och allas tjänare.
 - i.** En lärjunge av idag bör fundera på vilka som är längst ner på samhällets skala och sen bestämma sig för att betjäna dessa.

*Tillbaka till **Innehåll***

(9:38–41) – Inte mot oss utan för oss

³⁸ Johannes sade till Jesus: "Mästare, vi såg en man som drev ut onda andar i ditt namn, och vi försökte hindra honom eftersom han inte följde oss." ³⁹ Men Jesus sade: "Hindra honom inte. Ingen som utför en kraftgärning i mitt namn kan sedan genast tala illa om mig." ⁴⁰ Den som inte är mot oss är för oss. ⁴¹ Den som räcker er en bågare vatten att dricka därför att ni tillhör Kristus – amen säger jag er: Han skall inte gå miste om sin lön.

1. Mästare, vi såg en man som drev ut onda andar i ditt namn, och vi försökte hindra honom eftersom han inte följde oss.

a. Lärjungarna hade nyligen misslyckats med att driva ut den onde anden ur pojken och nu verkar de irriterade över att någon annan, som inte fanns med i sällskapet runt Jesus, lyckats med detta.

i. Denne anonyme lärjunge kan ha varit en av Johannes Döparens lärjungar, alternativt en av de 70 som Jesus tidigare har sänt ut (Luk 10:1).

ii. Jesus har precis undervisat om att ta emot barn i "Jesu namn", nu frågar lärjungarna om de gjorde rätt när de försökte hindra en man som drev ut onda andar i "Jesu namn".

2. Ingen som utför en kraftgärning i mitt namn kan sedan genast tala illa om mig.

a. I egenskap av att vara både Gud och människa så är Jesus medlare mellan Gud och människa (1 Tim 2:5).

i. Den som ber till Gud bör därför göra det i "Jesu namn" (Joh 14:13).

1. Dock måste man inte avsluta varje bön med orden "i Jesu namn" som om det vore en magisk formel. Det är syftet som räknas, inte orden.

ii. Att be eller göra något i "Jesu namn", innebär att agera som Jesus representant och med Jesus auktoritet. På liknande sätt kan en ambassadör representera ett land och säga eller agera i "landets namn".

3. Den som inte är mot oss är för oss.

a. Paulus hörde många predika om Jesus med felaktiga motiv, men var ändå glad över att de predikade om Jesus (Fil 1:15–18).

Christian Mølks Bibelkommentarer

- i.* På samma sätt bör lärjungarna glädjas över att demoner drivs ut i Jesus namn, även om det inte görs av lärjungarna själva.
- ii.* På samma sätt bör vi idag vara försiktiga med att hindra människor som kanske inte predikar perfekt eller gör allting 100 % rätt, så länge som de predikar en biblisk Jesus.

4. *Den som räcker er en bägare vatten att dricka därför att ni tillhör Kristus – amen säger jag er: Han skall inte gå miste om sin lön.*

- a.* Ett glas vatten är kanske den billigaste gåvan man kan ge någon, men till och med detta kommer Gud att komma ihåg.

Tillbaka till **Innehåll**

(9:42–50) – Frestelser och förförelser

⁴² Den som förleder en av dessa små som tror på mig, för honom är det bättre att en kvarnsten läggs om hans hals och han kastas i havet. ⁴³ Om din hand förleder dig till synd, så hugg av den! Det är bättre för dig att gå in i livet stympad än att ha båda händerna i behåll och komma till Gehenna, till elden som aldrig släcks. ⁴⁵ Och om din fot förleder dig till synd, så hugg av den! Det är bättre för dig att gå in i livet halt än att ha båda fötterna i behåll och kastas i Gehenna. ⁴⁷ Och om ditt öga förleder dig till synd, så riv ut det! Det är bättre för dig att gå in i Guds rike med ett öga än att med båda ögonen i behåll kastas i Gehenna, ⁴⁸ där deras mask inte dör och elden inte släcks. ⁴⁹ Ty var och en skall saltas med eld. ⁵⁰ Salt är bra, men om saltet förlorar sin sälta, hur skall ni då få det salt igen? Ha salt i er och håll fred med varandra!”

1. Den som förleder en av dessa små som tror på mig, för honom är det bättre att en kvarnsten läggs om hans hals och han kastas i havet.

- a. De små som nämns är antingen barn eller nya i tron. Dessa har inte hunnit mogna tillräckligt i sin tro för att kunna stå på egna ben eller vara tillräckligt starka för att stå emot frestelser.
- b. Att kasta någon i havet med en kvarnsten runt halsen var en romersk och grekisk avrättningsmetod.
 - i. Jesus är inte bokstavlig här utan använder en hyperbol, en överdrift i syfte att skapa en tankechock, för att hans lärjungar ska förstå det stora allvaret i att förleda någon annan att synda.

2. Om din hand förleder dig till synd, så hugg av den! Det är bättre för dig att gå in i livet stympad än att ha båda händerna i behåll och komma till Gehenna, till elden som aldrig släcks.

- a. Jesus är återigen inte bokstavlig när han uppmanar sina lärjungar att hugga av sina händer, utan använder ett drastiskt språk för att hans lärjungar ska förstå det stora allvaret.
 - i. Om man mot all förmodan skulle få för sig att hugga av sig sin hand för att man blir frestad, så uppstår ju problemet med att även den andra handen kan förleda till synd, och hur ska man då hugga av den handen om man bara har en hand kvar?
- b. Jesus poäng är inte att man ska hugga av sina kroppsdelar utan att om man är i en situation där man är utsatt för frestelser bör man göra allt man kan för att ta sig därifrån så att man inte kan falla för frestelsen (1 Mose 39:11-12, 1 Kor 6:18).

3. **Gehenna** (Hinnom-dalen), är en dal i Jerusalem.

- a. Enligt en teori användes dalen för att bränna skräp. Eldarna var ständigt igång och fungerade därför som en bild på helvetet. Dock finns det inget Bibelstöd för denna teori.
- b. Hinnom-dalen användes under gammaltestamentlig tid till att offra barn till avguden Molok (Jer 32:35).
- c. Gehenna är ingen trevlig plats, så Jesus varnar sina lärjungar för att utföra synder som leder till Gehenna (Matt 5:22) och uppmanar till att frukta den Gud som har makt att döma människor till Gehenna (Luk 12:5).
- d. Helvetet är tänkt för Djävulen och hans änglar (Matt 25:41), men är också en plats dit människor som inte tillhör Gud kommer (Matt 13:40-42).
 - i. Jesus har fått makten att döma människor (Joh 5:27) och han kommer att döma de ogudaktiga till Gehenna (Upp 21:8).
 - 1. De som tror på Jesus kommer dock att få evigt liv (Joh 3:36) och komma till paradiset (Luk 23:43).

4. **Ty var och en skall saltas med eld.**

- a. I Gamla Testamentet skulle alla matoffer saltas innan de offrades (3 Mose 2:13).
 - i. På samma sätt kommer Jesus lärjungar att fungera som ett levande offer till Gud som "saltas" genom prövningar (Rom 12:1, 1 Petr 4:12).
- b. Den prövningens eld som Jesus lärjungar går igenom är att föredra framför den eviga elden som de ogudaktiga hamnar i.

5. **Salt är bra, men om saltet förlorar sin sälta, hur skall ni då få det salt igen? Ha salt i er och håll fred med varandra!**

- a. Salt har främst två användningsområden; smaksättning och konservering.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- i.* Salt ger smak åt vad det än saltas på. Mat kan förvandlas från helt smaklöst till fantastiskt gott enbart med lite salt, men salt som mister sin sälta blir lika värdelöst som sand.
 - 1.** Guds folk är jordens salt och borde ge smak åt en livlös värld genom att sprida evangeliet om Jesus.

- ii.* Salt har en bevarande och konserverande effekt.
 - 1.** Guds folk är jordens salt och bör se till så att världen inte ruttnar i synd genom att exempelvis arbeta för en rättvisare värld, engagera sig politiskt och genom att finnas på alla olika sorters arbetsplatser. Om en kristen finns på en viss plats har han/hon en stor möjlighet att förbättra den miljön genom att sprida kärlek och därmed se till så att inte synden tar över för mycket.

- b.** Gud har instiftat ett saltförbund med Israel (4 Mose 18:19) och gett Israel till Messias genom ett saltförbund (2 Krön 13:5).
 - i.* Israel och Messias är tänkta att fungera som salt åt resten av världen.

- c.** En lärjunge bör se till så att han har salt i sig så att han kan betjäna resten av världen genom att sprida Guds rike.
 - i.* Om lärjungarna bråkar om vem som är störst riskerar de att förlora sin sälta och därmed inte fungera som salt bör fungera.

Tillbaka till **Innehåll**

Markus 10

(10:1–12) – Äktenskap och skilsmässa

¹ Sedan begav han sig därifrån och gick till Judeens område och landet på andra sidan Jordan. Folk samlades åter i skaror omkring honom, och han undervisade dem som han brukade. ² Några fariseer som ville snärja honom kom fram till honom och frågade: "Är det tillåtet för en man att skilja sig från sin hustru?" ³ Han svarade dem: "Vad har Mose befallt er?" ⁴ De sade: "Mose har tillåtit att mannen skriver skilsmässobrev och skiljer sig." ⁵ Då sade Jesus till dem: "Därför att era hjärtan är så hårda gav han er den föreskriften. ⁶ Men från skapelsens början gjorde Gud dem till man och kvinna. ⁷ Därför skall en man lämna sin far och mor och hålla sig till sin hustru, ⁸ och de två skall vara ett kött. Så är de inte längre två, utan ett kött. ⁹ Vad Gud har fogat samman, skall människan inte skilja åt." ¹⁰ När de hade kommit hem igen frågade lärjungarna honom om detta. ¹¹ Han svarade dem: "Den som skiljer sig från sin hustru och gifter sig med en annan kvinna, han begår äktenskapsbrott mot henne. ¹² Och om hon skiljer sig från sin man och gifter om sig, begår hon äktenskapsbrott."

1. "Är det tillåtet för en man att skilja sig från sin hustru?"

- a. Strax före Jesu tid fanns det två inflytelserika rabbiner som stod för varsin tolkning av Torah; rabbi Hillel som stod för en mer tillåtande tolkning och rabbi Shammai som stod för en mer strikt tolkning.
 - i. Eftersom 5 Mose 24:1 anger att det är tillåtet för en man att skilja sig om han kommer på sin kvinna "med något oanständigt" så diskuterade dessa två inriktningar om vad som exakt menades med "oanständigt".
 - ii. Shammai menade att mannen bara fick skiljas om det hade skett en allvarlig överträdelse såsom sexuell omoral, medan Hillel menade att man även fick skiljas vid små obetydliga förseelser som exempelvis om hustrun hade bränt maten.
 - iii. Att fariseerna nu frågar Jesus vart han står i denna fråga antyder att de ville snärja Jesus genom att förmå honom att välja en av dessa rabbiner och på så sätt eventuellt skapa en splittring bland Jesus lärjungar. Jesus faller dock inte i fällan.

2. Han svarade dem: "Vad har Mose befallt er?"

- a. Istället för att välja sida i debatten så gör Jesus som varje Bibeltroende människa bör göra, han ställer frågan: "Vad säger Skriften?"
- b. Jesus lyfter fram att Mose faktiskt inte har "befallt" skilsmässa utan "tillåter" det.

- i.* Fariseerna ville diskutera hur man skiljer sig medan Jesus ville diskutera hur man håller ihop. Jesus lär oss att vi istället för att lägga vår energi på att klura ut anledningar till att skiljas borde arbeta på att forma ett bra äktenskap.

3. *Därför att era hjärtan är så hårda gav han er den föreskriften.*

- a.* Bibeln kräver aldrig att man måste skilja sig, men tillåter skilsmässa under vissa omständigheter.
- b.* Om exempelvis maken har ett hårt hjärta och vägrar förlåta sin hustrus överträdelse så är det bättre för hustrun om de går skilda vägar eftersom hon annars riskerar att tvingas leva med mannens oförsonlighet resten av livet.

4. *Men från skapelsens början gjorde Gud dem till man och kvinna. Därför skall en man lämna sin far och mor och hålla sig till sin hustru, och de två skall vara ett kött. Så är de inte längre två, utan ett kött. Vad Gud har fogat samman, skall människan inte skilja åt.*

- a.* Istället för att diskutera de olika reglerna för skilsmässa så går Jesus tillbaka till vad som är grunden för ett äktenskap (1 Mose 1:27, 2:24).
- b.* När Jesus säger att "Gud gjorde dem till man och kvinna" visar han att äktenskapet inte är ett mänskligt påfund utan en gudomlig institution.
- c.* Det faktum att Gud skapade människan till man och kvinna visar att vi redan från början är skapade olika men att vi är tänkta att komplettera varandra.
- d.* Ett äktenskap är inte två olika personer som lever tillsammans utan ett par som håller ihop.
 - i.* Två personer som sitter ihop kan inte gå åt varsitt håll eftersom de då bara står och stampar och tar slut på varandras krafter. Det är först när de arbetar tillsammans och går mot ett gemensamt mål som de kommer någonstans.
- e.* Jesus går emot fariseernas lättsinnighet och uppmanar istället till ett livslångt äktenskap i trohet och enhet.
- f.* Om det är Gud som har fogat samman äktenskapet så räcker det inte med ett mänskligt skilsmässobrev för att skilja de två.

5. *Den som skiljer sig från sin hustru och gifter sig med en annan kvinna, han begår äktenskapsbrott mot henne.*

- a.** Eftersom äktenskapet inte är ett mänskligt påfund utan instiftat av Gud så räknar Gud två personer som fortfarande gifta om de har skilt sig från varandra med ej legitima skäl.
 - i.** Eftersom de fortfarande är gifta i Guds ögon så begår de därmed äktenskapsbrott mot varandra om de gifter sig med någon ny (se även 1 Kor 7:10–11).
 - ii.** Istället för skilsmässa så vill Gud att de gifta ska försonas och förlåta varandra (Hos 3:1).
- b.** Skilsmässa är dock tillåtet om endera av makarna har varit otrogen (Matt 5:31–32), eller om den ena parten inte är kristen och av den anledningen vill gå skilda vägar (1 Kor 7:15).
 - i.** Om skilsmässan är giltig i Guds ögon så är det därmed även okej att gifta om sig.

Tillbaka till **Innehåll**

(10:13-16) – Jesus välsignar barnen

¹³ Man bar fram små barn till Jesus för att han skulle röra vid dem. Men lärjungarna visade bort dem. ¹⁴ När Jesus såg det blev han upprörd och sade till dem: "Låt barnen komma till mig och hindra dem inte! Ty Guds rike tillhör sådana. ¹⁵ Amen säger jag er: Den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in." ¹⁶ Och han tog upp dem i famnen och lade händerna på dem och välsignade dem.

1. Man bar fram små barn till Jesus för att han skulle röra vid dem. Men lärjungarna visade bort dem.

- a. Handpåläggning var ett vanligt sätt att förmedla någonting från Gud till den berörda personen.
- b. Det är varje troende förälders önskan att Gud ska välsigna deras barn och det är också varje troende förälders plikt att föra fram sina barn inför Gud och att lära dem att leva ett kristet liv.
 - i. "Vänj den unge vid den väg han bör vandra, så viker han ej av från den när han blir gammal." (Ords 22:6).
- c. Det faktum att lärjungarna visade bort barnen avslöjar att de inte hade förstått ordningen i Guds rike; de sista ska bli de första och de första ska bli de sista (Mark 10:31).

2. Den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in.

- a. Jesus uppmanar oss inte att ha en "barnslig" tro, utan att vara "som ett barn".
- b. Barn litar fullständigt på sina föräldrar, är helt beroende av sina föräldrar, tror allt om sina föräldrar och överlämnar villigt alla sina problem till sina föräldrar. På samma sätt skall vi förhålla oss till Gud.
- c. Barn tror inte att de måste förtjäna det som föräldrarna ger utan utgår ifrån att föräldrarna ger barnen det de behöver. På samma sätt ska vi inte försöka förtjäna Guds rike utan tacksamt ta emot det goda vi får.

Tillbaka till **Innehåll**

(10:17-31) – Jesus och den rike mannen

¹⁷ När Jesus fortsatte sin vandring, sprang en man fram, föll på knä för honom och frågade: "Gode Mästare, vad skall jag göra för att ärva evigt liv?" ¹⁸ Jesus sade till honom: "Varför kallar du mig god? Ingen är god utom en, och det är Gud." ¹⁹ Buden känner du: Du skall inte mörda, Du skall inte begå äktenskapsbrott, Du skall inte stjäla, Du skall inte vittna falskt, Du skall inte ta ifrån någon det som är hans, Hedra din far och din mor." ²⁰ Mannen sade: "Mästare, allt detta har jag hållit sedan jag var ung." ²¹ Jesus såg på honom och fick kärlek till honom och sade: "Ett fattas dig. Gå och sälj allt vad du äger och ge åt de fattiga, så skall du få en skatt i himlen. Och kom sedan och följ mig." ²² Vid de orden blev mannen illa till mods och gick bedrövad sin väg, ty han ägde mycket.

²³ Jesus såg sig omkring och sade till sina lärjungar: "Hur svårt är det inte för dem som är rika att komma in i Guds rike!" ²⁴ Lärjungarna blev förskräckta över hans ord. Men Jesus sade än en gång till dem: "Mina barn, hur svårt är det inte att komma in i Guds rike! ²⁵ Det är lättare för en kamel att komma igenom ett synålsöga än för en rik att komma in i Guds rike." ²⁶ Då blev de ännu mer förskräckta och sade till varandra: "Vem kan då bli frälst?" ²⁷ Jesus såg på dem och sade: "För människor är det omöjligt, men inte för Gud. Ty för Gud är allting möjligt."

²⁸ Petrus sade till honom: "Se, vi har lämnat allt och följt dig." ²⁹ Jesus sade: "Amen säger jag er: Ingen lämnar hus eller bröder eller systrar eller mor eller far eller barn eller åkrar för min och evangeliets skull ³⁰ utan att få hundrafalt igen. Här i världen får de hus, bröder, systrar, mödrar, barn och åkrar, mitt under förföljelser, och i den kommande tidsåldern evigt liv. ³¹ Men många som är de första skall bli de sista, och de som är de sista skall bli de första."

1. När Jesus fortsatte sin vandring, sprang en man fram, föll på knä för honom och frågade: "Gode Mästare, vad skall jag göra för att ärva evigt liv?"

- a. Mannen är ivrig och respektfull och kommer till Jesus för att få veta vad han ska göra för att ärva evigt liv. På samma sätt bör vi komma till Jesus för att lära oss mer om Guds rike.
- b. Mannen visar dock att han tror att evigt liv är något man kan förtjäna genom att "göra" något vilket blir en tydlig kontrast till vad Jesus sa om hur man tar emot Guds rike i Markus 10:15.
 - i. Om man tror att man kan få evigt liv genom att själv prestera och göra något missar man möjligheten att låta Jesus vara ens personliga frälsare.
 - ii. För att bli frälst och få evigt liv så finns det inga goda gärningar man kan "göra" för att förtjäna det eviga livet utan man måste ta emot frälsningen som en gratis gåva från Gud. I samma ögonblick som man betalar något för en gratis gåva så är den ju inte längre en gratis gåva.
 - iii. Man ska under inga omständigheter prestera goda gärningar i syfte att få bli frälst, däremot kan man med fördel göra goda gärningar för att man älskar sina medmänniskor.

2. Jesus sade till honom: "Varför kallar du mig god? Ingen är god utom en, och det är Gud.

a. Jesus förnekar inte sin egen gudomlighet här utan bekräftar den. Eftersom bara Gud är helt igenom god och den här mannen kallar Jesus för god så utmanar Jesus mannen till att tänka efter vad hans bekännelse egentligen innebär. Jesus förnekar inte att han faktiskt är helt igenom god utan frågar istället mannen om det är detta han menar när han kallar Jesus för god. Eftersom Jesus är helt utan synd (Joh 8:46) och helt igenom god så är detta ett indirekt bevis för att Jesus är Gud.

i. Mannen tar dock senare bort ordet "god" när han tilltalar Jesus.

b. Även om det inte uttryckligen står att Jesus är Gud i Markus evangelium så visar Markus detta indirekt när han beskriver hur Jesus gör sådant som bara Gud kan göra (Mark 2:7, Mark 4:41, Mark 10:18).

3. Buden känner du: Du skall inte mörda, Du skall inte begå äktenskapsbrott, Du skall inte stjäla, Du skall inte vittna falskt, Du skall inte ta ifrån någon det som är hans, Hedra din far och din mor."

a. Jesus citerar de bud som handlar om hur man behandlar sina medmänniskor (2 Mose 20:12-16).

4. Mannen sade: "Mästare, allt detta har jag hållit sedan jag var ung."

a. Den traditionella synen på Lagen var att man inte skulle bryta mot buden. Jesus vänder dock på steken i sin Bergspredikan och lyfter fram att själva syftet med Lagen inte är att man ska undvika att bryta mot buden utan att man istället aktivt ska göra gott mot sina medmänniskor (Matt 5-7).

b. Ingen människa kan lyckas hålla hela Lagen eftersom man bryter mot Lagen även när man i sitt hjärta behandlar sin medmänniska illa.

5. "Ett fattas dig. Gå och sälj allt vad du äger och ge åt de fattiga, så skall du få en skatt i himlen. Och kom sedan och följ mig." Vid de orden blev mannen illa till mods och gick bedrövad sin väg, ty han ägde mycket.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- a.** Visserligen hade mannen, åtminstone enligt sig själv, hållit alla de bud som Jesus räknade upp, men det viktigaste förmådde han inte hålla (Matt 22:36-38).
- b.** Mannen var inte beredd att sälja allt han ägde för att få evigt liv vilket visar att han varken älskade Gud av hela sitt hjärta eller sina medmänniskor (de fattiga) som sig själv och därmed bröt mot det första av buden (2 Mose 20:3) och syftet med hela Lagen (Matt 22:36-40).
- c.** Mannen trodde felaktigt att han kunde "göra" något för att få ärva evigt liv. Eftersom det inte går att "göra" något eller "prestera" något för att få evigt liv så visar Jesus den här mannen hur omöjligt svårt det är att få evigt liv genom att "göra" något. Om mannen hade sålt allt han ägde så hade han gjort allt han själv kunde "göra" för att få ärva evigt liv och förhoppningsvis då insett att det enda som egentligen krävs är att han gratis tar emot den nåd som Jesus erbjuder.

6. "Hur svårt är det inte för dem som är rika att komma in i Guds rike!"

- a.** Att vara rik behöver inte nödvändigtvis betyda att man är välsignad av Gud, tvärtom så visar Jesus istället att det är svårt för de rika att komma in i Guds rike.
 - i.** Paulus skriver att de som strävar efter att bli rika råkar ut för begär som leder till undergång (1 Tim 6:9–10).
- b.** Mannen som är rik ville själv förtjäna sitt eviga liv men gick därmed miste om det. Jesus lyfter istället fram att bara de som är som barn kan komma in i Guds rike eftersom de inte tror att de förtjänar Guds rike utan villigt tar emot det gratis.
 - i.** Mannen var rik och behövde därmed inte Gud. Barn äger inget och är därför beroende av sina föräldrar.

7. "För människor är det omöjligt, men inte för Gud. Ty för Gud är allting möjligt."

- a.** Det är omöjligt för människor att frälsa sig själva genom att göra goda gärningar. Vi är alla beroende av att Gud själv frälser oss. Denna frälsning kan bara tas emot med öppna armar utan motprestation genom tron på Jesus.

8. Petrus sade till honom: "Se, vi har lämnat allt och följt dig."

Christian Mølks Bibelkommentarer

- a.** Även om den rike mannen inte förmådde lämna allt för att följa Jesus så vill Petrus lyfta fram att lärjungarna minsann har gjort detta och undrar följaktligen vad de skulle få för belöning för detta.
- b.** Lärjungarna hade ofta en felaktig förståelse om vem Jesus var och vad det innebar att följa honom. Detta var dock ingen katastrof så länge som de åtminstone följde Jesus eftersom han då kunde lära dem allt mer efterhand.
 - i.** På samma sätt bör vi idag vara ödmjuka inför att vi inte alltid har en helt korrekt förståelse av vem Jesus är och vad det innebär att följa honom men att det viktigaste ändå är att vi stannar hos honom och försöker följa honom efter bästa förmåga.

9. Ingen lämnar hus eller bröder eller systrar eller mor eller far eller barn eller åkrar för min och evangeliets skull utan att få hundrafalt igen.

- a.** Även om man mister sin familjegemenskap när man väljer att följa Jesus så kommer församlingen att bli den nya gemenskapen (Mark 3:31–35).

Tillbaka till **Innehåll**

(10:32-34) – Jesus talar en tredje gång om sitt lidande

³² *De var nu på väg upp till Jerusalem, och Jesus gick före dem. De som följde honom var förskräckta och fyllda av fruktan. Då tog Jesus än en gång till sig de tolv och talade om för dem vad som skulle hända honom:* ³³ *”Se, vi går upp till Jerusalem, och Människosonen kommer att överlämnas till överstepräster och de skriftlärda, som skall döma honom till döden och utlämna honom åt hedningarna.* ³⁴ *Dessa skall håna honom, spotta på honom och gissla och döda honom. Men efter tre dagar skall han uppstå.”*

- 1. De var nu på väg upp till Jerusalem, och Jesus gick före dem. De som följde honom var förskräckta och fyllda av fruktan.**
 - a.** Jesus visste att han skulle dö i Jerusalem men ändå fortsatte han modigt och oavbrutet med sitt uppdrag, han till och med gick före (Mark 14:1).
 - b.** Även om inte lärjungarna förstod Jesus uppdrag till 100 % så förstod de att det var någonting stort på gång. De visste också att det fanns många som ville döda Jesus och därför var de rädda nu när de närmade sig Jerusalem.
 - i.** Även om det verkar som att världen runt omkring rasar samman så finns det ändå ingen tryggare plats än nära Jesus. Lärjungarna var rädda, men de fortsatte ändå att följa Jesus.

- 2. Då tog Jesus än en gång till sig de tolv och talade om för dem vad som skulle hända honom**
 - a.** För att Jesu död inte skulle komma som en total överraskning för lärjungarna så förbereder Jesus dem på vad som snart ska hända.
 - b.** Lärjungarna, såväl som det övriga folket, hade en felaktig förståelse och trodde att Messias skulle vara en mäktig konung som befriar Israel på ett världsligt sätt.
 - i.** Dock borde lärjungarna och folket ha känt till att Jesaja profeterade att Messias kommer att lida och dö för folkets skull (Jes 53).

Tillbaka till **Innehåll**

(10:35-45) – Jakobs och Johannes begäran

³⁵ Då gick Jakob och Johannes, Sebedeus söner, fram till Jesus och sade: "Mästare, vi vill att du ger oss vad vi ber dig om." ³⁶ Han sade till dem: "Vad vill ni att jag skall göra för er?" ³⁷ De svarade: "Låt den ene av oss få sitta på din högra sida i din härlighet och den andre på din vänstra." ³⁸ Jesus sade till dem: "Ni vet inte vad ni ber om. Kan ni dricka den kalk som jag dricker, eller döpas med det dop som jag kommer att döpas med?" ³⁹ De svarade: "Det kan vi." Jesus sade till dem: "Den kalk som jag dricker skall ni dricka, och med det dop som jag blir döpt med skall ni döpas." ⁴⁰ Men platsen på min högra sida och platsen på min vänstra sida är det inte min sak att ge bort, de platserna skall tillfalla dem som de är beredda för." ⁴¹ När de tio andra hörde detta, blev de uppretade på Jakob och Johannes. ⁴² Då kallade Jesus dem till sig och sade: "Ni vet att de som anses vara folkens ledare uppträder som herrar över dem och folkens stormän härskar över dem." ⁴³ Men så är det inte hos er, utan den som vill vara störst bland er skall vara de andras tjänare, ⁴⁴ och den som vill vara främst bland er skall vara allas slav. ⁴⁵ Ty Människosonen har inte kommit för att bli betjänad utan för att tjäna och ge sitt liv till lösen för många."

1. **Låt den ene av oss få sitta på din högra sida i din härlighet och den andre på din vänstra.**
 - a. Trots att Jesus gång på gång har förklarat för sina lärjungar att han kommer att lida och dö i Jerusalem så tror ändå Jakob och Johannes att Jesus nu kommer att bli ny kung i Jerusalem och etablera Israel som en världslig nation igen och ber därmed om att få fina positioner i Jesus nya regering.

2. **Ni vet inte vad ni ber om. Kan ni dricka den kalk som jag dricker, eller döpas med det dop som jag kommer att döpas med?**
 - a. Den "kalk" som Jesus skulle dricka var Guds vrede över alla människors synd som Jesus frivilligt tog på sig själv på korset. Att bli "döpt" innebär att nedsänkas och bli helt omsluten av vatten. Det Jesus menar är att den kalk han kommer att dricka helt kommer att omsluta honom och sänka honom ner i lidande.
 - i. Det lidande som Jesus gick igenom var så totalt överväldigande att han bad till sin Fader: "Tag denna kalk ifrån mig. Men inte som jag vill utan som du vill." (Mark 14:36b).

3. **Den kalk som jag dricker skall ni dricka, och med det dop som jag blir döpt med skall ni döpas.**
 - a. Båda dessa apostlar fick ära Gud med varsin väldigt speciell kallelse:
 - i. Jakob var den förste aposteln som dog och fick därmed gå före de andra och visa hur man *dör* för sin tro (Apg 12:1-2).

- ii.* Johannes var den siste aposteln som dog och fick därmed visa hur man *lever* ett långt och troget liv för Jesus.

4. *Ni vet att de som anses vara folkens ledare uppträder som herrar över dem och folkens stormän härskar över dem. Men så är det inte hos er, utan den som vill vara störst bland er skall vara de andras tjänare, och den som vill vara främst bland er skall vara allas slav. Ty Människosonen har inte kommit för att bli betjänad utan för att tjäna och ge sitt liv till lösen för många.*

- a.** En kristens framgång mäts inte i hur många tjänare man har utan hur många man betjänar.
- b.** Jesus, som onekligen är alla kristnas Herre, visade med sitt eget liv att han inte var ute efter världslig framgång. Jesus byggde inget världsligt palats, skaffade sig inga världsliga rikedomar och tvingade ingen till underkastelse.

Tillbaka till **Innehåll**

(10:46-52) – Jesus botar den blinde Bartimeus

⁴⁶ De kom till Jeriko. Och när Jesus lämnade staden tillsammans med sina lärjungar och en stor folkskara, satt en blind tiggare vid vägen, Bartimeus, Timeus son. ⁴⁷ Då han fick höra att det var Jesus från Nasaret som kom, började han ropa: "Jesus, Davids son, förbarma dig över mig!" ⁴⁸ Många sade till honom strängt att han skulle tåga. Men han ropade ännu högre: "Davids son, förbarma dig över mig!" ⁴⁹ Jesus stannade och sade: "Kalla hit honom!" Man gjorde det och sade till den blinde: "Var vid gott mod. Stig upp! Han kallar på dig." ⁵⁰ Mannen kastade då av sig manteln, sprang upp och kom fram till Jesus, ⁵¹ och Jesus frågade honom: "Vad vill du att jag skall göra för dig?" Den blinde sade: "Rabbuni, gör så att jag kan se igen!" ⁵² Jesus sade: "Gå, din tro har frälst dig." Och genast fick han sin syn och följde Jesus på vägen.

1. De kom till Jeriko.

- a. När Lukas beskriver samma händelse så skriver han att detta skedde när Jesus "var på väg ut ur Jeriko" (Luk 18:35). Vem av dem har rätt?
- b. Det är mycket möjligt att båda har rätt eftersom arkeologiska utgrävningar visar att det fanns två Jeriko; ett äldre och ett nyare romerskt. Alltså kan Bartimeus ha befunnit sig mellan dessa och då har i så fall båda författare rätt.

2. Då han fick höra att det var Jesus från Nasaret som kom, började han ropa: "Jesus, Davids son, förbarma dig över mig!"

- a. Kung David fick ett löfte av Gud om att Messias skulle komma ur hans släkt (2 Sam 7:8–16).
 - i. När Bartimeus använder denna titel om Jesus visar han att han tror att Jesus är Israels Messias.

3. Många sade till honom strängt att han skulle tåga.

- a. Bartimeus är en ypperligt bra förebild på en god bedjare eftersom han inte gav upp när folk runtomkring sa åt honom att vara tyst och ropade ännu högre när folk inte ville leda honom till Jesus.

4. Jesus frågade honom: "Vad vill du att jag skall göra för dig?"

- a.** Även om det var uppenbart för Jesus att Bartimeus var blind och ville få sin syn tillbaka så vill Jesus att Bartimeus själv skulle be om detta. Jesus tränger sig inte på utan botar de sjuka som kommer till honom.

5. Den blinde sade: "Rabbuni, gör så att jag kan se igen!" Jesus sade: "Gå, din tro har frälst dig." Och genast fick han sin syn och följde Jesus på vägen. "

- a.** Bartimeus var blind men kunde ändå se att Jesus var Messias och därför blev han både helad och frälst.
- b.** Bartimeus är en väldigt bra förebild på hur en Jesu lärjunge ska vara:
 - i.** När Bartimeus fick höra talas om Jesus ropade han ivrigt på Jesu förbarmande och struntade i att folk runtomkring försökte hindra honom.
 - ii.** Bartimeus insåg sin egen otillräcklighet och bad Jesus om hjälp.
 - iii.** Bartimeus bekände inför alla att Jesus är Messias.
 - iv.** När Jesus hade tagit emot Bartimeus började han genast följa Jesus på vägen.

Tillbaka till **Innehåll**

Markus 11

(11:1-11) – Jesus intåg i Jerusalem

¹ När de närmade sig Jerusalem och var i närheten av Betfage och Betania vid Oljeberget, sände han i väg två av sina lärjungar ² och sade till dem: "Gå till byn som ligger framför er. Så snart ni kommer in i den, skall ni finna ett åsneförl som är bundet och som ännu ingen har suttit på. Lös det och led hit det." ³ Om någon frågar varför ni gör så, skall ni svara: Herren behöver det. Och ägaren skall genast sända hit det." ⁴ De gav sig i väg och fann ett åsneförl ute på gatan, bundet vid en port, och de löste det. ⁵ Några av dem som stod där frågade: "Vad menar ni med att lösa fölet?" ⁶ Lärjungarna svarade som Jesus hade sagt, och man lät dem gå. ⁷ De ledde åsneföret till Jesus och lade sina mantlar på det, och han satt upp. ⁸ Och många bredde ut sina mantlar på vägen. Andra skar av kvistar ute på fälten och strödde på vägen. ⁹ Och de som gick före och de som följde efter ropade: "Hosianna! Välsignad är han som kommer i Herrens namn." ¹⁰ Välsignat är vår fader Davids rike som kommer. Hosianna i höjden!" ¹¹ Så kom han in i Jerusalem, in på tempelplatsen. Han såg sig omkring överallt, och eftersom det redan var sent på dagen, gick han ut till Betania med de tolv.

1. Jerusalem

- a. Fram tills nu så har Markus beskrivit Jesus verksamhet utanför Jerusalem.
 - i. Det är några dagar före påskveckan och nu börjar en ny fas i Jesus verksamhet som kommer att sluta med att Jesus dör på korset.
- b. Jerusalem är en gammal stad som fanns innan Israel kom till Kanaans land.
 - i. Abraham möter Melkisedek som bor i Salem (1 Mose 14:18).
 - ii. Jerusalem tillhörde jebusiterna och hette Jebus (Dom 19:10-11).
 1. Josua intog Jebus, men verkar ha förlorat staden så småningom (Dom 1:8).
 - iii. Jerusalem erövrades av David och görs till Israels huvudstad (1 Krön 11:4-9).
 - iv. Gud valde ut Jerusalem som centrum för tillbedjan och där templet skulle byggas (1 Kung 11:36).
- c. Ordet "Salem" i Jerusalem kommer från det hebreiska ordet *shalom* som på svenska betyder "fred" eller "frid".
 - i. Jerusalem kallas ibland även för "Davids stad" eller "Sion".
- d. Jerusalem består ursprungligen av två höjder:

- i.* Sion, där borgen och Jerusalems försvar stod (2 Sam 5:7).
- ii.* Moria, där Abraham (inte) offrade Isak (1 Mose 22:2) och där Salomo byggde templet (2 Krön 3:1).
- e.* Jerusalem är en helig stad i bemärkelsen att den är avskild av Gud för att vara en plats där han gör speciella saker och uppenbarar sig själv (1 Kung 11:36, Matt 27:53).
- f.* Jerusalem är konungens stad (Matt 5:35).

2. *Oljeberget*

- a.* Oljeberget, även kallat Olivberget, är en sluttning strax utanför Jerusalems murar med utsikt över Jerusalem och templet.
- b.* Sakarja profeterade om att Gud själv ska stå med sina fötter på Oljeberget och att Oljeberget skall delas mitt itu på Herrens dag (Sak 14:4).
- c.* Jesus drog sig ofta undan stöket inne i Jerusalem för att vara i lugn och ro tillsammans med sina lärjungar uppe på Oljeberget (Luk 22:39).
- d.* Jesus flög upp till himlen från Oljeberget och det är också dit han kommer att återvända (Apg 1:9–12).

3. *Så snart ni kommer in i den, skall ni finna ett åsneföl som är bundet och som ännu ingen har suttit på.*

- a.* Det är inte helt klarlagt om Jesus hade gjort upp med åsnefölets ägare i förväg eller om han vet detta övernaturligt.
- b.* Ett djur som ännu inte tagits i bruk som arbetare användes ibland i vissa religiösa syften (4 Mose 19:2, 5 Mose 21:3, 1 Sam 6:7).
- c.* Sakarja profeterade om att Jerusalems konung skall rida in i Jerusalem på ett åsneföl, utrota strid och tala frid till hednafolken (Sak 9:9–10).

4. *Herren behöver det.*

Christian Mólks Bibelkommentarer

- a. Med tanke på att Jesus ska använda denna åsna för att rida in som kung i Jerusalem så kan man lugnt påstå att Jesus här gör anspråk på att vara herre, kung och Messias.

5. *Och många bredde ut sina mantlar på vägen. Andra skar av kvistar ute på fälten och strödde på vägen.*

- a. På Lövhuddohögtiden reciterades Hosianna från Psalm 118:25 samtidigt som man viftade med palmlblad och byggde lövhuddor av palmlblad och andra kvistar (3 Mose 23:39-44).
 - i. Lövhuddohögtiden (även kallad Sukkot) firas för att minnas Israels ökenvandring.
- b. På Bibelns tid var det ofta så här man tog emot en kung eller ledare:
 - i. Folket la sina mantlar under Jehus fötter när han blev kung (2 Kung 9:13).
 - ii. När Simon Thassi tågar in i Jerusalem och erbjuder fred viftar folket med palmlblad och sjunger psalmer (1 Mack 13:51).
 - iii. Johannes får i sin uppenbarelse se folk från alla länder vifta med palmlblad inför Lammet (Upp 7:9).
- c. Vid tidigare tillfällen har Jesus försökt tysta de som ville ropa ut att han är Messias, men nu tar han emot hyllningarna (Mark 8:29–30).
- d. Vid ett annat tillfälle försökte folket med våld göra Jesus till ny kung över Israel i syfte att befria det judiska folket från romarna (Joh 6:14–15).
 - i. När Jesus rider in i Jerusalem på en åsna istället för en häst så visar det att Jesus visserligen har för avsikt att vara kung, men inte på det sätt som folket hade tänkt sig. I Mellanöstern på Bibelns tid symboliserade en häst "krig" och en åsna "fred".

6. *Hosianna!*

- a. Hosianna är en sammanslagning av de två hebreiska orden "rädda" och "jag/vi ber" och är citerat från Psalm 118:25.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- i.* På Lövhyddohögtiden reciterades Hosianna från Psalm 118:25 samtidigt som man viftade med palmlblad och byggde lövhyddor av palmlblad och andra kvistar (3 Mose 23:39-44).
- b.* Uttrycket "hosianna" var sammankopplat med en bön och längtan efter att Messias skulle komma och rädda Israels folk.

7. Välsignad är han som kommer i Herrens namn.

- a.* Herrens namn är YHWH och översätts till svenska som "Jag är den jag är" eller kortformen "Jag är" (2 Mose 3:13–15).
 - i.* På Bibelns tid var det väldigt ovanligt att man uttalade Guds namn eftersom man var rädd att missbruka eller smäda Guds namn (3 Mose 24:15-16).
 - ii.* När det i Skriften stod "YHWH" så skrev eller uttalade man istället "Adonaj" på hebreiska, "Kyrios" på grekiska eller "Herre" på svenska.
 - iii.* Eftersom Markus här citerar Psalm 118:26 så vet vi att det ursprungligen står "YHWH".
- b.* När Jesus nu är den som kommer i Herrens namn och dessutom tidigare kallade sig själv för "Herren" så gör han tydliga anspråk på att vara YHWH.

8. Välsignad är vår fader Davids rike som kommer.

- a.* Det rike som menas är det messianska riket som Gud lovade att han skulle ge till Davids avkomling (2 Sam 7:11–14).

9. Så kom han in i Jerusalem, in på tempelplatsen

- a.* I Mellanöstern på Bibelns tid symboliserade en häst "krig" och en åsna "fred" och användes av kungar när de ville signalera krig eller fred.
 - i.* När Jesus rider in i Jerusalem på en åsna ackompanjerad av messianska sånger symboliserar det alltså att han kommer som Messias till fredens stad och erbjuder fred.

Christian Mólks Bibelkommentarer

10. Han såg sig omkring överallt, och eftersom det redan var sent på dagen, gick han ut till Betania med de tolv.

- a.** Efter den magnifika entrén in i Jerusalem så går Jesus nästan direkt därifrån.
- b.** Jesus undersöker tempelområdet för att se om det sköts så som det står angivet i Moseböckerna.

Tillbaka till **Innehåll**

(11:12-14) – Jesus förbannar fikonsträdet

¹² När de dagen därefter var på väg från Betania, blev han hungrig. ¹³ På långt håll såg han ett fikonsträd som hade gröna blad, och han gick dit för att se om han skulle finna något på det. Men när han kom fram till trädet, fann han ingenting annat än blad. Var det då inte fikonens tid? ¹⁴ Jesus sade till trädet: "Aldrig någonsin skall någon äta frukt från dig." Detta hörde hans lärjungar.

1. Men när han kom fram till trädet, fann han ingenting annat än blad.

- a. Eftersom den här berättelsen om fikonsträdet kommer både före och efter Jesus tempelrensning så fungerar den som en inramning som ger oss ledtrådar till hur tempelrensningen ska tolkas.
- b. Fikonsträdet gav sken av att ha fikon, men det visade sig vara falsk marknadsföring.
 - i. På samma sätt som fikonsträdets gröna blad ger sken av att även ha god frukt så ger templet sken av att ha god frukt men när Jesus väl kommer dit så hittar han ingen god frukt.
 - ii. På samma sätt som man på avstånd kunde se fikonsträdets gröna blad och därmed förvänta sig god frukt, så skulle templet i Jerusalem fungera som en plats dit alla världens folk kunde komma för att få möta Israels Gud.
 - iii. På samma sätt bör vi idag fundera på om våra liv bara ger ett sken av att vi är troende, eller om våra liv även ger god frukt.

2. Aldrig någonsin skall någon äta frukt från dig.

- a. Dessa ord gör inte fikonsträdet ofruktbart, det var det ju redan. Dessa ord blir en fortsättning på det som redan var.
- b. Jesus gjorde många under, men detta är enda gången som han gör ett negativt "domsunder".

Tillbaka till **Innehåll**

(11:15-19) – Jesus rensar templet

¹⁵ De kom till Jerusalem, och Jesus gick in på tempelplatsen och började driva ut dem som sålde och köpte. Han slog omkull borden för dem som växlade pengar och stolarna för dem som sålde duvor, ¹⁶ och han tillät inte att man bar på något över tempelplatsen. ¹⁷ Han undervisade dem och sade: "Är det inte skrivet: Mitt hus skall kallas ett bödens hus för alla folk? Men ni har gjort det till ett rövarnäste." ¹⁸ När överstepräster och de skriftlärdade hörde detta, försökte de finna ett sätt att röja honom ur vägen. Ty de var rädda för honom, eftersom alla människor var överväldigade av hans undervisning. ¹⁹ Så snart det blev kväll lämnade han staden.

1. Tempelplatsen

a. Tempelområdet var uppdelat i olika avdelningar:

- i. Den yttre förgården där alla kunde vistas, även hedningar, icke-israeliter.
- ii. Kvinnornas förgård var till för alla israeliter.
- iii. Männens förgård var endast till för män. Hedningar och kvinnor fick inte vistas där.
- iv. Prästernas förgård var endast till för präster.

2. Han slog omkull borden för dem som växlade pengar och stolarna för dem som sålde duvor, och han tillät inte att man bar på något över tempelplatsen.

a. Malaki profeterar om att Herren ska komma till sitt tempel, men att det inte kommer att bli någon trevlig upplevelse, utan istället en dom över de som vränger rätten för främlingen (Mal 3:1-5).

b. Istället för att fungera som ett bönehus för alla folk så hade tempelområdet blivit en marknadsplats och en genomfartsled.

- i. För pilgrimer som kom till Jerusalem långväga ifrån fanns möjligheten att köpa offerdjur på plats. Men eftersom de inte tilläts att handla med romerska mynt (de hade hednabilder på sina mynt), tvingades folk att växla pengar mot höga växelkurser.

1. Detta skapade en kommersialisering av folks längtan att få möta Gud vilket upprörde Jesus.

2. På det område som var tänkt att hedningarna (icke-israeliter) skulle få möjlighet att be till Gud fanns nu istället en marknadsplats för offerdjur.
 - ii. För att slippa gå runt tempelområdet tog en del människor en genväg genom hedningarnas förgård. Dessa stoppar Jesus eftersom det förhindrar tempelområdet att vara en böneplats.

3. **Är det inte skrivet: Mitt hus skall kallas ett bödens hus för alla folk? Men ni har gjort det till ett rövarnäste.**
 - a. Jesus citerar Jesaja 56:7 och Jeremia 7:11.
 - i. Jesus undervisar folket att Jerusalems tempel är tänkt att fungera som en "böneplats" och att "alla folk" ska få tillgång till templet.
 - b. I Gamla Testamentet valde Gud ut Israel för att genom dem visa resten av världen vem han är. När de andra folken fick höra talas om Guds storhet kunde de komma till templet i Jerusalem för att lära känna Gud.
 - i. Gud gav Abraham ett löfte om att *alla folk* skulle bli välsignade genom honom (1 Mose 12:1-3).
 - ii. Gud sa till Israel att *hela jorden* tillhör Gud och att Israels folk ska fungera som Guds präster (2 Mose 19:5-6).
 - iii. Jesaja profeterade om att *alla folk* skall strömma till Jerusalems tempel för att lära sig om Gud (Jes 2:1-3).
 - iv. När Salomo invigde templet i Jerusalem bad han en bön om att Gud skulle höra *alla främlingar* som kommer till Jerusalem för att be (1 Kung 8:41-43).
 - c. På samma sätt som man på avstånd kunde se fikonsträdets gröna blad och därmed förvänta sig god frukt, så skulle templet i Jerusalem fungera som en plats dit alla världens folk kunde komma för att få möta Israels Gud.
 - i. Om man tolkar Jesus tempelrensning i ljuset av fikonberättelsens inramning så ser vi att templet på avstånd såg ut att bära god frukt men att när Jesus kom närmare såg han en marknadsplats istället för en böneplats.

 1. På samma sätt som att fikonsträdets inte fick någon framtida frukt så kommer även templet att sluta bära frukt.

2. Templet förstördes av romarna år 77 e.Kr. och har sen dess inte byggts upp igen.

*Tillbaka till **Innehåll***

(11:20-25) – Lär av fikonsträdet

²⁰ När de tidigt på morgonen gick förbi fikonsträdet, såg de att det hade torkat nerifrån roten. ²¹ Petrus kom ihåg vad som hade hänt och sade till Jesus: "Rabbi, se, fikonsträdet som du förbannade har torkat." ²² Jesus svarade dem: "Tro på Gud!" ²³ Amen säger jag er: Om någon säger till detta berg: Lyft dig och kasta dig i havet, och inte tvivlar i sitt hjärta utan tror att det han säger skall ske, då skall det ske. ²⁴ Därför säger jag er: Allt vad ni ber om och begär, tro att ni har fått det, så skall det vara ert. ²⁵ Och när ni står och ber, så förlåt om ni har något emot någon. Då skall också er himmelske Fader förlåta er era överträdelser."

1. När de tidigt på morgonen gick förbi fikonsträdet, såg de att det hade torkat nerifrån roten.

- a. Det som Jesus dagen innan hade sagt hade nu gått i uppfyllelse.
- b. Att trädet hade torkat nerifrån roten visar att det aldrig någonsin kommer att kunna bära frukt igen.

2. Tro på Gud!

- a. Jesus uppmanar sina lärjungar att lita på att Gud har makt att göra vad han vill.
 - i. Ingenting är omöjligt för Gud (Luk 1:37).
- b. Det är skillnad på att "tro på tro" och att "tro på Gud".
 - i. En människa kan ha tro för att stora under ska ske, men Jesus uppmanar sina lärjungar att tro på att Gud kan göra stora under.
 - ii. En människa kan förlita sig och fokusera så mycket på sin egen tro att hon glömmer bort målet för tron; Gud.

3. Om någon säger till detta berg: Lyft dig och kasta dig i havet, och inte tvivlar i sitt hjärta utan tror att det han säger skall ske, då skall det ske.

- a. Ett berg är en symbolisk bild för något som är oöverkomligt och orubbligt.
- b. Jesus ger många olika lektioner om hur vi ska tro. Här visar han att vi inte ska tvivla när vi ber utan förvänta oss att få det som vi ber om.
 - i. På samma sätt visste Jesus att fikonsträdet skulle torka dagen efter även om det inte gjorde det ögonblickligen.

4. Allt vad ni ber om och begär, tro att ni har fått det, så skall det vara ert.

- a.** Det som vi ber om måste vara stämma överens med Guds ord och Guds vilja, annars kan vi inte förvänta oss att få det (Joh 15:7, 1 Joh 5:14–15).
 - i.** Detta exemplifierar Jesus i Getsemane när han ber om att få slippa dö på korset. Jesus får inte som han vill eftersom bönen är emot Guds vilja (Mark 14:36).
- b.** Om en Jesu lärjunge ber i överensstämmelse med Guds ord och Guds vilja kan han förvänta sig att få det som han ber om.
 - i.** Dock kan bönesvaret dröja, men lärjungen ska ändå lita på att Gud har hört bönen och att bönesvaret kommer när tiden är rätt.
 - 1.** Det dröjde ett antal veckor innan Daniel fick svar på sin bön, men han fick det till slut (Dan 10:12-14).

5. Och när ni står och ber, så förlåt om ni har något emot någon. Då skall också er himmelske Fader förlåta er era överträdelser.

- a.** I Markus 5:36 lär Jesus oss att *rädsla* kan vara ett hinder för tro. Här ser vi att *oförlåtelse* kan vara ett hinder för bönesvar.
 - i.** I många fall kan det största ”berget” att flytta, det största hindret för vår tro, vara att vi har ett oförlåtande hjärta.
- b.** En person som har fått Guds förlåtelse förväntas också förlåta andra (Ef 4:32).
 - i.** En person som inte kan förlåta andra människor har troligtvis heller inte blivit förlåten själv.

Tillbaka till **Innehåll**

(11:27-33) – Frågan om Jesu fullmakt

²⁷ De kom in i Jerusalem igen, och när Jesus gick omkring på tempelplatsen, kom översteprästerna och de skriftlärdade och de äldste fram till honom ²⁸ och frågade: "Vad har du för fullmakt att göra detta? Och vem har gett dig den fullmakten att göra det?" ²⁹ Jesus svarade dem: "Jag vill fråga er om en sak. Svara mig på den, så skall jag säga er vad jag har för fullmakt att göra detta. ³⁰ Johannes dop, var det från himlen eller från människor? Svara mig!" ³¹ De överlade med varandra: "Säger vi: Från himlen, kommer han att fråga: Varför trodde ni då inte på honom? ³² Säger vi: Från människor..." – Men det vågade de inte för folket, eftersom alla ansåg att Johannes verkligen var en profet. ³³ De svarade Jesus: "Vi vet inte." Han sade till dem: "Då säger inte heller jag er vad jag har för fullmakt att göra detta."

1. Vad har du för fullmakt att göra detta? Och vem har gett dig den fullmakten att göra det?

- a. Israels högsta religiösa ledare kommer till Jesus och ställer dessa två frågor.
 - i. Jesus var inte ute efter att debattera teologi med de religiösa ledarna, han var ute efter att berätta de goda nyheterna för folket.
- b. De religiösa ledarna hade sett och hört talas om Jesus under, men de anklagade Jesus för att vara ledd av Satan (Matt 12:24).

2. Johannes dop, var det från himlen eller från människor?

- a. Jesus svarar med en fråga. De religiösa ledarna vill inte svara på Jesus fråga eftersom de då kommer att tvingas erkänna att de inte tog emot Johannes Döparen som Guds sändebud.
- b. Genom att ställa denna motfråga svarar Jesus indirekt att hans auktoritet kommer från Gud, precis som Johannes Döparen.
- c. Tyvärr var det ett återkommande tema att Israel inte tog emot de profeter som Gud sände dem (Mark 12:1-12).

Tillbaka till **Innehåll**

Markus 12

(12:1–12) – Liknelsen om de onda vingårdsarbetarna

¹ Sedan började Jesus tala till dem i liknelser: "En man planterade en vingård. Han satte stängsel kring den, högg ut en vinpress och byggde ett vaktorn. Därefter arrenderade han ut den till vingårdsarbetare och reste bort. ² När tiden var inne, skickade han en tjänare till vingårdsarbetarna för att få sin del av vingårdens avkastning. ³ Men de tog fast honom, slog honom och skickade i väg honom tomhänt. ⁴ Då skickade han en annan tjänare till dem. Honom slog de i huvudet och hånade. ⁵ Sedan skickade han ännu en och honom dödade de. Han skickade också många andra. En del slog de, andra dödade de. ⁶ Ännu en hade han, en älskad son. Honom sände han till slut till dem. Han tänkte: De kommer att ha respekt för min son. ⁷ Men vingårdsarbetarna sade till varandra: Här har vi arvtagaren! Kom, låt oss döda honom, så blir arvet vårt. ⁸ Och de tog fast honom, dödade honom och kastade ut honom ur vingården. ⁹ Vad skall nu vingårdens herre göra? Han skall komma och döda vingårdsarbetarna och lämna vingården till andra. ¹⁰ Har ni inte läst det här stället i Skriften: Den sten som byggnadsarbetarna kastade bort har blivit en hörnsten. ¹¹ Herren har gjort detta, och underbar är den i våra ögon." ¹² De hade nu velat gripa honom men vågade inte för folket. De förstod att det var med tanke på dem som han hade berättat liknelsen. Och de lämnade honom och gick sin väg.

1. Sedan började Jesus tala till dem i liknelser

- a. Jesus talar specifikt till överstepräster, de skriftlärda och de äldste (Mark 11:27).
- b. Jesus visar med denna liknelse att han visste vad dessa hade i görningen och ger dem på så sätt en chans till omvändelse.

2. En man planterade en vingård. Han satte stängsel kring den, högg ut en vinpress och byggde ett vaktorn. Därefter arrenderade han ut den till vingårdsarbetare och reste bort.

- a. Symboliken i denna liknelse:
 - i. Mannen är Gud.
 - ii. Vingården är Israel.
 - iii. Vingårdsarbetarna är Israels ledarskap.
 - iv. Tjänarna är profeterna.
 - v. Sonen är Jesus.
- b. Språket i denna liknelse påminner mycket om Jesajas profetia (Jes 5:1-2).

- c. Även Psaltaren liknar Israel vid en vingård (Ps 80:8-19).

3. När tiden var inne, skickade han en tjänare till vingårdsarbetarna för att få sin del av vingårdens avkastning.

- a. Gud skickade gång på gång sina tjänare profeterna, men Israels ledarskap tog oftast inte emot dem (Jer 7:25–26, Jer 25:4-7, Matt 23:33-39).

4. Ännu en hade han, en älskad son. Honom sände han till slut till dem.

- a. De som lyssnade på Jesus liknelse var väl medvetna om att vingården symboliserade Israel, att vingårdsarbetarna symboliserade Israels ledarskap, att tjänarna symboliserade profeterna, men nu presenterar Jesus den chockerande nyheten i liknelsen; att Gud nu har sänt sin son men att vingårdsarbetarna kommer att döda honom!
- b. Att Jesus är Guds Son visar att han är mer än bara en profet. Dessutom är Sonen också den siste som Gud sänder, efter honom kommer det ingen mer.
 - i. Vilken relation man har till Fadern avgörs av hur man förhåller sig till Sonen. Tar man emot Sonen tar man också emot Fadern, men förkastar man Sonen förkastar man också Fadern (1 Joh 2:23).

5. Vad skall nu vingårdens herre göra?

- a. Jesus ställer en retorisk fråga och inbjuder lyssnarna att själva fundera över vad vingårdens herre borde göra. Hittills har vingårdsherren visat orimligt mycket tålmod.

6. Han skall komma och döda vingårdsarbetarna och lämna vingården till andra.

- a. När ett domsord förmedlas så finns alltid en chans till omvändelse innan orden blir till verklighet (Jon 3:10). Att de religiösa ledarna inte lyssnade på denna dom och omvände sig visar tyvärr Mark 12:12.
- b. I och med att Israels ledarskap inte tog emot Sonen så kommer deras status som Guds vingårdsarbetare att lämnas över till hedningarna.

- i.* I Matteusevangeliets parallell till denna liknelse skriver Matteus: "Därför säger jag er att Guds rike skall tas ifrån er och ges åt ett folk som bär dess frukt." (Matt 21:43).
- ii.* Paulus predikade först till judarna, men när de inte tog emot evangeliet så predikade han istället till hedningarna (Apg 13:46-47) och menade att de skulle lyssna istället (Apg 28:28).
- iii.* I Romarbrevet skriver Paulus att "förstockelse har kommit över en del av Israel och så skall det förbli, till dess att hedningarna i fullt antal har kommit in." (Rom 11:25b).

7. Den sten som byggnadsarbetarna kastade bort har blivit en hörnsten.

- a.* Jesus citerar Psalm 118:22-23.
- b.* Stenen symboliserar Jesus och byggnadsarbetarna symboliserar Israels ledarskap.
- c.* En hörnsten var den viktigaste stenen i ett bygge och om Israels ledarskap hade varit goda byggnadsarbetare borde de snabbt ha insett när de inspekterade Jesus att han är en alldeles utmärkt hörnsten. Istället förkastade de Jesus.
- d.* Vid andra tillfällen liknas Jesus vid den andliga klippan som följde Israel i öknen (1 Kor 10:4) och en stötesten som blir folk till fall (1 Pet 2:8).

8. De förstod att det var med tanke på dem som han hade berättat liknelsen. Och de lämnade honom och gick sin väg.

- a.* Israels religiösa ledare förstod men ville ändå inte omvända sig, de hade redan bestämt sig för att mörda Jesus (Joh 11:53, Matt 12:14).

Tillbaka till **Innehåll**

(12:13-17) – Skatt till kejsaren

¹³ Sedan sände de till honom några fariseer och herodianer för att snärja honom genom något ord.

¹⁴ De kom till honom och sade: "Mästare, vi vet att du är trovärdig och inte tar parti för någon utan behandlar alla lika. Du ger en rätt undervisning om Guds väg. Är det tillåtet att betala skatt till kejsaren eller är det inte tillåtet? Skall vi betala eller inte?" ¹⁵ Men Jesus förstod att de hycklade och sade till dem: "Varför försöker ni snärja mig? Ge mig ett mynt och låt mig se på det." ¹⁶ De räckte fram ett, och han frågade dem: "Vems bild och inskrift är detta?" De svarade: "Kejsarens." ¹⁷ Då sade Jesus till dem: "Ge då kejsaren vad som tillhör kejsaren, och Gud vad som tillhör Gud." Och de förundrade sig över honom.

1. Sedan sände de till honom några fariseer och herodianer för att snärja honom genom något ord.

a. Eftersom de inte vågar gripa Jesus på grund av folket så försöker de nu snärja Jesus med svåra frågor så att folket ska vända sig emot Jesus.

i. Det här var inte första gången som fariséerna ville snärja Jesus (Mark 10:2).

1. När Jesus så småningom stod inför Stora Rådet så gjordes ett misslyckat försök att använda detta till att få Jesus dömd till döden (Mark 14:55-59).

b. Fariseer

i. Ordet "farisé" betyder ungefär "de avskilda". Fariséerna var en rörelse bland det judiska folket som fokuserade sin energi på att studera Torah och de äldstes stadgar och hur man skulle leva därefter.

c. Herodianer

i. Herodianer var anhängare till Herodes Antipas som styrde över Galiléen och Peréen och grundade staden Tiberias.

1. Denne Herodes var son till Herodes den store som mördade pojkarna i Betlehem (Matt 2:16).

d. Fariséerna och herodianerna hade inte mycket gemensamt, men en sak kunde de tydligt komma överens om: att röja Jesus ur vägen.

2. Är det tillåtet att betala skatt till kejsaren eller är det inte tillåtet? Skall vi betala eller inte?

a. Från år 6 e. Kr. tvingade romarna det judiska folket att betala skatt till kejsaren.

- b.** Om Jesus svarade ja på denna fråga så skulle det betyda att han accepterade att kejsaren var Herre över Israel istället för Gud och då skulle han få de religiösa emot sig.
- c.** Om Jesus svarade nej på denna fråga så skulle det betyda att han ville göra uppror mot Rom och då skulle han klassas som en revolutionär och politisk fiende av romarna.

3. Ge då kejsaren vad som tillhör kejsaren, och Gud vad som tillhör Gud.

- a.** I och med att fariseerna och herodianerna använde sig av kejsarens mynt så hade de redan accepterat det romerska styret och därmed bör de också betala de romerska skatterna.
 - i.** Hade Israel gett Gud vad som tillhör Gud så hade de aldrig hamnat under romerskt styre.
- b.** Att ära kejsaren var en viktig del i det romerska samhället och varken Jesus eller apostlarna hade någonting emot detta så länge som kejsaren inte gick emot Gud (1 Pet 2:11–17).
 - i.** Men det fanns även en annan sida av kejsarvördnaden som innebar att man skulle offra till kejsaren och på så sätt tillbe kejsaren som en gud. Denna aspekt av kejsarkulten hade det judiska folket ett undantag ifrån så länge som de betalade sina skatter.
 1. Detta undantag gällde även de första kristna så länge som romarna ansåg att de kristna var en judisk sekt. Men så småningom när kristendomen och judendomen gick skilda vägar så gällde detta inte längre de kristna vilket ledde till att de som vägrade offra till kejsaren blev martyrer. Detta i sin tur ledde till interna kristna splittringar mellan de som hade vägrat offra till kejsaren och de som hade gått med på det.
 - ii.** Jesus gick alltså med på att Guds folk skulle ära kejsaren och betala romerska skatter, men gick inte med på att offra till kejsaren eller tillbe kejsaren. Jesus uppmanar alltså till att ge pengarna till kejsaren men tillbedjan till Gud. På så sätt blir båda nöjda.
- c.** Så länge som staten inte går emot Guds vilja (Apg 4:18–20) så ska vi lyda staten och betala skatt (Rom 13:6-7).

(12:18-27) – De dödas uppståndelse

¹⁸ Till Jesus kom också sadduceer – dessa påstår att det inte finns någon uppståndelse – och de frågade honom: ¹⁹ "Mästare, Mose har gett oss denna föreskrift: Om någon har en bror som dör och efterlämnar hustru men inga barn, då skall hans bror gifta sig med henne och skaffa barn åt sin bror. ²⁰ Nu fanns där sju bröder. Den förste gifte sig. Han dog utan att ha lämnat efter sig några barn. ²¹ Den andre gifte sig med henne, men också han dog barnlös. På samma sätt gick det med den tredje. ²² Ingen av de sju lämnade barn efter sig. Sist av alla dog kvinnan. ²³ Vid uppståndelsen, när de uppstår, vem av dessa skall hon då vara hustru till? Alla sju var ju gifta med henne." ²⁴ Jesus sade till dem: "Tar ni inte fel, just därför att ni inte förstår Skrifterna och inte heller Guds makt? ²⁵ När de döda uppstår gifter de sig inte och blir inte bortgifta, utan de är som änglarna i himlen. ²⁶ Men när det gäller de dödas uppståndelse, har ni då inte i Moses bok läst stället om törnbusken, hur Gud sade till Mose: Jag är Abrahams Gud och Isaks Gud och Jakobs Gud? ²⁷ Han är inte de dödas utan de levandes Gud. Ni misstar er fullständigt."

1. Till Jesus kom också sadduceer – dessa påstår att det inte finns någon uppståndelse

- a. Sadducéerna var en liten men inflytelserik rörelse som till stor del bestod av medlemmar från prästerskapet eller överklassen och var ofta motståndare till de mer folkliga fariséerna.
- b. Sadducéerna trodde inte på uppståndelsen, en framtida dom eller att det finns änglar och andar vilket ledde till bråk med fariséerna (Apg 23:6-8). De accepterade bara Torah, de fem Moseböckerna, som auktoritativ.

2. Vid uppståndelsen, när de uppstår, vem av dessa skall hon då vara hustru till?

- a. Mose skriver att om en man dör utan att efterlämna sig en manlig arvinge ska hans ogifte bror gifta sig med hans änka för att ge honom en arvinge så att hans namn kan leva vidare (5 Mose 25:5-10).
 - i. Eftersom sadducéerna inte trodde på uppståndelsen försöker de nu visa hur absurd tron på uppståndelsen är genom att hitta på en historia där 7 bröder alla dör utan att ha lyckats producera en arvinge.

3. Jesus sade till dem: "Tar ni inte fel, just därför att ni inte förstår Skrifterna och inte heller Guds makt?"

- a. Felet som sadducéerna gjorde var att de utgick ifrån att livet efter döden fungerar på samma sätt som här på jorden. Jesus upplyser sadducéerna om att så inte är fallet och att deras fråga därför är orelevant.

b. Orsaken till sadducéernas felaktiga tro var att de varken förstod Skrifterna eller Guds makt.

i. Vad hjälper det en människa om hon kan hela Skriften utantill men saknar förmågan att *förstå* Skriften?

ii. Vad hjälper det en människa om hon förstår vad Skriften säger men inte tror att Gud har makt att *förverkliga* sina löften?

4. När de döda uppstår gifter de sig inte och blir inte bortgifta, utan de är som änglarna i himlen.

a. En av orsakerna till att gifta sig är som sagt för att skaffa barn. Om mänskligheten inte fortlöpande skulle producera nya barn skulle mänskligheten onekligen snart dö ut. Men eftersom den uppståndne människan inte längre kommer att dö finns inte samma behov av att producera nya människor och därför kommer vi människor vara som änglarna som inte behöver skaffa barn.

5. Men när det gäller de dödas uppståndelse, har ni då inte i Moses bok läst stället om törnbusken, hur Gud sade till Mose: Jag är Abrahams Gud och Isaks Gud och Jakobs Gud? Han är inte de dödas utan de levandes Gud. Ni misstar er fullständigt.

a. Eftersom sadducéerna bara accepterade Moseböckerna som sin auktoritet så citerar Jesus 2 Mose 3:6 för att visa att de har fel.

b. Eftersom Moseböckerna lär att Gud *är* Abrahams Gud så måste det finnas ett liv efter döden eftersom Abraham är död.

Tillbaka till **Innehåll**

(12:28-34) – Det viktigaste budet

²⁸ En av de skriftlärdade som hörde dem diskutera fann att Jesus hade gett dem ett bra svar. Han kom fram till honom och frågade: "Vilket är det största av alla buden?" ²⁹ Jesus svarade: "Det största är detta: Hör Israel! Herren, vår Gud, Herren är en, ³⁰ och du skall älska Herren din Gud av hela ditt hjärta, av hela din själ, av hela ditt förstånd och av hela din kraft. ³¹ Sedan kommer detta: Du skall älska din nästa som dig själv. Inget annat bud är större än dessa." ³² Den skriftlärdade sade: "Du har rätt, Mästare, det är sant som du säger. Han är en, och det finns ingen annan än han. ³³ Och att älska honom av hela sitt hjärta och av hela sitt förstånd och av hela sin kraft och att älska sin nästa som sig själv, det är mer än alla brännoffer och andra offer." ³⁴ När Jesus hörde att mannen hade svarat förståndigt, sade han till honom: "Du är inte långt från Guds rike." Sedan vågade ingen fråga honom längre.

1. Vilket är det största av alla buden?

- a. Mose Lag har 613 bud och även om de alla skulle hållas så brukade fariséerna diskutera vilka av dessa bud som var viktigast.
- b. I Talmud skriver rabbi Simlai: "Mose gav Israel 613 bud, David minskade dem till elva (Psalm 15), Jesaja till sex (Jes 33:15-16), Mika till tre (Mika 6:8), Jesaja igen till två (Jes 56:1); men det var Habackuk som gav det viktigaste budet: "Den rättfärdige skall leva genom sin tro." (Hab 2:4). (Makkot 23b-24a).

2. Jesus svarade: "Det största är detta: Hör Israel! Herren, vår Gud, Herren är en, och du skall älska Herren din Gud av hela ditt hjärta, av hela din själ, av hela ditt förstånd och av hela din kraft. Sedan kommer detta: Du skall älska din nästa som dig själv. Inget annat bud är större än dessa.

- a. Jesus citerar "Shema"; Israels trosbekännelse som reciterades två till tre gånger per dag (5 Mose 6:4).
- b. Det första och största budet går ut på att "älska Gud" och gör vi det så kommer lydningen att automatiskt följa.
 - i. Augustinus av Hippo (354-430) lär ha sagt "Älska Gud och gör vad du vill."
- c. Jesus försöker visa för den skriftlärdade vad som är själva "syftet med Lagen". Syftet med Lagen är inte att straffa den som överträder Lagen utan att Israels folk ska älska Gud och älska sina medmänniskor. Men för att lyckas åstadkomma denna kärlek till Gud och till medmänniskan instiftade Gud regler och lagar som förhindrade att Israels folk behandlade Gud och medmänniska illa.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- d.** När Jesus i sin Bergspredikan säger att han inte har kommit för att upphäva Lagen utan för att uppfylla den (Matt 5:17), så menar han att han inte har kommit för att ta bort Lagen utan för att lyfta fram syftet med Lagen. Istället för att satsa på att straffa de som överträder Lagen anser Jesus att vi ska satsa på att uppfylla syftet med Lagen. Istället för att ge igen "öga för öga", så undervisar Jesus oss att vi ska "vända andra kinden till". På så sätt visar vi kärlek till våra medmänniskor och uppfyller Lagens egentliga syfte istället för att satsa vår tid på att leta efter de som har överträtt Lagen.
- e.** Om en kristen försöker uppfylla Lagen genom att följa alla regler och lagar i Lagen, då kommer den kristne att misslyckas med att uppfylla Lagen. En kristen bör istället satsa på att uppfylla Lagens syfte genom att älska Gud och sin medmänniska. Då uppfyller den kristne automatiskt Lagen.
- f.** Med andra ord: istället för att straffa de som har överträtt Lagen ska vi uppfylla Lagen genom att göra det goda. Istället för att ge igen öga för öga, ska vi vända andra kinden till.

*Tillbaka till **Innehåll***

(12:35-37) – Är Messias Davids son?

³⁵ Då Jesus undervisade i templet frågade han: "Hur kan de skriftlärda säga att Messias är Davids son?" ³⁶ David har själv sagt genom den helige Ande: Herren sade till min Herre: Sätt dig på min högra sida, tills jag har lagt dina fiender under dina fötter. ³⁷ David kallar honom Herre. Hur kan Messias då vara Davids son?" Den stora folkskaran lyssnade gärna på honom.

1. Herren sade till min Herre: Sätt dig på min högra sida, tills jag har lagt dina fiender under dina fötter.

- a. Jesus citerar här Psalm 110:1, den mest citerade versen från GT i NT.
- b. Stefanus fick strax före sin död se Jesus på Guds högra sida i himlen (Apg 7:54–56).
- c. Paulus undervisar mer om Jesus fiender i 1 Kor 15:23-28.

2. David kallar honom Herre. Hur kan Messias då vara Davids son?

- a. I sin mänsklighet är Jesus en ättling till David (Matt 1:1) men i sin gudomlighet så har Jesus funnits sen före tiden (Mika 5:2, Joh 8:58) och allting (alltså även David) blev till genom honom (Joh 1:3).
 - i. Enligt Uppenbarelseboken är Jesus på samma gång Davids rot och Davids ättling (Upp 22:16).
 - ii. Enligt Johannes evangelium är Jesus på samma gång Gud (Joh 1:1) och människa (Joh 1:14).
 - iii. Enligt Romarbrevet är Jesus till sin mänskliga natur från Davids släkt och genom helighetens Ande bevisad vara Guds Son (Rom 1:3-4).
- b. De skriftlärda kunde inte svara på Jesus fråga eftersom deras förförståelse av Messias var begränsad. De visste att Messias skulle vara Davids son men de förstod inte detta med att han även var Davids Herre.

Tillbaka till **Innehåll**

(12:38-40) – Jesus varnar för de skriftlärda

³⁸ När Jesus undervisade sade han också: "Akta er för de skriftlärda, som tycker om att gå omkring i långa mantlar och bli hälsade på torgen ³⁹ och sitta på de främsta platserna i synagogorna och få hedersplatserna vid festmåltiderna. ⁴⁰ De äter änkorna ur husen och ursäktar sig med sina långa böner. De skall få en så mycket strängare dom."

1. Akta er för de skriftlärda

- a. En skriftlörd var mer eller mindre en "Bibellärare" och, om allt hade stått rätt till, borde ha varit en god förebild för Jesus lärjungar. Dock missbrukade dessa skriftlärda kraftigt sin roll.
- b. De skriftlärda ogillade vanligt arbete men tyckte om att folk såg upp till dem så därför utnyttjade de människors fromhet för att ta emot gåvor.
- c. En Jesu lärjunge borde istället "arbeta och uträtta något nyttigt med sina händer, så att han har något att dela med sig åt den som behöver" (Ef 4:28), välja den nedersta platsen när det är fest (Luk 14:7-11), ta sig an änkor i nöd (Jak 1:27) och be i det fördolda (Matt 6:6).

Tillbaka till [Innehåll](#)

(12:41-44) – Änkans offergåva

⁴¹ Jesus satte sig mitt emot offerkistan och såg hur folket lade pengar i den. Många rika gav mycket. ⁴² Där kom också en fattig änka och lade ner två små kopparmynt, några ören. ⁴³ Då kallade han till sig sina lärjungar och sade till dem: "Amen säger jag er: Denna fattiga änka lade dit mer än alla de andra som lade något i offerkistan. ⁴⁴ Ty alla gav de av sitt överflöd, men hon gav av sin fattigdom, allt vad hon hade att leva på."

1. Där kom också en fattig änka och lade ner två små kopparmynt, några ören.

- a. Den "fattiga änkan" blir en bjärt kontrast till de nyss nämnda skriftlärdar. Kanske var hon fattig just för att en skriftlärd hade ätit henne ur huset?
- b. Den fattiga änkan hade två mynt och kunde med gott samvete ha valt att lägga hälften av vad hon ägde, men hon gav *allt* av vad hon ägde.

2. Ty alla gav de av sitt överflöd, men hon gav av sin fattigdom, allt vad hon hade att leva på.

- a. Det är inte *hur mycket* pengar vi ger som är det viktigaste utan *varför* vi ger. Av detta kan vi lära oss att Gud inte är i behov av våra pengar utan istället vill ha våra hjärtan. Gud älskar en glad givare (2 Kor 9:7).
- b. Om man ger av sitt överflöd finns det risk att man inte bryr sig så mycket om pengarna eftersom det relativt sett är så litet. David vägrade exempelvis offra till Gud något som han hade fått gratis (2 Sam 24:24).
- c. Jesus har makt att förvandla det lilla vi ger till Gud till något enormt som med råge räcker och blir över (Mark 6:35–44).

Tillbaka till **Innehåll**

Markus 13

(13:1-23) – Tiden för templets ödeläggelse

¹ När Jesus gick ut från templet, sade en av hans lärjungar till honom: "Mästare, se vilka stenar och vilka byggnader!" ² Jesus sade till honom: "Du ser dessa stora byggnader. Här skall inte sten lämnas på sten, utan allt kommer att brytas ner."

³ Jesus satt på Oljeberget mitt emot templet, och Petrus, Jakob, Johannes och Andreas var ensamma med honom. Då frågade de: ⁴ "Säg oss när detta skall ske? Och vad är det för tecken som visar när allt detta till sist kommer att hända?" ⁵ Jesus sade till dem: "Se till att ingen bedrar er. ⁶ Många skall komma i mitt namn och säga: Jag är Messias, och de skall bedra många. ⁷ När ni får höra stridslarm och rykten om krig, bli då inte förskräckta. Sådant måste komma, men därmed har slutet ännu inte kommit. ⁸ Folk skall resa sig mot folk och rike mot rike. Det skall bli jordbävningar på många platser, och det skall uppstå hungersnöd. Detta är början på 'födslovånderna'.

⁹ Var på er vakt! Man skall utlämna er åt domstolar och misshandla er i synagogor, och ni kommer att ställas inför landshövdingar och kungar för min skull och stå som vittnen inför dem. ¹⁰ Men först måste evangeliet predikas för alla folk. ¹¹ När man för bort er och utlämnar er, så gör er inte bekymmer för vad ni skall säga. Vad som ges er i den stunden skall ni tala. Det är inte ni som då talar, utan den helige Ande. ¹² En bror kommer att utlämna sin bror till att dödas, en far sitt barn, och barn skall sätta sig upp mot sina föräldrar och döda dem. ¹³ Ni kommer att bli hatade av alla för mitt namns skull. Men den som håller ut intill slutet skall bli frälst.

¹⁴ När ni ser 'förödelsens styggelse' stå där han inte skulle stå – den som läser detta bör noga lägga märke till det – då skall de som bor i Judeen fly bort till bergen. ¹⁵ Den som är på taket skall inte stiga ner och gå in för att hämta något i sitt hus, ¹⁶ och den som är ute på åkern skall inte vända tillbaka för att hämta sin mantel. ¹⁷ Ve dem som väntar barn eller ammar i de dagarna! ¹⁸ Be att det inte händer på vintern. ¹⁹ Ty det skall i de dagarna komma en sådan nöd att något liknande inte har förekommit sedan Gud i begynnelsen skapade världen, och inte heller skall komma. ²⁰ Om Herren inte förkortade den tiden skulle ingen människa bli frälst. Men för de utvaldas skull har han förkortat den tiden. ²¹ Om någon då säger till er: Se, här är Messias, eller: Se, där är han, så tro det inte. ²² Falska messiasgestalter och falska profeter skall träda fram och göra tecken och under för att om möjligt leda de utvalda vilse. ²³ Men var på er vakt! Jag har sagt er allt i förväg.

1. Mästare, se vilka stenar och vilka byggnader!

- a. Det första templet byggdes av kung Salomo och var storslaget och magnifikt (1 Kung 7-8) men förstördes av babylonierna år 586 f.Kr. (2 Kung 25:8-9).
- b. Det andra templet byggdes av Serubbabel år 516 f.Kr. men kunde inte på långa vägar jämföras med Salomos tempel (Hag 2:3).
- c. År 19 f.Kr. började Herodes den store att renovera och rusta upp Templet (Joh 2:20) så att det återigen skulle bli lika storslaget som på Salomos tid. År 64 var renoveringen klar och resultatet var en av antikens mest imponerande byggnader.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- d. Templet var byggt med vita 100 ton tunga marmorstenar och var, enligt den judiske historikern Josefus, delvis täckt med guldplattor som reflekterade solen, något som bör ha gjort ett "strålände" intryck på de flesta, inklusive Jesus lärjungar. På avstånd såg Templet ut som en snötäckt bergstopp på grund av den vita stenen.
- e. Hur storslaget Templet än må ha varit så hävdade Jesus att han var "större än templet" (Matt 12:6).

2. Du ser dessa stora byggnader. Här skall inte sten lämnas på sten, utan allt kommer att brytas ner.

- a. 40 år efter att Jesus profeterade detta så gjorde judarna uppror mot Rom vilket ledde till att romarna jämnade Jerusalem och Templet med marken år 70, bara 6 år efter att renoveringen var färdig.
- b. Romarnas ödeläggelse av Templet var så total att man än idag inte vet exakt vart Templet stod någonstans. Det enda som återstår av Templet är en del av den västra muren, även känt som Klagomuren.

3. Jesus satt på Oljeberget mitt emot templet, och Petrus, Jakob, Johannes och Andreas var ensamma med honom. Då frågade de: "Säg oss när detta skall ske? Och vad är det för tecken som visar när allt detta till sist kommer att hända?"

- a. Oljeberget är en höjd strax utanför dåtidens Jerusalem med utsikt över Templet.
- b. Förmodligen är lärjungarna en aning bestörta över Jesus profetia och ställer två frågor kring detta.

4. Se till att ingen bedrar er. Många skall komma i mitt namn och säga: Jag är Messias, och de skall bedra många. När ni får höra stridslarm och rykten om krig, bli då inte förskräckta. Sådant måste komma, men därmed har slutet ännu inte kommit. Folk skall resa sig mot folk och rike mot rike. Det skall bli jordbävningar på många platser, och det skall uppstå hungersnöd. Detta är början på "födslovändorna".

- a. I och med att Jesus varnar upprepade gånger för att vi ska vara på vår vakt och se till så att ingen bedrar oss så måste det onekligen gå att bli lurad om man inte är på sin vakt.

- b.** Grundtexten har inte med ordet "Messias" så en alternativ förståelse av denna varning är att Jesus varnar för att många kommer att komma i Jesu namn och använda Guds namn "Jag Är" om sig själv (2 Mose 3:14), med andra ord; göra gudomliga anspråk.
- c.** När krig och jordbävningar rasar runtomkring är det naturligt att tro att den sista tiden har kommit, men Jesus säger uttryckligen att detta *inte* betyder att slutet har kommit.
- d.** Jesus beskriver dessa katastrofer som "början på födslovåndorna" vilket antyder att de kommer att öka i kraft och bli allt vanligare ju närmare "förlossningen", slutet, vi kommer.

5. *Var på er vakt! Man skall utlämna er åt domstolar och misshandla er i synagogor, och ni kommer att ställas inför landshövdingar och kungar för min skull och stå som vittnen inför dem. Men först måste evangeliet predikas för alla folk. När man för bort er och utlämnar er, så gör er inte bekymmer för vad ni skall säga. Vad som ges er i den stunden skall ni tala. Det är inte ni som då talar, utan den helige Ande.*

- a.** Jesus förbereder sina lärjungar på att de kommer att få utstå mycket lidande om de bekänner sig till honom, men att de inte ska bekymra sig om detta eftersom den helige Ande kommer att bistå dem.
 - i.** Ett exempel på detta finner vi i Apg 4:1–22 där Petrus och Johannes grips och får stå till svars för sin tro på Jesus inför det judiska ledarskapet. Petrus fylls av den helige Ande och levererar ett mycket frimodigt svar!
- b.** Innan Jesus kommer tillbaka så ***måste evangeliet predikas för alla folk***. Detta uppdrag kvarstår även under förföljelse och lidande och inte desto mindre under lugnare förhållanden.

6. *En bror kommer att utlämna sin bror till att dödas, en far sitt barn, och barn skall sätta sig upp mot sina föräldrar och döda dem. Ni kommer att bli hatade av alla för mitt namns skull. Men den som håller ut intill slutet skall bli frälst.*

- a.** Jesus förbereder sina lärjungar på att förföljelserna inte bara kommer att komma från myndigheter utan även från nära släktingar.
- b.** Det räcker med en snabb sökning på internet för att förstå att död och förföljelse har varit och än idag är en konstant ingrediens i det kristna lärjungaskapet.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- c. Det sägs att det har dött fler kristna för sin tro under 1900-talet än under alla tidigare århundraden tillsammans.

7. När ni ser 'förödelsens styggelse' stå där han inte skulle stå – den som läser detta bör noga lägga märke till det – då skall de som bor i Judeen fly bort till bergen.

- a. Hittills har Jesus undervisat om hur det kommer att vara för de kristna *innan* den sista tiden. Nu börjar Jesus gå in på hur det kommer att vara under den sista tiden.
- b. Är det Jesus som säger "den som läser detta" eller är det evangelisten Markus som har lagt dit detta i efterhand?
 - i. Om det är Markus som har skrivit till detta så är det en hänvisning till de som lever i den sista tiden och läser Markusevangeliet.
 - ii. Om det är Jesus som säger detta så är det troligtvis en hänvisning till åhörarna att läsa Daniel, en bibelbok som Jesus citerar ifrån.
- c. Uttrycket "förödelsens styggelse" kommer från Daniel 11:31 och syftar på en sådan förödande orening av Templet att det överges.
 - i. I Daniels bok syftar detta först och främst på när den syrisk-grekiske kungen Antiochus Epiphanes år 167 f.Kr. reste ett altare inuti Jerusalems tempel och där på offrade en gris till den grekiske guden Zeus. Inte nog med det, han gjorde också om Guds tempel till en bordell.
 - 1. Denna händelse ledde till ett judiskt uppror som slutade med att judarna återtog sitt land och renade Templet. Detta firas än idag under namnet Hanukkah eller Ljushögtiden.
 - ii. Den "förödelsens styggelse" som Jesus pratar om är Antikrist som kommer att sätta sig i Guds tempel och säga sig vara Gud.
 - 1. Paulus skriver: "Låt ingen bedra er på något sätt. Ty först måste avfallet komma och laglöshetens människa, fördärvets son, öppet träda fram, motståndaren som förhäver sig över allt som kallas gud eller heligt, så att han sätter sig i Guds tempel och säger sig vara Gud." (2 Thess 2:3-4).
 - 2. Eftersom det för tillfället inte finns något tempel i Jerusalem så måste det antingen först byggas upp eller så betyder tempel församlingen (1 Kor 3:16–17, 2 Kor 6:16–7:1, Ef 2:21).

iii. Enligt min enkla tolkning så symboliserar templet Kristi kropp dvs församlingen. Jag tror alltså inte att den här texten nödvändigtvis innebär att Jerusalems tempel rent fysiskt kommer att byggas upp igen. Jag tror även att en s.k. "kristen" ledare kommer att göra sig till huvud över församlingen och kalla sig själv för "gud" eller någon slags ny "Messias" (Jesus är ju Gud). Jag tror även att han kommer att införa någon slags "bordell" i församlingen och hålla på någon form av otukt i församlingen.

1. En del tror att denne Antikrist är påven eftersom han är "huvud" för Romersk Katolska Kyrkan och använder uttrycket "Kristi ställföreträdare" och även "Guds ställföreträdare" om sig själv. År 2012 blev titeln officiellt sett påvens titel nummer två, näst efter påvens första titel som är "Roms biskop". Problemet med denna teori är att påven har använt denna titel frekvent åtminstone ända sedan 1200-talet och eftersom "förödelsens styggelse" enligt Jesus skulle vara början på den sista tiden så borde ju i så fall den sista tiden ha börjat för länge sen.

d. År 66, när de romerska arméerna började kriga mot judiska upprorsmän, så mindes många kristna dessa Jesu ord och flydde till bergen i Jordanien vilket ledde till att de undslapp Jerusalems och Tempels förödelse år 70.

8. Falska messiasgestalter och falska profeter skall träda fram och göra tecken och under för att om möjligt leda de utvalda vilse.

a. När Jesus väl kommer tillbaka kommer ingen, absolut ingen, kunna missa att det är Jesus! Så om någon annan påstår sig vara Messias så ska vi inte lyssna på honom, även om han gör under och tecken.

i. Det är fullt möjligt för en kristen att bli lurad att tro på en falsk Messias om man inte är på sin vakt, annars hade Jesus inte varnat för det upprepade gånger.

ii. Det är lätt att låta sig själv bli förförd av en person som gör tecken och under, men man måste alltid vara på sin vakt och kritiskt granska vad personen undervisar.

Tillbaka till **Innehåll**

(13:24-37) – Människosonens återkomst

²⁴ Men i de dagarna, efter denna nöd, skall solen förmörkas, och månen skall inte ge sitt sken. ²⁵ Stjärnorna skall falla från himlen, och himlens krafter skall skakas. ²⁶ Då skall man få se Människosonen komma bland molnen med stor makt och härlighet. ²⁷ Och då skall han sända ut änglarna och samla sina utvalda från de fyra väderstrecken, från jordens ända till himlens yttersta gräns.

²⁸ Lär av en jämförelse med fikonsträdet. Redan när kvisten blivit mjuk och bladen spricker ut, vet ni att sommaren är nära. ²⁹ När ni ser allt detta hända, skall ni på samma sätt veta att han är nära och står vid dörren. ³⁰ Amen säger jag er: Detta släkte skall inte förgå, förrän allt detta händer. ³¹ Himmel och jord skall förgå, men mina ord skall inte förgå. ³² Men om den dagen eller den stunden vet ingen något, inte änglarna i himlen, inte ens Sonen, ingen utom Fadern.

³³ Var på er vakt och håll er vakna, ty ni vet inte när tiden är inne. ³⁴ Det är som när en man reste bort. Han lämnade sitt hus och gav sina tjänare i uppdrag att sköta var och en sin uppgift. Portvakten befälde han att vara vaksam. ³⁵ Vaka därför! Ni vet inte när husets herre kommer, om det sker på kvällen eller vid midnatt eller på efternatten eller på morgonen. ³⁶ Vaka, så att han inte plötsligt kommer och finner att ni sover. ³⁷ Vad jag säger till er, det säger jag till alla: Vaka!"

1. Men i de dagarna, efter denna nöd, skall solen förmörkas, och månen skall inte ge sitt sken. Stjärnorna skall falla från himlen, och himlens krafter skall skakas. Då skall man få se Människosonen komma bland molnen med stor makt och härlighet. Och då skall han sända ut änglarna och samla sina utvalda från de fyra väderstrecken, från jordens ända till himlens yttersta gräns.

- a.** Efter att den sista tidens nöd har drabbat jorden kommer även universum att skaka. Ingen människa kommer då att kunna missa att Jesus kommer tillbaka (Apg 1:1, Upp 1:7).
- b.** När Jesus kommer tillbaka kommer lärjungar från alla folk och länder bli ihopsamlade.

2. Lär av en jämförelse med fikonsträdet. Redan när kvisten blivit mjuk och bladen spricker ut, vet ni att sommaren är nära. När ni ser allt detta hända, skall ni på samma sätt veta att han är nära och står vid dörren.

- a.** Det går inte att säga att vi lever i den sista tiden bara för att det eventuellt är mycket krig och jordbävningar, men när vi däremot ser "förödelsens styggelse", då kan vi veta att Jesus snart kommer tillbaka.

3. Detta släkte skall inte förgå, förrän allt detta händer.

- a.** Den generation som får uppleva "förödelsens styggelse" kommer också att få uppleva Jesus återkomst.
 - b.** Den generation som får uppleva den sista tidens lidande kan också lita och förtrösta på Jesus ord om att lidandet blir kort och på så sätt uppmuntras till att hålla ut och inte ge upp.

- 4. *Himmel och jord skall förgå, men mina ord skall inte förgå. Men om den dagen eller den stunden vet ingen något, inte änglarna i himlen, inte ens Sonen, ingen utom Fadern. Var på er vakt och håll er vakna, ty ni vet inte när tiden är inne.***
 - a.** Himlen och jorden såsom vi känner det nu kommer att gå under och det kommer istället komma en ny himmel och en ny jord (2 Pet 3:7–13).
 - b.** Att inte ens Sonen känner till när han kommer att återvända till jorden torde vara en god påminnelse om att inte själv spekulera i eventuella datum för Jesu återkomst eller jordens undergång.
 - c.** Eftersom ingen av oss kan veta när Jesus kommer tillbaka ska vi alltid leva som att han snart kommer tillbaka. Alltid redo!
 - d.** På samma sätt som att de första kristna vakade och var redo när de romerska arméerna närmade sig Jerusalem och därför lydde Jesus ord att fly till bergen så ska dagens kristna vaka och vara redo när vi ser "förödelsens styggelse".

- 5. *Det är som när en man reste bort. Han lämnade sitt hus och gav sina tjänare i uppdrag att sköta var och en sin uppgift. Portvakten befallde han att vara vaksam. Vaka därför!***
 - a.** Mannen i den här liknelsen symboliserar Jesus, huset symboliserar församlingen, tjänarna symboliserar lärjungarna och portvakten symboliserar pastorer och sådana som arbetar i församlingen.
 - i.** Församlingen tillhör Jesus men han anförtrot sitt hus till sina lärjungar.
 - ii.** Alla lärjungar har en uppgift att sköta.
 - iii.** Pastorn eller den som arbetar i församlingen har ett särskilt ansvar att vaka så att lärjungarna alltid är redo för Jesu återkomst.

Tillbaka till **Innehåll**

Markus 14

(14:1-2) – Onda anslag mot Jesus

¹ *Det var nu två dagar kvar till påsken och det osyrade brödets högtid. Översteprästerna och de skriftlärdade sökte efter ett sätt att gripa Jesus med list och döda honom.* ² *De sade: "Inte under högtiden, för att det inte skall uppstå oro bland folket."*

1. Det var nu två dagar kvar till påsken och det osyrade brödets högtid.

- a. Påsk betyder "gå förbi", "skona" och var en årlig högtid som firades i Jerusalem (5 Mose 16:5-6) för att minnas Israels uttåg ur Egypten (2 Mose 12:1-20).

2. Inte under högtiden, för att det inte skall uppstå oro bland folket.

- a. Jesus visste sedan länge att han skulle dö under påskveckan i Jerusalem (Mark 10:32-34). De religiösa ledarna bestämde sig dock för att *inte* döda Jesus under påsken men gjorde det till slut ändå. Detta visar oss att Jesus hade situationen under kontroll och att ingenting kunde hindra honom från att uppfylla profetiorna och genomföra sitt uppdrag.

Tillbaka till **Innehåll**

(14:3-9) – En kvinna smörjer Jesus

³ När Jesus var i Betania och låg till bords i Simon den spetälskes hus, kom en kvinna som hade en alabasterflaska med dyrbar äkta nardusolja. Hon bröt upp flaskan och hällde ut oljan över hans huvud. ⁴ Några blev upprörda och sade: "Varför detta slöseri med oljan!" ⁵ Den hade man kunnat sälja för mer än tre hundra denarer och ge åt de fattiga." Och de grälade på henne. ⁶ Men Jesus sade: "Låt henne vara! Varför oroar ni henne? Hon har gjort en god gärning mot mig." ⁷ De fattiga har ni alltid hos er, och när ni vill kan ni göra gott mot dem, men mig har ni inte alltid. ⁸ Hon har fullgjort sin uppgift. I förväg har hon smort min kropp till begravningen. ⁹ Amen säger jag er: Överallt i världen där evangeliet predikas, skall man också berätta vad hon gjorde och komma ihåg henne."

1. När Jesus var i Betania och låg till bords i Simon den spetälskes hus, kom en kvinna som hade en alabasterflaska med dyrbar äkta nardusolja.

- a. Simon den spetälske kan ha varit den spetälske som Jesus helade i Mark 1:40–41.
- b. Enligt Johannes så hette denna anonyma kvinna Maria och var syster till Marta och Lazarus (Joh 12:1-8).

2. Hon bröt upp flaskan och hällde ut oljan över hans huvud.

- a. Alabasterflaskorna hade en lång och smal hals som bröts när oljan skulle användas.
- b. Det var en judisk sed att smörja sina gästers huvud vid festligheter (Ps23:5, Luk7:46).

3. Några blev upprörda och sade: "Varför detta slöseri med oljan! Den hade man kunnat sälja för mer än tre hundra denarer och ge åt de fattiga."

- a. En denar var ett romerskt silvermynt som motsvarade en dagslön för en arbetare. Maria förbrukade med andra ord nästan en hel årslön på Jesus.
- b. Maria visade sin tillgivenhet till Jesus och detta skapar avundsjuka och irritation bland övriga lärjungar. Av detta bör vi idag lära oss att inte se ner på människor som öppet visar sin kärlek till Jesus, även om de gör det på ett sätt som vi tycker är opassande.

4. Men Jesus sade: "Låt henne vara! Varför oroar ni henne? Hon har gjort en god gärning mot mig."

- a.** I Guds rike råder inte samma förutsättningar som i världen. I Guds rike är *varför* man gör något viktigare än *hur mycket* det kostar.
 - i.** Jesus kritiserar lärjungarna för att de såg på denna situation med världsliga ögon och berömmar istället Maria för att hon visade en enorm tillgivenhet och kärlek.
- b.** Maria svarar inte själv på påhoppet utan låter istället Jesus försvara henne.

5. I förväg har hon smort min kropp till begravningen.

- a.** Att Jesus snart skulle dö var ingen nyhet för lärjungarna, Jesus hade berättat det för dem flera gånger (Mark 8:31–33, Mark 9:30–32, Mark 10:32–34).
 - i.** Skillnaden mellan lärjungarna och Maria var att lärjungarna inte trodde på Jesus när han sa att han skulle dö (Mark 8:31–33) medan Maria lyssnade på Jesus, trodde på honom och nu handlade i enlighet med sin tro och därför smorde honom inför hans död.

Tillbaka till **Innehåll**

(14:10-11) – Judas förråder Jesus

¹⁰ Men Judas Iskariot, en av de tolv, gick till översteprästerna för att utlämna Jesus åt dem. ¹¹ När de hörde det blev de glada och lovade honom en summa pengar. Sedan sökte han efter ett lämpligt tillfälle att förråda honom.

1. Men Judas Iskariot, en av de tolv, gick till översteprästerna för att utlämna Jesus åt dem.

- a. Enligt Johannes 12:4-7 så var Judas en av de som grälade mest på Maria, så det är mycket möjligt att detta pengagräl med Jesus blev den utlösande faktorn för hans förräderi.
- b. Det religiösa ledarskapet har sedan länge velat döda Jesus (Mark 3:6), men först nu får de en reell möjlighet i och med att en av Jesus absolut närmaste förråder honom.
- c. Denna händelse finns förutspått i Sak 11:12-13.

Tillbaka till **Innehåll**

(14:12-21) – Den sista påskalammsmåltiden

¹² På första dagen av det osyrade brödets högtid, när man slaktade påskalammet, frågade hans lärjungar honom: "Vart vill du att vi skall gå och ställa i ordning, så att du kan äta påskalammet?"

¹³ Då sände han två av sina lärjungar och sade till dem: "Gå in i staden. Där kommer en man som bär en kruka vatten att möta er. Följ honom." ¹⁴ Och där han går in skall ni säga till husets ägare: Mästaren frågar: Var är rummet där jag kan äta påskalammet med mina lärjungar? ¹⁵ Då skall han visa er ett stort rum i övre våningen. Det är iordningställt och färdigt. Red till åt oss där." ¹⁶ Lärjungarna gick och kom in i staden, och de fann att det var som Jesus hade sagt dem. Och de redde till påskalammet. ¹⁷ När det blev kväll, kom Jesus med de tolv. ¹⁸ Medan de låg till bords och åt, sade Jesus: "Amen säger jag er: En av er kommer att utlämna mig – och han äter med mig." ¹⁹ Då blev de bedrövade och frågade honom, den ene efter den andre: "Inte är det väl jag?" ²⁰ Jesus svarade dem: "Det är en av er tolv, den som nu tillsammans med mig doppar i skålen." ²¹ Ty Människosonen går bort, så som det står skrivet om honom. Men ve den människa som förråder Människosonen! Det hade varit bättre för den människan om hon aldrig hade blivit född."

1. På första dagen av det osyrade brödets högtid, när man slaktade påskalammet, frågade hans lärjungar honom: "Vart vill du att vi skall gå och ställa i ordning, så att du kan äta påskalammet?"

a. Påskfirandet inleddes med en påskalammsmåltid den 14 i månaden Nisan och fortsatte sen med en veckas firande av "det osyrade brödets högtid".

i. Påskmåltiden innehöll många symboliska rätter:

1. Bittra örter symboliserar slaveriets bitterhet.
2. Saltvatten symboliserar folkets tårar.
3. Lammet symboliserar att Gud gick förbi och skonade de hem som hade lammets blod struket på sina dörrposter.

b. Troligtvis var detta torsdag kväll och inledde Jesus Passionsvecka.

i. Det råder viss oklarhet om de exakta dagarna i Passionsveckan vilket skulle kunna bero på att det på Jesu tid fanns olika kalendrar och olika tidssystem. Romarnas nya dag startade exempelvis vid midnatt medan judarnas nya dag startade på kvällen.

2. Gå in i staden. Där kommer en man som bär en kruka vatten att möta er. Följ honom.

a. Bara kvinnor bar vatten i krukor, män bar dem vanligtvis i skinnsäckar, så detta var troligtvis ett hemligt tecken som Jesus på förväg hade kommit överens om med

denne man så att lärjungarna skulle kunna känna igen honom utan att behöva fråga sig fram.

- i.* Det religiösa ledarskapet hade gett order om att den som visste var Jesus befann sig måste avslöja det så att de kunde gripa honom (Joh 11:57).
- ii.* Jesus visste att Judas skulle förråda honom så han ville inte avslöja sin position förrän han har fått möjlighet att äta den här måltiden med lärjungarna.

3. *Amen säger jag er: En av er kommer att utlämna mig – och han äter med mig.*

- a.* När ett domsord förmedlas så finns alltid en chans till omvändelse innan orden blir till verklighet (Jon 3:10). Tyvärr valde dock Judas att fullfölja sina intentioner att förråda Jesus.
- b.* Genom att äta tillsammans med Judas så visar Jesus att han anser Judas vara en vän och genom att varna Judas så ger Jesus honom en möjlighet till omvändelse.

4. *Ty Människosonen går bort, så som det står skrivet om honom. Men ve den människa som förråder Människosonen! Det hade varit bättre för den människan om hon aldrig hade blivit född.*

- a.* Att Jesus skulle dö finns nerskrivet i Skrifterna på flera ställen (Ps 22, Jes 53).
- b.* Att en vän skulle förråda Jesus finns nerskrivet i Ps 41:10.

Tillbaka till **Innehåll**

(14:22-26) – Den första nattvarden

²² *Medan de åt tog Jesus ett bröd, tackade Gud, bröt det och gav åt dem och sade: "Tag, detta är min kropp."* ²³ *Och han tog en bågare, tackade Gud och gav åt dem, och de drack alla ur den.* ²⁴ *Och han sade till dem: "Detta är mitt blod, förbundsblodet, som är utgjutet för många."* ²⁵ *Amen säger jag er: Jag skall inte dricka av det som vinstocken ger, förrän den dag då jag dricker det nytt i Guds rike."* ²⁶ *När de sedan hade sjungit lovsången, gick de ut till Oljeberget.*

1. Medan de åt tog Jesus ett bröd, tackade Gud, bröt det och gav åt dem och sade: "Tag, detta är min kropp."

- a. Att tacka Gud, bryta brödet och sen dela ut åt var och en var ett vanligt sätt att inleda en måltid på (Matt 14:9). Påskmåltiden hade dessutom ett antal ord som reciterades för att minnas Israels uttåg ur Egypten.
- b. Att brödet "bryts" och ges åt "alla" symboliserar att Jesus dog för hela mänskligheten.
- c. Att Jesus erbjuder denna måltid till sina lärjungar visar att Jesus inte tvingar detta på någon, det måste tas emot frivilligt.
- d. Jesus kallar sig själv för "livets bröd" (Joh 6:48).

2. Och han tog en bågare, tackade Gud och gav åt dem, och de drack alla ur den. Och han sade till dem: "Detta är mitt blod, förbundsblodet, som är utgjutet för många."

- a. I Gamla Testamentet offrade man en gång om året en get för att ta bort folkets synder och bringa försoning för Israel (3 Mose 16).
 - i. Jesus är hela mänsklighetens offerlamm som försonade mänskligheten med Gud och tar bort all synd en gång för alla (Joh 1:29, Heb 9:14, 1 Pet 1:18–21).
- b. I och med denna måltid byter Jesus fokus från Israels uttåg till sin egen död. På samma sätt som Gud räddade Israel från Egyptens slaveri genom lammets blod så räddar Gud hela mänskligheten från syndens slaveri genom Jesus död på korset.
- c. Jeremia profeterade om att Gud skulle instifta ett nytt förbund: "Nej, detta är det förbund som jag efter denna tid skall sluta med Israels hus, säger HERREN: Jag skall lägga min lag i deras inre och skriva den i deras hjärtan. Jag skall vara deras Gud och de skall vara mitt folk. Då skall de inte mer behöva undervisa varandra, ingen sin broder och säga: "Lär känna HERREN!" Ty alla skall känna mig från den minste bland dem till den störste, säger HERREN. Ty jag skall förlåta deras missgärningar och deras synder skall jag inte mer komma ihåg." (Jer 31:33–34).

Christian Mølks Bibelkommentarer

- i.* Detta nya förbund bygger på att Gud förlåter våra synder, lägger sitt ord i våra hjärtan och öppnar upp för en nära relation mellan Gud och människa.
- ii.* Denna första nattvard blir starten på detta nya förbund och de som tar del i nattvarden får också del i förbundet.

3. *Jag skall inte dricka av det som vinstocken ger, förrän den dag då jag dricker det nytt i Guds rike.*

- a.* Första gången Jesus kom till jorden planterade han Guds rike och offrade sig för mänskligheten. Andra gången Jesus kommer till jorden kommer han att etablera Guds rike fullt ut och regera som konung (Upp 20:4-6).

Tillbaka till **Innehåll**

(14:27-31) – Jesus förutsäger Petrus förnekelse

²⁷ Jesus sade till dem: "Ni skall alla komma på fall. Det står skrivet: Jag skall slå herden, och fåren skall skingras. ²⁸ Men när jag har uppstått, skall jag gå före er till Galileen." ²⁹ Då sade Petrus till honom: "Även om alla andra överger dig, skall jag inte göra det." ³⁰ Jesus svarade: "Amen säger jag dig: Just denna natt, innan tuppen har galt två gånger, skall du tre gånger förneka mig." ³¹ Men Petrus försäkrade ännu ivrigare: "Om jag än måste dö med dig skall jag aldrig förneka dig." Så sade även alla andra.

1. **Jesus sade till dem: "Ni skall alla komma på fall. Det står skrivet: Jag skall slå herden, och fåren skall skingras. Men när jag har uppstått, skall jag gå före er till Galileen."**
 - a. Det var viktigt för Jesus att visa för sina lärjungar att allt det som hände redan var förutsagt i Skrifterna, vilket betydde att Gud hade kontroll.
 - b. Det var viktigt för Markus att visa för sina läsare att allt det som hände var förutsagt i Skrifterna, vilket betyder att Jesus verkligen är den Messias som Gamla Testamentet profeterade om.
 - c. Jesus citerar Sak 13:7 och förbereder sina lärjungar på att de kommer att överge honom. Men även om lärjungarna övergav Jesus så övergav inte Jesus lärjungarna.

2. **Då sade Petrus till honom: "Även om alla andra överger dig, skall jag inte göra det." Jesus svarade: "Amen säger jag dig: Just denna natt, innan tuppen har galt två gånger, skall du tre gånger förneka mig."**
 - a. Petrus säger emot Jesus och påstår att han kommer vara den ende som inte överger Jesus. Jesus svarar och säger att han tvärtom kommer att vara den ende som förnekar Jesus.
 - b. Istället för att säga emot Jesus så vore det bättre att acceptera det Jesus säger och fråga hur man ska hantera den situationen.

3. **Men Petrus försäkrade ännu ivrigare: "Om jag än måste dö med dig skall jag aldrig förneka dig." Så sade även alla andra.**
 - a. Det är viktigt att inte bygga sin bekännelse på "tillfälliga känslor".
 - i. Just nu när känslorna är starka så är Petrus modig, men om en liten stund kommer han inte ens våga bekänna sin tro inför en liten flicka (Mark 14:66-72).

- ii.* Det är bättre att vara medveten om de svårigheter den kristna bekännelsen kan innebära och bygga sin bekännelse på ett genomtänkt beslut.
- b.* Det är stor skillnad på de två tillfällena när lärjungarna var ensamma utan Jesus. Vid Jesu död flydde de och förnekade Jesus men efter Jesu himmelfärd bekände de sin tro på Jesus och utstod lidande för Jesus skull. Skillnaden låg i att lärjungarna fick ta emot den helige Ande efter att Jesus återvänt till himlen och då fick de kraft och frimodighet (Apg 4:29–31).

*Tillbaka till **Innehåll***

(14:32-42) – Jesus i Getsemane

³² De kom därefter till ett ställe som heter Getsemane. Jesus sade till sina lärjungar: "Stanna här, medan jag ber." ³³ Och han tog med sig Petrus, Jakob och Johannes. Han greps av ängslan och ångest ³⁴ och sade till dem: "Min själ är djupt bedrövad, ända till döds. Stanna här och vaka." ³⁵ Han gick lite längre fram och föll ner på jorden och bad att han om möjligt skulle bli förskonad från denna stund. ³⁶ Han sade: "Abba, Fader! Allt är möjligt för dig. Tag denna kalk ifrån mig. Men inte som jag vill utan som du vill." ³⁷ När Jesus kom tillbaka fann han att de sov. Då sade han till Petrus: "Simon, sover du? Kunde du inte hålla dig vaken en kort stund?" ³⁸ Vaka och bed att ni inte kommer i frestelse. Anden är villig, men köttet är svagt." ³⁹ Han gick bort igen och bad samma bön. ⁴⁰ Då han kom tillbaka fann han att de sov. Deras ögon var tunga av sömn, och de visste inte vad de skulle svara honom. ⁴¹ Han kom tillbaka för tredje gången och sade till dem: "Ni sover nu och vilar er. Det är nog. Stunden har kommit. Se, Människosonen skall utlämnas i syndarnas händer. ⁴² Stig upp, låt oss gå! Han som förräder mig är här."

1. De kom därefter till ett ställe som heter Getsemane.

- a. Getsemane betyder "oljepress" och var en trädgård vid foten av Oljeberget dit Jesus ofta brukade gå tillsammans med sina lärjungar (John 18:1-2).
 - i. Det är nog ingen slump att Jesus just på denna plats upplevde en enorm "press".
 - ii. Än idag finns det på denna plats olivträd som sägs vara över 2000 år gamla.

2. Han greps av ängslan och ångest och sade till dem: "Min själ är djupt bedrövad, ända till döds. Stanna här och vaka."

- a. Precis som att det i Getsemane trädgård fanns olivpressar som krossade oliver, så vilade det ett sådant tryck på Jesus att det höll på att krossa honom.
 - i. Den press som Jesus upplevde i Getsemane berodde inte bara på att han visste att han snart skulle dö utan också på att han visste att han snart skulle bära hela mänsklighetens synd på sina axlar.

3. "Abba, Fader! Allt är möjligt för dig. Tag denna kalk ifrån mig. Men inte som jag vill utan som du vill."

- a. "Abba" är ett arameiskt ord som betyder "pappa" och används normalt sett av barn när de tilltalar sin pappa.
- b. "Kalken" symboliserar det som Jesus måste gå igenom; korset.

- c.** Fastän Jesus är Gud så delade han till fulla våra mänskliga villkor när han blev en människa (Fil 2:6-8) och var därför beroende av att Gud Fadern gav honom allt han behövde (John 5:30). När Jesus hängde på korset så var han ensam utan Fadern, något som djupt bekymrade Jesus (Mark 15:34).
 - d.** Jesus föregår här med gott exempel när han väljer att göra Faderns vilja istället för sin egen, trots att det innebär ett ofantligt lidande (John 6:38).
 - e.** Hade det funnits något annan väg för en människa att komma till Gud än via Jesus död på korset, så hade den möjligheten nu erbjudits Jesus (John 14:6).
- 4. När Jesus kom tillbaka fann han att de sov. Då sade han till Petrus: "Simon, sover du? Kunde du inte hålla dig vaken en kort stund? Vaka och bed att ni inte kommer i frestelse. Anden är villig, men köttet är svagt."**
- a.** Jesus är helt ensam i sin svåra stund, inte ens hans närmaste lärjungar stöttar honom.
 - b.** Jesus kallar Petrus för hans gamla namn "Simon" och antyder med det att han är långt från den "klippa" som han är tänkt att vara (Matt 16:18).
 - c.** Om man vill undvika frestelse så är lösningen enligt Jesus att "vaka och be". Den som ofta vakar och ber hamnar mindre sällan i frestelser än den som aldrig vakar och ber.

Tillbaka till **Innehåll**

(14:43-52) – Jesus fångslas

⁴³ Och se, medan Jesus ännu talade kom Judas, en av de tolv, och efter honom en folkhop med svärd och påkar. De kom från översteprästerna och de skriftlärda och de äldste. ⁴⁴ Förrädaren hade avtalat med dem om ett tecken och sagt: "Den som jag kysser den är det. Grip honom och för bort honom under säker bevakning!" ⁴⁵ När Judas kom, gick han genast fram till Jesus och sade: "Rabbi", och kysste honom. ⁴⁶ Och de grep Jesus och fångslade honom. ⁴⁷ Men en av dem som stod bredvid drog sitt svärd och högg till översteprästens tjänare och högg så av honom örat. ⁴⁸ Och Jesus sade till dem: "Som mot en förbrytare har ni gått ut med svärd och påkar för att gripa mig. ⁴⁹ Fastän jag varje dag har varit hos er i templet och undervisat, har ni inte gripit mig. Men Skrifterna skulle uppfyllas." ⁵⁰ Då övergav alla honom och flydde. ⁵¹ Och en ung man, klädd i en linesskjorta på bara kroppen, följde efter Jesus. Honom grep de tag i. ⁵² Men han lämnade linesskjortan kvar och flydde undan naken.

1. Förrädaren hade avtalat med dem om ett tecken och sagt: "Den som jag kysser den är det. Grip honom och för bort honom under säker bevakning!"

- a. De som grep Jesus var både romerska soldater (Joh 18:12) och judiska tempelvakter (Luk 22:52).
- b. Att hälsa någon med en kyss var en vanlig hälsning som visade både respekt och tillgivenhet (Rom 16:16).
- c. Eftersom Judas måste peka ut Jesus med en kyss så måste Jesus onekligen ha sett tillräckligt normal ut för att han inte skulle kunna urskiljas bland övriga lärjungar. Av detta kan vi lära oss att Jesus utseende var typiskt judiskt och att han inte hade några extravaganta kläder på sig.
- d. Eftersom Judas vet om att Jesus vid ett tidigare tillfälle på ett mirakulöst sätt lyckats undkomma en arg folkhop så försäkras han sig nu om att de ska föra bort honom "under säker bevakning".

2. Men en av dem som stod bredvid drog sitt svärd och högg till översteprästens tjänare och högg så av honom örat.

- a. Enligt Johannes så var det Petrus som högg av örat på tjänaren Malkus (John 18:10) och enligt Lukas så helade Jesus Malkus (Luk 22:51).
 - i. I och med att många tror att Markus skrev sitt evangelium med hjälp av Petrus så är det märkligt att han inte namnger Petrus. Kanske var det så att Petrus skämdes över detta?

- b.** När den kristne använder "Världens svärd" och går ut på korståg för att försvara den kristna tron så kommer det bara att resultera i att folk inte lyssnar eftersom vi hugger av deras öron. Använder kristna istället "Andens svärd", Guds Ord, (Ef 6:17) för att predika de goda nyheterna om Jesus, så kommer det resultera i att folk lyssnar eftersom det hugger till i deras hjärtan (Apg 2:37).
- 3. *Då övergav alla honom och flydde. Och en ung man, klädd i en linneskjorta på bara kroppen, följde efter Jesus. Honom grep de tag i. Men han lämnade linneskjortan kvar och flydde undan naken.***
- a.** Petrus och alla de andra lärjungarna har bara för en liten stund sen försäkrat Jesus om att de inte skulle överge Jesus och hellre dö än förneka honom (Mark 14:27-31), men nu flyr de så fort Jesus blir gripen.
- b.** Enligt traditionen så var denne unge man författaren Markus själv. Eftersom lärjungarna ofta brukade träffas hemma hos Markus (Apg 12:12) så är det mycket möjligt att det var där de firade påskmåltiden tidigare under kvällen och att det därför var dit som Judas och vakterna först sökte efter Jesus men att när de upptäckte att Jesus inte längre var där gick till det andra stället som Jesus brukade uppehålla sig på (Luk 22:39). Kanske hade Markus gått och lagt sig iförd sin linneskjorta, blivit väckt av Judas och vakterna och i all hast rusat iväg till Oljeberget för att varna Jesus för att Judas var på väg att förråda Jesus.

Tillbaka till *Innehåll*

(14:53-65) – Jesus inför Stora rådet

⁵³ De förde Jesus till översteprästen, och där samlades alla översteprästerna och de äldste och de skrifflärda. ⁵⁴ Petrus följde Jesus på avstånd ända in på översteprästens gård. Där satt han bland rättstjänarna och värmdes sig vid elden. ⁵⁵ Översteprästerna och hela Stora rådet försökte finna något vittnesmål mot Jesus för att kunna döma honom till döden, men de fann inget. ⁵⁶ Många vittnade falskt mot honom, men deras vittnesmål stämde inte överens. ⁵⁷ Då steg några fram och avlade detta falska vittnesmål mot honom: ⁵⁸ "Vi har hört att han har sagt: Jag skall bryta ner detta tempel som är byggt med händer, och på tre dagar bygga upp ett annat som inte är gjort med händer." ⁵⁹ Men inte heller i detta fall stämde deras vittnesmål överens. ⁶⁰ Då reste sig översteprästen och steg fram och frågade Jesus: "Svarar du inte på vad dessa vittnar mot dig?" ⁶¹ Men Jesus teg och svarade inte. Översteprästen frågade honom vidare: "Är du Messias, den Välsignades son?" ⁶² Jesus svarade: "Jag Är. Och ni skall få se Människosonen sitta på Maktens högra sida och komma bland himlens moln." ⁶³ Då rev översteprästen sönder sina kläder och sade: "Behöver vi några fler vittnen?" ⁶⁴ Ni har hört hädelsen. Vad anser ni?" Alla fann de honom skyldig till döden. ⁶⁵ Några började spotta på honom, band för hans ögon och slog honom med knytnävarna och sade: "Profetera!" Och rättstjänarna tog emot honom med hugg och slag.

1. De förde Jesus till översteprästen, och där samlades alla översteprästerna och de äldste och de skrifflärda.

- a. Jesus blev förhörd tre gånger av de religiösa domstolarna och tre gånger av de politiska domstolarna. Judarna hade inte rätt att verkställa dödsstraffet och var därför tvungna att få med romarna på samma linje (John 18:31).

2. Översteprästerna och hela Stora rådet försökte finna något vittnesmål mot Jesus för att kunna döma honom till döden, men de fann inget. Många vittnade falskt mot honom, men deras vittnesmål stämde inte överens.

- a. Det judiska ledarskapet hade sedan länge bestämt sig för att röja Jesus ur vägen (Mark 3:6) och har otaliga gånger försökt och misslyckats med att snärja Jesus för att ha någon giltig anledning att döma honom till döden (Mark 8:11, Mark 10:2, Mark 12:13).
- b. Stora rådet, även kallat Sanhedrin, bestod av 71 medlemmar skrifflärda, äldste osv.
- c. För att döma någon till döden enligt Mose lag så behöver Stora rådet ha minst två samstämmiga vittnesbörd, men onekligen hade de svårt att få historierna att gå ihop (5 Mose 17:6).

3. Då steg några fram och avlade detta falska vittnesmål mot honom: "Vi har hört att han har sagt: Jag skall bryta ner detta tempel som är byggt med händer, och på tre dagar bygga upp ett annat som inte är gjort med händer."

- a. Jesus har visserligen sagt att templet ska brytas ner och att han ska bygga upp det på tre dagar, men det var hans egen kropp han syftade på när han sa "tempel" (John 2:19–22).
 - i. Jesus anklagare lägger falskeligen till orden "som är byggt med händer" för att få det att se ut som att Jesus är en terrorist som har planer på att förstöra judarnas Tempel.

4. Då reste sig översteprästen och steg fram och frågade Jesus: "Svarar du inte på vad dessa vittnar mot dig?" Men Jesus teg och svarade inte.

- a. Jesus kunde ha försvarat sig själv genom att antingen svara sina belackare (Luk 20:26), genom att kalla ner änglar till sitt försvar (Matt 26:53) eller genom att visa sig själv i sin strålande härlighet (Mark 9:2), men han vet att det judiska ledarskapet redan har bestämt sig för att döda honom (Mark 3:6) och han vet också att hans uppdrag är att dö för mänskligheten (Joh 15:13). Skulle Jesus därför börja argumentera emot skulle ledarskapet inte kunna döda honom och därmed skulle han riskera sitt uppdrag.
- b. Jesus är tyst och uppfyller på så sätt Jesajas gamla profetia: "Han blev misshandlad, men han ödmjukade sig och öppnade inte sin mun. Lik ett lamm som förs bort till att slaktas, lik ett får som är tyst inför dem som klipper det, så öppnade han inte sin mun." (Jes 53:7).
- c. Petrus undervisar, med denna händelse i minne, om att kristna inte ska ge igen vid sådana här tillfällen utan istället "överlämna sin sak åt honom som dömer rättvist". (1 Pet 2:23).

5. Översteprästen frågade honom vidare: "Är du Messias, den Välsignades son?" Jesus svarade: "Jag Är. Och ni skall få se Människosonen sitta på Maktens högra sida och komma bland himlens moln."

- a. **Messias** är hebreiska och betyder "den smorde"
 - i. På Gamla Testamentets tid var det vanligt att Guds representanter blev smorda med olja för att symbolisera att de var utvalda av Gud och helgade för ett specifikt uppdrag.

Christian Mólks Bibelkommentarer

1. David blev smord till kung (1 Sam 16:1-13).
 2. Aron blev smord till präst (3 Mose 8:12).
 3. Elisa blev smord till profet (1 Kung 19:16).
- ii.* I egenskap av att vara Messias är Jesus alla dessa tre:
1. Jesus är kung (Matt 27:11).
 2. Jesus är präst (Heb 6:20).
 3. Jesus är profet (Joh 12:49).
- iii.* Sakarja profeterade om en "telning" som skulle vara kung och präst samtidigt och som skulle bygga upp Herrens tempel (Sak 6:12–13).
- iv.* Det judiska folket väntade på att Messias skulle komma och med våld köra ut romarna och etablera Israel som en mäktig nation igen.
- v.* Jesus är Messias som har etablerat Guds rike, men inte som en världslig nation, utan som en andlig nation.
- b.** Jesus svar "Jag är" betyder antingen att Jesus helt enkelt svarade jakande på översteprästens fråga eller att han samtidigt som han öppet deklarerade att han är Messias också använder Guds namn "Jag Är" (2 Mose 3:14) för att avslöja sin rätta identitet.
- i.* Av översteprästens reaktion att döma så verkar det onekligen som att han inte bara svarade jakande. Hade Jesus bara velat svara ja på frågan hade han ju kunnat svara "ja".
 - ii.* Jesus har enligt Johannes även uttalat Guds namn "Jag Är" bl. a. vid sitt gripande (John 18:6).
- c.** Att Människosonen skulle sitta på maktens högra sida (Ps 110:1) och komma bland himlens moln (Dan 7:13–14) visar att trots att det är Jesus som står anklagad så är det egentligen han som har makten och så småningom kommer han att döma de som nu dömer honom.
- i.* Stefanus fick strax före sin död se Jesus på Guds högra sida i himlen (Apg 7:54–56).

6. Då rev översteprästen sönder sina kläder och sade: "Behöver vi några fler vittnen? Ni har hört hädelsen. Vad anser ni?" Alla fann de honom skyldig till döden.

- a.** Översteprästens reaktion när han anklagar Jesus för hädelse kan bero på två saker (eller båda samtidigt):
 - i.** Antingen anser översteprästen att Jesus har smädat Guds namn "Jag Är" och därför enligt Mose lag ska dömas till döden (3 Mose 24:16).
 - 1.** Detta skulle mycket riktigt vara en hädelse såvida inte påståendet är sant; att Jesus faktiskt är "Jag Är" (John 8:24, John 8:58).
 - ii.** Eller så anser översteprästen att Jesus har tagit den roll som bara Gud har när han hävdar att han kommer att sitta på maktens högra sida och därmed hädar (Mark 2:7).
- b.** Jesus identifierar sig själv med Gud både genom att använda sig av Guds namn och genom att använda den roll som bara Gud har.

Tillbaka till **Innehåll**

(14:66-72) – Petrus förnekar Jesus

⁶⁶ Medan Petrus befann sig nere på gården, kom en av översteprästens tjänsteflickor dit. ⁶⁷ När hon fick se Petrus där han satt och värmdes sig, såg hon på honom och sade: "Du var också med den där Jesus från Nasaret." ⁶⁸ Men han nekade: "Jag vet inte vad du talar om och begriper det inte." Sedan gick han ut på den yttre gården. Då gol tuppen. ⁶⁹ Tjänsteflickan såg honom, och hon sade också till dem som stod i närheten: "Han är en av dem." ⁷⁰ Men Petrus nekade igen. Efter en kort stund sade också de som stod där till Petrus: "Visst är du en av dem. Du är ju galilé." ⁷¹ Men han förbannade och svor: "Jag känner inte den där mannen som ni talar om." ⁷² Strax gol tuppen för andra gången. Då kom Petrus ihåg det som Jesus hade sagt till honom: "Innan tuppen hinner gala två gånger, skall du tre gånger förneka mig." Och han brast i gråt.

1. Efter en kort stund sade också de som stod där till Petrus: "Visst är du en av dem. Du är ju galilé." Men han förbannade och svor: "Jag känner inte den där mannen som ni talar om."

- a. Det var modigt av Petrus att följa Jesus på håll men samtidigt så brukar det aldrig vara någon lyckad idé att följa Jesus på avstånd eftersom man då lätt faller när svårigheter kommer.
- b. Petrus svär att han inte känner Jesus och försöker därmed övertyga sina anklagare att Gud kommer att straffa honom om han inte talar sanning.
- c. Petrus har förmodligen intalat sig själv att det är okej att ljuga och förneka, eftersom han spionerar. Men ändamålet helgar inte medlen, något han snart kommer bli varse.

2. Strax gol tuppen för andra gången. Då kom Petrus ihåg det som Jesus hade sagt till honom: "Innan tuppen hinner gala två gånger, skall du tre gånger förneka mig." Och han brast i gråt.

- a. Precis som Judas så förnekade Petrus Jesus men skillnaden mellan de två apostlarna var att Petrus gav sitt liv till Jesus och blev upprättad (Joh 21:15-19) medan Judas tog sitt liv (Matt 27:3-10, Apg 1:18).
 - i. Att både Petrus och Judas föll innebär att alla människor kan falla och att det då gäller att omvända sig och ta emot Jesus förlåtelse och upprättelse.

Tillbaka till **Innehåll**

Markus 15

(15:1-15) – Jesus inför Pilatus

¹ Redan tidigt på morgonen fattade översteprästerna sitt beslut tillsammans med de äldste och de skriftlärdade, hela Stora rådet. De band Jesus och förde bort honom och utlämnade honom åt Pilatus.

² Pilatus frågade honom: "Är du judarnas konung?" Jesus svarade: "Du säger det själv."³ Och översteprästerna anklagade honom häftigt. ⁴ Pilatus frågade honom på nytt: "Svarar du ingenting? Du hör hur mycket de anklagar dig."⁵ Men Jesus svarade inte längre, och det förvånade Pilatus.

⁶ Vid högtiden brukade Pilatus frige en fånge, en som de begärde. ⁷ Där fanns nu en man som hette Barabbas. Han satt fängslad tillsammans med andra upprorsmän som hade begått mord under oroligheterna. ⁸ När folket kom fram och begärde att få vad han brukade bevilja dem, ⁹ svarade Pilatus: "Vill ni att jag skall frige judarnas konung?" ¹⁰ Han förstod nämligen att det var av avund som översteprästerna hade utlämnat honom. ¹¹ Men översteprästerna hetsade folket till att begära att han i stället skulle frige Barabbas. ¹² Pilatus frågade dem än en gång: "Vad skall jag då göra med honom som ni kallar judarnas konung?" ¹³ De skrek: "Korsfäst honom!" ¹⁴ Pilatus frågade dem: "Vad har han då gjort för ont?" Men de skrek ännu högre: "Korsfäst honom!" ¹⁵ Och då Pilatus ville göra folket till viljes, frigav han Barabbas, men Jesus lät han gissla och utlämnade honom sedan till att korsfästas.

1. Pontius Pilatus

- a. Pilatus var romersk landshövding över den ockuperade provinsen Judeen mellan 26-36 e.Kr.
- b. Pilatus hade sitt högkvarter i Caesarea men uppehöll sig i Jerusalem under judarnas högtider.

2. Redan tidigt på morgonen fattade översteprästerna sitt beslut tillsammans med de äldste och de skriftlärdade, hela Stora rådet. De band Jesus och förde bort honom och utlämnade honom åt Pilatus.

- a. Det judiska folket var ockuperat av romarna och hade inte egen rätt att döma någon till döden så Stora rådet är så illa tvungna att överlämna Jesus till romarna (John 18:31).
- b. Det judiska ledarskapet mördade Stefanus vid ett senare tillfälle (Apg 7:57–60), men det vågar de inte göra mot Jesus eftersom han var populär bland folket (Mark 12:12, Mark 14:2).

3. Pilatus frågade honom: "Är du judarnas konung?" Jesus svarade: "Du säger det själv."

- a.** Anledningen till att det judiska ledarskapet ville döda Jesus var för att han "hädade" (Mark 14:64), men detta var inte en anledning för romarna att döma någon till döden. Så för att lyckas få romarna att döma Jesus till döden lyfter de istället fram något som de vet kommer att få romarna att se rätt; en upprorsman och politisk konkurrent till den romerske kejsaren.
- b.** Jesus är mycket riktigt "judarnas konung", men inte politiskt eller militärt, och är således ingen konkurrent till kejsaren (John 18:33-38).

4. Men Jesus svarade inte längre, och det förvånade Pilatus.

- a.** Precis som Jesaja profeterade så var Jesus tyst inför sina anklagare (Jes 53:7).
- b.** Detta förvånade Pilatus som inte verkar ha varit van vid ett sådant värdigt uppträdande. Pilatus trodde inte att Jesus var skyldig och ville heller inte döma honom till döden (John 18:38).

5. Vid högtiden brukade Pilatus frige en fånge, en som de begärde.

- a.** Eftersom Pilatus varken vill korsfästa Jesus eller reta upp det religiösa ledarskapet så kommer han på den listiga planen att istället förmå folket att frige Jesus. Pilatus erbjuder folket att välja mellan Jesus och en mördare, men blir nog förvånad när folket plötsligt väljer att frige Barabbas.

6. Barabbas

- a.** "Barabbas" betyder "faderns son" och när folket tar emot Barabbas men förkastar Jesus så tar de emot den falske sonen och förnekar den riktige Sonen.
 - i.** "Ty så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att den som tror på honom inte skall gå förlorad utan ha evigt liv. Inte sände Gud sin Son till världen för att döma världen utan för att världen skulle bli frälst genom honom." (John 3:16–17).
- b.** Kontrasten mellan Barabbas och Jesus är stor. Barabbas är en mördare, en person som *tar* liv. Jesus är livgivaren, en person som *ger* liv (Apg 3:14–15).
- c.** Barabbas fungerar som en symbolisk förebild för alla människor i och med att han blir frigiven när Jesus tar hans dödsdömda plats trots att han är skyldig till sina brott.

(15:16-20) – Jesus hånas och misshandlas

¹⁶ Soldaterna förde nu in Jesus på gården, det vill säga residenset, och kallade samman hela vaktstyrkan. ¹⁷ De klädde på honom en purpurmantel och flätade en törnekrona och satte den på honom. ¹⁸ Sedan hälsade de honom: "Leve judarnas konung!" ¹⁹ Och de slog honom i huvudet med en käpp, spottade på honom och böjde knä och tillbad honom. ²⁰ Och när de hade hånat honom, tog de av honom purpurmanteln och klädde på honom hans egna kläder. Sedan förde de ut honom att korsfästas.

1. De klädde på honom en purpurmantel och flätade en törnekrona och satte den på honom. Sedan hälsade de honom: "Leve judarnas konung!"

- a. Soldaterna klär hånfullt ut Jesus som en kung och hälsar honom såsom de hälsade på den romerske kejsaren.
- b. Att Jesus bär törnekronan symboliserar att han bär den förbannelse som mänskligheten fick bära på grund av Adams synd (1 Mose 3:17–18).

2. Och de slog honom i huvudet med en käpp, spottade på honom och böjde knä och tillbad honom.

- a. Enligt Johannes så gisslade romarna Jesus (Joh 19:1).
 - i. När romarna gisslade de som skulle korsfästas så band de fast fången och slog honom med pinnar eller piskade med vassa föremål som slet upp huden.
 - ii. Att Jesus blev rejält gisslad framgår av att han inte själv kunde bära sitt kors hela vägen (Mark 15:21).

Tillbaka till **Innehåll**

(15:21-32) – Jesus korsfästes

²¹ Simon från Cyrene, Alexanders och Rufus far, kom just in från landet. Honom tvingade de att bära Jesu kors. ²² Och de förde Jesus till Golgata, det betyder Huvudskalleplatsen. ²³ De försökte ge honom vin tillsatt med myrra, men han tog inte emot det. ²⁴ Och de korsfäste honom och delade hans kläder mellan sig och kastade lott om dem. ²⁵ Det var vid tredje timmen som de korsfäste honom. ²⁶ På anslaget stod vad han var anklagad för: "Judarnas konung". ²⁷ Tillsammans med honom korsfäste de två rövare, den ene på hans högra sida, den andre på hans vänstra. ²⁹ De som gick förbi hånade honom och skakade på huvudet och sade: "Se på den! Han som skulle bryta ner templet och bygga upp det igen på tre dagar!" ³⁰ Hjälp dig själv och stig ner från korset!" ³¹ På samma sätt gjorde överstepräster och de skriftlärdade narr av honom och sade: "Andra har han hjälpt, sig själv kan han inte hjälpa." ³² Messias, Israels konung, han borde nu stiga ner från korset, så att vi får se det och tro!" Också de som var korsfästa tillsammans med honom smädade honom.

1. Simon från Cyrene, Alexanders och Rufus far, kom just in från landet. Honom tvingade de att bära Jesu kors.

- a. Cyrene var en stad i Nordafrika som hade en relativt stor judisk befolkning (Apg 2:10).
- b. Troligtvis var Simon på besök i Jerusalem för att fira påsk med sina landsmän.
- c. Det faktum att hans två söner nämns vid namn tyder på att de tillhörde lärjungarna (Rom 16:13).
- d. Romarna brukade normalt sett låta den som skulle korsfästas bära sitt eget kors på vägen till avrättningen, men eftersom Jesus var så svårt gisslad så orkade han inte.
- e. Simon Petrus har bara några timmar tidigare lovat att aldrig överge Jesus, men nu när Jesus behöver hjälp som mest, så är det en annan Simon som får hjälpa Jesus (Mark 14:27-31).
 - i. Det positiva med detta är ju att även om Jesu lärjungar överger Jesus, så har Gud fortfarande makt att genomföra sin plan även utan lärjungarna.
 - ii. Det negativa med detta är att Petrus missade en ovärderlig ära och heder i och med att han inte var där han hade lovat att han skulle vara!
 - iii. Även om Jesus erbjuder Petrus förlåtelse och upprättelse så går det inte att förneka att Simon Petrus här miste en fantastisk ära i att få hjälpa sin Mästare på vägen mot korset.

2. Och de förde Jesus till Golgata, det betyder Huvudskalleplatsen.

Christian Mólks Bibelkommentarer

a. Platsen för Jesu korsfästelse är idag okänd men det finns två förslag på vart Golgata låg:

- i.** Gravkyrkan (Holy Sepulchre) som byggdes år 326 på den plats där den romerske kejsaren Konstantin och hans mor Helena trodde att Golgata låg.
- ii.** Gordons Golgata (Garden Tomb) som General Gordon fann år 1883 vid en klippa som ser ut som en döskalle och har en grav och en trädgård (Joh 19:41).

3. De försökte ge honom vin tillsatt med myrra, men han tog inte emot det.

a. Det spetsade vinet hade en smärtstillande effekt, men Jesus vägrade ta emot det eftersom han ämnade genomgå korsfästelsen vid sina sinnens fulla bruk.

4. Och de korsfäste honom och delade hans kläder mellan sig och kastade lott om dem.

a. Korsfästning var en grym avrättningsmetod som användes för att så långsamt och smärtsamt som möjligt avrätta folk inför publik.

i. Korsfästning var så grymt att det var förbjudet att avrätta romerska medborgare på detta sätt. Korsfästningen var avsedd för slavar och för de värsta förbrytarna.

b. Normalt sett så gick korsfästelsen till på följande sätt:

i. Fångnen piskades så att ryggen var sårig och sönderriven.

ii. Fångnen kläddes av och lades på marken.

iii. Armarna spikades fast i korset som sen restes.

iv. Fötterna spikades fast i korset.

v. Den kroppsställning man hade på korset gjorde att man kvävdes om man inte lyfte på sig, men eftersom man hade spikar i fötterna så var det extremt smärtsamt att lyfta på sig vilket gjorde att man till slut inte orkade och då dog av smärtorna eller svårigheterna att andas.

vi. Korsfästa kunde hänga på korset i flera dagar. Om romarna ville snabba på döden så kunde de krossa lårbenen på de korsfästa så att de inte kunde lyfta på sig för att andas och på så sätt kvävdes till döds (Joh 19:31-32).

c. De romerska soldaterna uppfyller här Psalm 22:19.

5. På anslaget stod vad han var anklagad för: "Judarnas konung".

a. Romarna brukade på ett plakat namnge den korsfäste och skriva vad han var skyldig till.

b. Enligt Johannes så skrev Pilatus "Jesus från Nasaret, Judarnas Konung" på hebreiska, latin och grekiska (Joh 19:19).

i. Om man tar initialbokstäverna från plakatet så blir det "INRI" på latin och "YHVH" på hebreiska.

ii. Det judiska ledarskapet ville förgäves att Pilatus skulle ändra på den skrivna texten och kanske berodde det på att det såg ut som att de hade korsfäst Gud (Joh 19:21-22).

6. De som gick förbi hånade honom

a. Trots att de erkänner att Jesus har gjort gott så hånar de ändå honom.

b. Till och med de som är korsfästa tillsammans med Jesus hånar honom, även om den ene av rövarena så småningom ångrar sig och omvänder sig (Luk 23:39-43).

Tillbaka till **Innehåll**

(15:33-41) – Jesus dör

³³ Vid sjätte timmen kom över hela landet ett mörker som varade till nionde timmen. ³⁴ Och vid nionde timmen ropade Jesus med hög röst: "Eloi, Eloi, lema sabaktani?" Det betyder: "Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?" ³⁵ Några som stod där hörde det och sade: "Hör, han ropar på Elia!" ³⁶ En av dem sprang då och fyllde en svamp med ättikvin, fäste den runt ett spö och gav honom att dricka och sade: "Låt oss se om Elia kommer och tar ner honom." ³⁷ Men Jesus ropade med hög röst och gav upp andan. ³⁸ Då brast förlåten i templet i två stycken, uppifrån och ända ner. ³⁹ När officeren som stod mitt emot honom såg att han gav upp andan på ett sådant sätt, sade han: "Den mannen var verkligen Guds Son." ⁴⁰ På avstånd stod även kvinnor och såg på. Bland dem var Maria från Magdala och den Maria som var Jakob den yngres och Joses mor, samt Salome. ⁴¹ De hade följt Jesus och tjänat honom, när han var i Galileen. Där var också många andra kvinnor som hade gått upp till Jerusalem tillsammans med honom.

1. Vid sjätte timmen kom över hela landet ett mörker som varade till nionde timmen.

- a. När Jesus hade hängt på korset i tre timmar så täcks hela landet av mörker, något som var förutspått bland flera profeter (Amos 8:9–19).
- b. Även den romerske historikern Phlegon nämner en solförmörkelse vid tiden för Jesu korsfästelse.

2. Och vid nionde timmen ropade Jesus med hög röst: "Eloi, Eloi, lema sabaktani?" Det betyder: "Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?"

- a. Jesus citerar Psalm 22, en psalm som är sprängfylld med hänvisningar till Jesus och korset.
- b. Jesus, som är ett med Fadern (Joh 10:30), upplever nu hur han istället är gjord till ett med synden (2 Kor 5:21).
 - i. Jesus, som är syndfri och rättfärdig, bar våra synder i sin kropp när han dog på korset (1 Pet 2:24) vilket resulterade i att vi syndare fick möjlighet att bli av med synden och istället få del av Jesus rättfärdighet (2 Kor 5:21).
- c. "Kristus friköpte oss från lagens förbannelse, när han blev en förbannelse i vårt ställe. Det står skrivet: Förbannad är var och en som är upphängd på trä." (Gal 3:13, se även 5 Mose 21:22-23).

3. Men Jesus ropade med hög röst och gav upp andan.

- a. Ingen hade makt att ta Jesus liv utan han gav det frivilligt (Joh 10:17-18).

4. Då brast förlåten i templet i två stycken, uppifrån och ända ner.

- a.** Förlåten var ett tjockt tygstycke som hängde inne i templet mellan det heligaste och det allra heligaste (2 Mose 26:33).
- b.** En gång varje år gick översteprästen in i det allra heligaste och offrade ett försoningsoffer för Israel (2 Mose 30:10).
 - i.** I och med att Jesus dog på korset så behövs inte längre detta offer och därför öppnades vägen in till det allra heligaste så att alla människor nu har fri tillgång till det allra heligaste (Heb 9:3-9, Heb 10:19-22).

5. När officeren som stod mitt emot honom såg att han gav upp andan på ett sådant sätt, sade han: "Den mannen var verkligen Guds Son."

- a.** Det här är första gången i Markus evangelium som någon, förutom Gud och demonerna, bekänner att Jesus är Guds Son.
- b.** På samma sätt som den romerske officeren såg vem Jesus var vid korset så kan även vi få se vem Jesus verkligen är när vi kommer till Jesus med våra synder och ber om förlåtelse.

6. På avstånd stod även kvinnor och såg på.

- a.** Samtidigt som många av de manliga lärjungarna har övergett Jesus så står de kvinnliga kvar.
- b.** Dessa kvinnor fick, tack vare sitt mod och sin hängivenhet till Jesus, bevittna Jesu död, begravning och uppståndelse.

Tillbaka till **Innehåll**

(15:42-47) – Jesus begravs

⁴² Det var redan kväll, och eftersom det var tillredelsedag, dagen före sabbaten, ⁴³ kom Josef från Arimatea dit, en högt ansedd rådsherre som också han väntade på Guds rike. Han tog mod till sig och gick in till Pilatus och bad att få Jesu kropp. ⁴⁴ Pilatus blev förvånad över att Jesus redan var död och kallade till sig officeren och frågade honom, om Jesus redan hade dött. ⁴⁵ När han fick veta det av officeren, lät han Josef få den döda kroppen. ⁴⁶ Josef köpte då ett linnetyg, tog ner honom och svepte honom i linnetyget och lade honom i en grav, som var uthuggen i klippan. Sedan rullade han en sten för ingången till graven. ⁴⁷ Maria från Magdala och Maria, Josefs mor, såg var han blev lagd.

1. **Det var redan kväll, och eftersom det var tillredelsedag, dagen före sabbaten, kom Josef från Arimatea dit, en högt ansedd rådsherre som också han väntade på Guds rike.**
 - a. Josef var medlem av Stora rådet, Sanhedrin, men hade inte gått med på att döda Jesus (Luk 23:51) eftersom han var en Jesu lärjunge i hemlighet (Joh 19:38).
 - b. Det är intressant att lärjungarnas talman, den frispråkige ledaren Petrus, bekänner inför alla att han aldrig ska överge Jesus, men när det väl blir hett om öronen flyr han. Istället är det de tysta och tillbakadragna lärjungarna som står kvar vid Jesu sida.
 - c. Normalt sett brukade romarna låta de korsfästa hänga kvar på korset tills de ruttnade eller blev uppätta av djur, men nu tillät Pilatus att Josef fick ta ner Jesus. Kanske hade Pilatus dåligt samvete eftersom han visste att Jesus egentligen var oskyldig? (John 18:38).
 - d. Eftersom judarna inte fick arbeta på sabbaten, lördagen, så var de tvungna att fixa allting på fredagen.

Tillbaka till **Innehåll**

Markus 16

(16:1-8) – Jesus uppstår ur graven

¹ När sabbaten var över, köpte Maria från Magdala, Maria, Jakobs mor, och Salome välluktande oljor för att gå och smörja honom. ² Mycket tidigt på första dagen i veckan kom de till graven då solen gick upp. ³ De sade till varandra: "Vem skall rulla bort stenen från gravöppningen åt oss?" ⁴ Men när de såg upp, fick de se att stenen var bortrullad, den var mycket stor. ⁵ De gick då in i graven och fick se en ung man sitta på höger sida, klädd i en lång vit dräkt, och de blev mycket förskräckta. ⁶ Men han sade till dem: "Var inte förskräckta! Ni söker Jesus från Nasaret, den korsfäste. Han är uppstånden, han är inte här. Se, här är platsen där de lade honom. ⁷ Men gå och säg till hans lärjungar och särskilt till Petrus: Han skall gå före er till Galileen, och där skall ni få se honom så som han har sagt er." ⁸ Då gick de ut och flydde bort från graven. Ty bävan och bestörtning hade kommit över dem, och de sade ingenting till någon, därför att de fruktade.

1. Mycket tidigt på första dagen i veckan kom de till graven då solen gick upp.

- a. Kvinnorna kunde inte ta hand om Jesus kropp under lördagen eftersom det var förbjudet att arbeta. Men så fort de får chansen så beger de sig till graven.

2. De sade till varandra: "Vem skall rulla bort stenen från gravöppningen åt oss?" Men när de såg upp, fick de se att stenen var bortrullad, den var mycket stor.

- a. Enligt Matteus så fanns det en vaktstyrka som bevakade graven (Matt 27:65-66) och det var en ängel som rullade bort stenen (Matt 28:2).
- b. Stenen rullades inte bort för att Jesus skulle kunna komma ut, han kunde gå genom väggar (John 20:19). Stenen rullades bort så att kvinnorna kunde titta in i graven.

3. De gick då in i graven och fick se en ung man sitta på höger sida, klädd i en lång vit dräkt, och de blev mycket förskräckta.

- a. Den unge mannen som kvinnorna får se är en ängel.
- b. Den vita dräkten påminner om Jesus vita kläder på Förklaringsberget (Mark 9:3).

4. Ni söker Jesus från Nasaret, den korsfäste.

- a. Ängeln lyfter fram att Jesus blev korsfäst men att han *nu* är uppstånden. Båda dessa budskap är lika viktiga, det ena fungerar inte utan det andra.

Christian Mólks Bibelkommentarer

- b.** Nasaret var en föraktad stad (John 1:46) och korsfästelsen var en föraktad avrättningsmetod. Jesus har inga problem med att identifiera sig med det som är föraktat, tvärtom, han gör det till sin titel.
 - i.** På samma sätt ska vi kristna idag identifiera oss med de föraktade och de minsta i samhället (Matt 25:35-40).

5. Han är uppstånden, han är inte här.

- a.** Det finns flera personer i Bibeln som fick sitt liv tillbaka efter att de hade dött, men de dog så småningom igen (1 Kung 17:17-24, John 11:38-44).
 - i.** Den uppståndelse Jesus är med om är till det nya eviga livet som alla får del i som tror på honom (John 3:16).
- b.** Tack vare att Jesus uppstod så kommer alla som tror på Jesus att uppstå när Jesus kommer tillbaka till jorden (1 Thess 4:14–17) och få en ny uppståndelse-kropp (1 Kor 15:51-52, Fil 3:21).

6. Men gå och säg till hans lärjungar och särskilt till Petrus: Han skall gå före er till Galileen, och där skall ni få se honom så som han har sagt er.”

- a.** Kvinnorna ombeds vittna för de övriga lärjungarna om Jesus uppståndelse. Tyvärr tas kvinnornas vittnesbörd inte emot ordentligt eftersom kvinnliga vittnesmål inte ansågs trovärdiga. Men även om lärjungarna inte trodde på kvinnorna så trodde Jesus på dem och anförtrorde detta viktiga uppdrag till dem.

Tillbaka till **Innehåll**

(16:9-20) – Den Uppståndne visar sig

⁹ Efter sin uppståndelse på första veckodagens morgon visade sig Jesus först för Maria från Magdala, som han hade drivit ut sju onda andar ur. ¹⁰ Hon gick och berättade det för dem som hade varit tillsammans med honom och som nu sörjde och grät. ¹¹ Men när de hörde att han levde och att hon hade sett honom, trodde de inte på det. ¹² Sedan visade han sig i en annan gestalt för två av dem som var på väg ut på landet. ¹³ De gick också och berättade det för de andra, men inte heller de blev trodda. ¹⁴ Sedan visade han sig för de elva när de låg till bords, och han förebrådde dem deras otro och hårda hjärtan, då de inte hade trott på dem som hade sett honom uppstånden. ¹⁵ Och han sade till dem: ”Gå ut i hela världen och predika evangelium för hela skapelsen. ¹⁶ Den som tror och blir döpt skall bli frälst, men den som inte tror skall bli fördömd. ¹⁷ Tecken skall följa dem som tror detta. I mitt namn skall de driva ut onda andar. De skall tala med nya tungor. ¹⁸ De skall ta ormar i händerna, och om de dricker något dödligt gift skall det inte skada dem. De skall lägga händerna på sjuka, och de skall bli friska.” ¹⁹ Sedan Herren Jesus hade talat till dem, blev han upptagen till himlen och satte sig på Guds högra sida. ²⁰ Och de gick ut och predikade överallt, och Herren verkade tillsammans med dem och bekräftade ordet genom de tecken som åtföljde det.

1. Sedan visade han sig för de elva när de låg till bords, och han förebrådde dem deras otro och hårda hjärtan, då de inte hade trott på dem som hade sett honom uppstånden.

- a. Det var svårt för lärjungarna att tro att Jesus var uppstånden om de inte fick se det själva. Men på det sättet så lärde de sig hur det är för alla andra som inte har sett Jesus med sina egna ögon.

2. Gå ut i hela världen och predika evangelium för hela skapelsen.

- a. Jesus ger här en befallning som församlingen måste lyda. Att predika evangelium är inte en fritidsaktivitet utan ett uppdrag som församlingens hela liv och väsen bör engagera sig i.
- b. Även om Jesus sa ”hela världen” så dröjde det länge innan lärjungarna började röra sig utanför de egna judiska kretsarna.
- c. Ett exempel på när Petrus predikar evangelium för judar: Apg 2:14–41.
- d. Ett exempel på när Paulus predikar evangelium för greker: Apg 17:22–34.

3. Den som tror och blir döpt skall bli frälst, men den som inte tror skall bli fördömd.

- a. ”Om du därför med din mun bekänner att Jesus är Herren och i ditt hjärta tror att Gud har uppväckt honom från de döda, skall du bli frälst. Ty med hjärtat tror man och blir rättfärdig, med munnen bekänner man och blir frälst.” (Rom 10:9-10).

Christian Mólks Bibelkommentarer

- b.** Den som får höra evangelium och tror på Jesus bör döpa sig som ett tecken på att man omvänder sig och är lydig Jesus befallningar.
- c.** Om man av någon anledning har missat att döpa sig kan man vara lugn eftersom Jesus här visar att det är bristen på tro, inte bristen på dop, som gör att man blir fördömd. Den som med andra ord är döpt men som inte tror riskerar att bli fördömd.

4. Tecken skall följa dem som tror detta.

- a.** Alla dessa tecken som Jesus räknar upp kommer att följa dem som tror. I Apostlagärningarna finner vi exempel på alla dessa:
 - i.** Paulus driver ut en spådomsande ur en slavflicka (Apg 16:16-18).
 - ii.** Lärjungarna börjar alla tala i tungor när de uppfylls av den helige Ande (Apg 2:4).
 - iii.** Paulus blir biten av en huggorm utan att bli skadad (Apg 28:3-6).
 - iv.** Paulus la sina händer på en sjuk som blev helad (Apg 28:7-9).
- b.** I den sista versen i detta kapitel så ser vi att dessa tecken ska följa ”ordet” där det predikas. Kristna blir alltså inte alltid räddade när de exempelvis blir bitna av huggormar men kan förvänta sig liknande ting när de predikar evangelium.

5. Sedan Herren Jesus hade talat till dem, blev han upptagen till himlen och satte sig på Guds högra sida.

- a.** Hade Jesus inte lämnat lärjungarna hade det funnits en risk att de inte tog sitt uppdrag på allvar utan istället förlitade sig på att Jesus skulle göra det.
 - i.** När Jesus gick omkring på jorden så agerade han förebild för alla lärjungar. Med den helige Andes kraft så kan även vi göra storverk (John 14:12).
- b.** När Jesus sätter sig på Guds högra sida så uppfylls Psalm 110:1.
- c.** Stefanus fick se Jesus sitta på Guds högra sida strax före han dog martyrdöden (Apg 7:56).

Christian Mølks Bibelkommentarer

6. Och de gick ut och predikade överallt, och Herren verkade tillsammans med dem och bekräftade ordet genom de tecken som åtföljde det.

- a.** Även om Markus evangelium slutar med dessa ord så fortsätter evangelium ända in i våra dagar. Evangelium predikas över hela världen och under och tecken är fortfarande en viktig del i det kristna budskapet.

- b.** Dessa ord lär oss att vi inte ska sitta och vänta på tecken innan vi går ut och predikar utan vi ska börja predika evangelium och sen förvänta oss att tecken följer.

Copyright 2011-2013 Christian Molk - All Rights Reserved.

All Bibeltext kommer från [Svenska Folkbibeln](#) om inte annat anges.